National Library
Bibliothèque Nationale
JUIN
JUNE 14 1982
NEWSPAPER SECTION
SECTION DES JOURNAUX

B103/c/19/4

LATVIJA AMERIKĀ

NR. 23
SESTDIENA, 1982. GADA 5. JŪNIJS
32. GADS

LATVIAN LANGUAGE NEWSPAPER
Published weekly by the
Latvija Amerika Publishing Limited
Business Offices: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont. M4M 2E9, Canada. Editor-in-Chief **A. Kundrats**, 465-7902. USA Editorial Offices: New York, Editor **V. Irbe**, 4035 Rombouts Ave., Bronx, NY 10466; Chicago Editor **V. Jaunkalnietis**, 1805 Taylor Ave., Racine Wis. 53403; California Editor **Karlis Kalejs**, 3822 Markridge Road, La Crescenta, CA 91214.

SATURDAY, JUNE 5, 1982

SECOND CLASS MAIL
REGISTRATION NUMBER 2249
CENA 1 DOLARS

Psīcholoģiskā kaŗa pozicijas

ALEKSANDRA ĶEGUMNIEKA

SPECIĀLRAKSTS LATVIJAI AMERIKĀ

Pēdējo mēnešu notikumi starptautiskā skatuvē sarežģījuši globālās politiskās drāmas tālāko attīstību tik tālu, ka šodien neviens nevar pateikt, kas īsteni saņems aplausus un ziedu klēpjus vai arī sašutuma svilpiena vētru, pēdējā cēliena priekškaram nolaižoties.

Gaidītā aukstā kaŗa vietā izveidojusies psīcholoģiska konfrontācija, kuŗā rietumu demokratijas pagaidām vēl lielā samulsumā veltīgi mēģina atrast pareizos ieročus un taktiku.

Neņemot vērā kārtējās saimnieciskās neveiksmes pašu mājās, intrigas pašā politbirojā, kur sākusies cīņa sarkanās imperijas troņa tīkotāju starpā, un smagās galvassāpes Polijā, kā arī nespēju tikt galā ar Afganistānas nacionālo patriotu pretestību, Pad. savienība turpina sava velnišķīgā plāna īstenošanu — ekspansijas ceļā dominēt globālā apmērā.

Lai apturētu brīvo demokratiju atmošanos un apslāpētu rietumu pasaules gribu atgūt savai pastāvēšanai tik nepieciešamo reālo militāro spēku uzbrucēja atvairīšanai, Kremlis izspēlējis viltīgāko kārti — tūlītēju bruņošanās apturēšanu globālā mērogā. Tikai iesaldējot bruņošanās drudzi, pasaule būšot pasargāta no atomkaŗa šausmām. Šis Kremļa gājiens vēl nav pilnībā novērtēts. Ieroču arsenāla iesaldēšana nozīmētu Pad. savienībai militārā pārākuma nodrošināšanu turpmākiem gadiem. Kremlis kopš Otra pasaules kaŗa beigām nepārtraukti bruņojies, bet tanī pašā laikā rietumvalstu vairākums savas brīvības pasargāšanai ir neiedomājamā aklumā atvēlējis tikai sīknaudu.

Ļeņina doktrīna par „komūnistu interesēm noderīgiem kapitālistu valstu idiotiem" šodien no jauna apliecinājusi savu eksistenci. Naīvi pacifisti, kapitālistu veikalnieku peļņas kāre un ar aklumu sistu garīdznieku izdarības, tāpat kā progresīvo liberāļu svaidīgā politika, kalpo Kremļa nolūku īstenošanai. Par to liecina pēkšņā pasaules miera glābēju un atomkaŗa noraidītāju kustības pieaugošā aktīvitāte visā pasaulē. Viņi nespēj aptvert, ka rietumi kaŗu vispār par atomkaŗu nemaz nerunājot, neplāno. Vienīgais agresors varētu būt Pad. savienība, bet pēc piedzīvojušu militāristu sprieduma Kremlis pie atomkaŗa nekad neķersies. Viņi pamatoti norāda, kāda nozīme būtu „sociālisma sistēmas uzspiešana" atomkaŗā iznīcinātai Eiropai vai Amerikas kontinentā pāri palikušām drupām.

Kremlis savu sociālisma dominēšanas ekspansiju cer panākt bez militāras sadursmes, jo ar savu militāro pārspēku vien un atomkaŗa baiļu psīchozi tas var uzspiest savu ultimātu izdevīgā brīdī jebkuŗai pretestībai nesagatavotai brīvai valstij. Mēs varam to saukt par politisku izspiešanu, kuŗas pamatā nav nekas cits kā militārās varas pārākums. Vai tas nav velnišķīgs plāns, ka Kremlis ar miera karogu rokā, turot pasauli atomkaŗa baiļu histerijā, cer panākt pretinieka kapitulāciju?

(Turpinājums 20. lp.)

Toronto ģimnazijas karogu absolvents Rolands Ezers nodod Arnoldam Legzdiņam.
Foto J. Liģers.

Toronto latviešu tautas augstskolas sestdienas ģimnazijas izlaiduma akta dalībnieki. Uzņēmumā 1. rindā goda viesi un skolotāji, no kreisās: R. Krastiņa, I. Kukse, E. Ezera, B. Senkēviča, P. Legzdiņš, ģimnazijas direktrise V. Slaviesa, LNAK izglītības daļas vad. J. Mežaks, māc. J. Cālītis, A. Liepiņa un Toronto latv. tautas augstskolas vad. A. Sudmalis. 2. rindā no kr.: skolotājs R. Rūtītis, insp. O. Sils, absolventes Amanda Sebre, Desirē Jeckalēja, Renāte Krastiņa, Andra Vaivare, skol. A. Vītols un H. Miķelsons. Aizmugurē absolv. Zintis Pērkons, Arvils Lukss, Rolands Ezers, Mārtiņš Veinbergs un Ronalds Cicurskis. Foto J. Liģers.

Atzinība latviešu jauniešiem

Toronto latviešu tautas augstskolas ģimnazijas 26. izlaidumā 28. maijā Latviešu Namā apliecības un balvas saņēma deviņi absolventi, piedaloties pilnai zālei ģimnazijas audzēkņu, skolotāju, vecāku un sabiedrības pārstāvju.

Svētrunā mācītājs J. Cālītis raksturoja ģimnaziju kā gaismas kopēju, kur izveidojusies arī latviskā kopības apziņa. Mācītājs aicināja ar šo gaismu iziet sabiedrībā. Tautas augstskolas vadītājs Ā. Sudmalis uzrunā pieminēja, ka ģimnazija nākamo pavasari atskatīsies uz 30 gadu darbību. Kaut skolēnu skaits visumā samazinās, ģimnazija darbību var turpināt ar līdzšinējo jaudu. Viņš novēlēja absolventiem dzīves ceļā krāt garīgās vērtības un pāri visam — paturēt latvisko stāju. Ā. Sudmalis arī paziņoja un pasniedza agrākā skolotāja Ludviga Vīka piemiņas balvu literātūras skolotājam Paulam Legzdiņam, kas beidzis ģimnaziju 22. izlaidumā.

(Turpinājums 13. lp.)

LATVIJA AMERIKĀ

SESTDIENA, 1982. G. 5. JŪNIJS, 23. NR.

Latviešu nedēļas laikraksts, iznāk sestdienās. Izdevējs — Latvija Amerikā Publishing Ltd. Valde — V. Plūdons, T. Kronbergs, A. Šterns. Laikraksta atbildīgais redaktors — A. Kundrats. Redakcija: 125 Broadview Ave., Toronto, Ont., Canada M4M 2E9, tālr. 465-7902. Ņujorkas redakcijas vadītājs: V. Irbe, 4035 Rombouts Ave., Bronx, N. Y. 10466, U.S.A. Tālr. 1-212-994-7917. — Čikagas redakcijas vad. A. Zaube, 3353 N. Avers Avenue, Chicago, Ill. 60618. Redaktors Austrālijā Ed. Šmugajs, 28 Taffs Ave., Lugarno, NSW 2210, Australia.

Redakcijai tiesības manuskriptus pēc vajadzības īsināt. Neizlietotos materiālus neuzglabā, bet pēc vēlēšanās sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka (Kanadā) vai starptautiskais pasta kupons (citās zemēs). Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītos rakstos izteiktās domas ir rakstītāja personiskais uzskats un ne katrā gadījumā atbilst red. viedoklim.

Abonēšanas maksa Kanadā un ASV: par vienu gadu — 40 dol., 6 mēnešiem — 21 dol., 3 mēnešiem — 12 dol. Atsevišķa numura cena 1 dol.

Sludinājumu maksa sludinājumu daļā $5.00, tekstā $6.00, pirmajā vai pēdējā lp. $10.00 par 1 collas telpu. Sarīkojumu kalendārā $1.50 par rindiņu, atkārtojot 4 reizes un vairāk 25 proc. atlaide.

Laikraksta abonēšana un sludinājumi — tālrunis 466-1514.

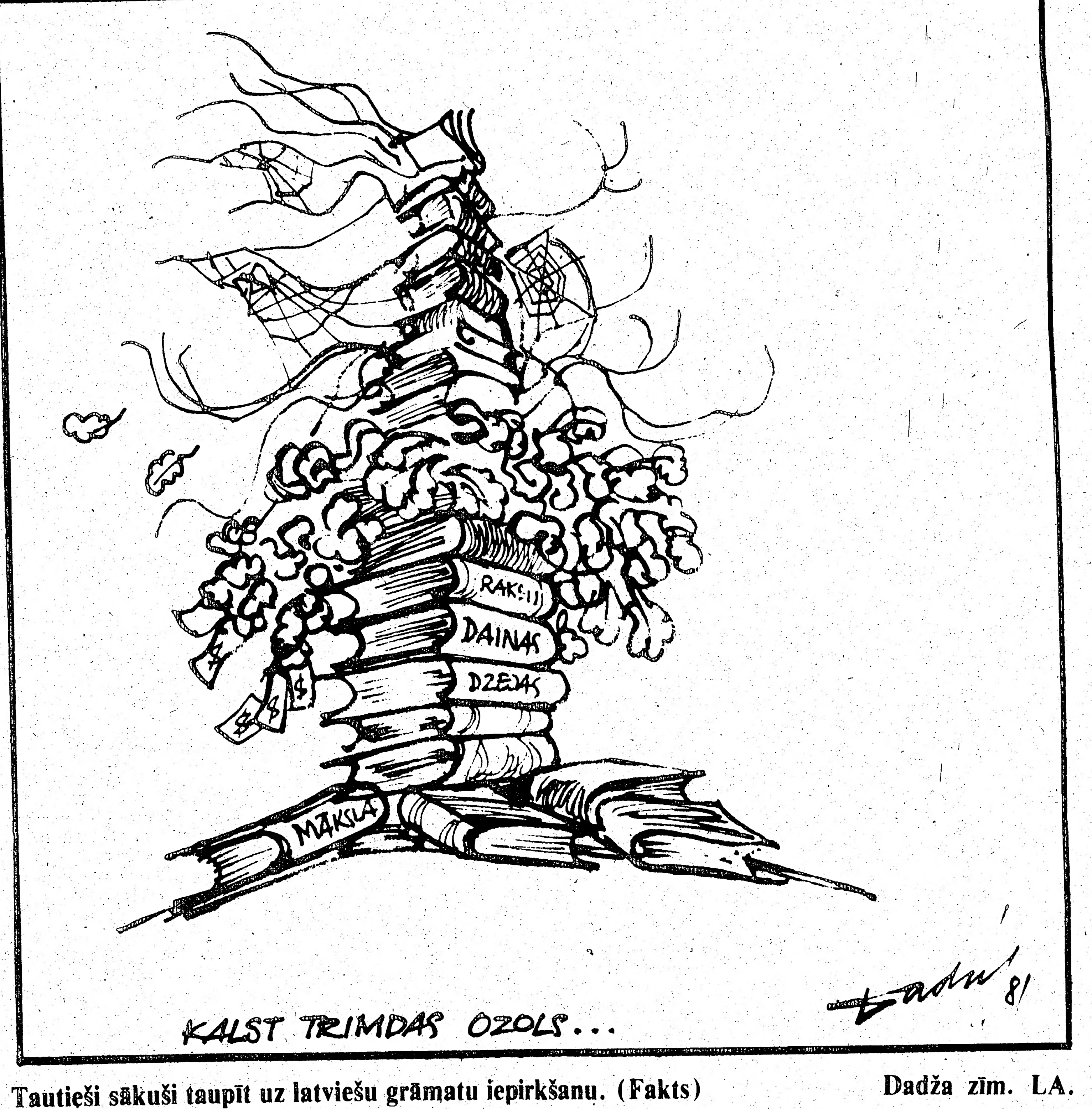

Tautieši sākuši taupīt uz latviešu grāmatu iepirkšanu. (Fakts)

Dadža zīm. LA.

Viktors Kalniņš

KĀRTĒJAIS „ČIKS" PADOMJU LAUKSAIMNIECĪBĀ

Kaut arī padomju vadība plaši izreklāmēja dažādus pasākumus, kā celt līdz katastrofai nonākušo lauksaimniecību, un arī mēģināja aktīvizēt lauku iedzīvotāju piemājas saimniecību ražību, liekas, tas viss nedod cerētos panākumus. Protams, piemājas saimniecība dod tik lielu produkciju, ka kopprodukcijā acīm redzot ietekmē pārtikas problēmu visā Pad. savienībā. Oficiālie statistiskie dati liecina, ka pagājušā 10. piecgadē palīgsaimniecībās saražoja pienu un gaļu 30%, olas — 34%, kartupeļus 61%, dārzeņus — 30% no visas valsts produkcijas.

Liekas, ka tādos apstākļos padomju vadībai sen jau vajadzēja izprast palīgsaimniecību lielo nozīmi un izstrādāt attiecīgos atbalstīšanas pasākumus. Tas nenotika.

Pat vēl vairāk, pēc Maskavā pieņemtā lēmuma „Par papildpasākumiem lauksaimniecības produkcijas ražošanas paplašināšanai pilsoņu personiskajās palīgsaimniecībās" Latvijas komūnistu kongresā republikas partijas un valdības vadītāji atturējās runāt par lopbarības taisnīgāku sadali tiem zemniekiem, kas savā piemājas saimniecībā saražo vairāk produkcijas, par ganību palielināšanu un transporta sagādi. Jau toreiz, pavasarī, norādīju, ka bez minētajiem priekšnoteikumiem jebkādas direktīvas vai lēmumi bija un paliks tukšas skaņas. Īstenība izrādījās drūmāka. Pat padomju presē parādījās ziņas, ka dažās vietās represija, ko varas orgāni lieto pret tā saucamām personām ar nepamatoti augstiem ienākumiem, ir vērsta arī pret palīgsaimniecībām, kas ražo tik nepieciešamo pārtikas produkciju.

Komūnistu vadība sāka sludināt, ka jāattīsta iedzīvotāju palīgsaimniecība laikā, kad to produkcija sāk nepārtraukti krist. Īpaši krasi process izpaudās Baltijas valstīs. Latvijā palīgsaimniecību produkcija 70. gadu pirmajā pusē samazinājās par 11%, Igaunijā — par 8%. Īpaši kradri tas saredzams lppkopībā, kas Baltijā ir lauksaimniecības pamatvirziens. 1980. g. Latvijā, salīdzinot ar 1970.g., liellopu skaits bija tikai 88,7% (govju pat 77,8%), cūku — 69,2%, aitu — 52,8%. Lietuvas un Igaunijas attiecīgie skaitļi ir 86,8% (79,3%), 65%, 29,2% un 75% (63%), 48%, 91%. Kaut arī Krievijā, Baltkrievijā un citur, izņemot Kaukazu un Vidusāziju, lopu skaitu samazināja, nekur tas nebija tik liels kā Baltijā. Par iemeslu daudzi padomju ekonomisti min lauku iedzīvotāju samazināšanos, atskaitot pieminētās dienvidu republikas. Salīdzinot ar attīstītām zemēm, padomju lauksaimniecībā nodarbina lielāku strādājošo skaitu, proporcionāli visas valsts iedzīvotāju skaitam. Nesenā preses konferencē televīzijā Latvijas lauksaimniecības ministrs Kazimirs Špoģis bija spiests atzīt, ka nepieciešama palīdzība piemājas saimniecībām. Runāja par zirgkopības attīstību, jo mazos zemes gabalos ar daudztonnīgo techniku rīkoties ir nelietderīgi. Nekas netika teikts par lopbarības problēmām palīgsaimniecībās.

Ir skaidrs, ka ražoto lauksaimniecības produktu samazināšanās iemesli meklējami vispirms ne pašās piemājas saimniecībās, bet padomijā valdošajos apstākļos. To īpašnieki jānodrošina ar nepieciešamiem mechanismiem un ierīcēm, jādod iespēja iegādāties pilnvērtīgu lopbarību un jāizbeidz vietējo partijas funkcionāru naidīgā attieksme pret šo ierobežoto privātsaimniekošanu. Latvijas un Igaunijas apstākļos ir vēl viens faktors, kas bremzēja un bremzēs piemājas saimniecību attīstību. Par šo parādību atklāti runāt aizliegts, jo tai politisks raksturs. Tā ir viensētu likvidēšana un ciematu izveidošana. Neiztirzājot šīs parādības politiskos aspektus, katram skaidrs, kādu ļaunumu tas nodara lauksaimniecībai. Zemnieka atraušana no zemes likvidē iespējas nodarboties ar savu saimniecību. Pat tur, kur pie mājām būvē kūtis, psīcholoģiskā līdzība ar kollektīvizēto saimniekošanu un pastāvīgā uzraugu uzmanība atsvešina zemnieku no pašas zemes un padara to par lauku proletārieti, kam jāvergo vienam saimniekam — valsts un partijas aparātam.

Lasītāju Vēstules

TRĪS PROBLĒMAS

Latviešu Studiju Centra jautājums ir kļuvis tik emocionāls, ka grūti to iztirzāt pilnīgi reālā plāksnē. Būtu daudz līdzēts, ja mēs vienmēr atcerētos, ka šis jautājums aptver trīs atsevišķas problēmas — Studiju Centru kā latviešu valodas mācību iestādi, Centra vadību un mācībspēkus, un studentu mītni (ēku).

DV ASV delegātu sapulces atreferējumos laikrakstos daudz runāts par opoziciju un negātīviem komentāriem pret Studiju Centru, pat par tā „graušanu". Būtu saprotamāk, ja laikraksti lietātu apzīmējumus „Studiju Centrs" un „studentu mītne".

Neatceros, ka kaut viens no delegātiem būtu apstrīdējis studiju centra vai latviešu valodas mācīšanas nozīmi. Bija gan dzirdamas bažas par centra vadības un mācībspēku sastāvu, kas nerada uzticību centra darbības izvēršanai mums vēlamā nacionālpolītiskā plāksnē. Galvenais jautājums tomēr bija līdzekļu ieguldīšana studentu mītnes būvē.

Kaut arī dažu sapulces dalībnieku reakcija bija visai emocionāla un arī vēlāk sabiedrībā dzirdēju kritiku, nobalsojumu rezultātā radās DV stipendiju fonds, ko var uzskatīt tikai par pozitīvu atbalstu. Latviešu valodu centrā gan varētu mācīt arī bez speciālas mītnes, bet ne bez studentiem. Raksturīgi, ka no Čikagas apvienības, kas iesniedza rezolūciju pret materiālu atbalstu mītnei, nāca arī ierosinājums par stipendiju fonda nodibināšanu (šinī punktā abu laikrakstu informācija, diemžēl, ir kļūdaina).

Šinī sakarībā arī būtu vēlams, lai Centra un ALAs vadības runātu skaidru un atklātu valodu. Piemēram, no ALAs priekšsēža ziņojuma DV delegātu sapulcei izrietēja, ka studentu mītnes financiālais jautājums jau ir nokārtots (...mītne ir jau uzcelta; visi aizdevumi tiks savlaicīgi atmaksāti). Tikai dažas dienas vēlāk bija jālasa, ka ALA pastiprina ziedojumu vākšanu studentu mītnes nobeigšanai. Šāda divkosība nevar stiprināt sabiedrības uzticību un paļāvību uz šo pasākumu.

V. Lagzdiņš,
Čikagā

AKTĪVU CĪŅU

Nevaru saprast, ar kādu nolūku laikraksta Latvija Amerikā redakcija ievietojusi 20. n-rā no š.g. 15. maija O. Ieviņa rakstu lasītāju vēstuļu nodaļā „Nelocīt muguru".

Raksta autors izsaka pārliecību, ka nesasveicinoties ar čekistiem (laikam domāts sarokojoties) ir izteikts liels protests pret pašreizējo komūnistisko iekārtu mūsu dzimtenē. Nenoliedzu, bet tā ir tikai patiesība jeb taisnība pa daļai. Kā bijušais aktīvais karavīrs es to vien nevaru pieņemt par vienīgo nostāju pret mūsu dzimtenes apspiedējiem. Mums ir jāprot izšķirt, kas ir protests un kas ir aktīva cīņa. Aktīva cīņa nav tikai cīņa ar ieročiem rokās, tā arī var būt intellektuālā, morāliskā un garīgā laukā.

Ar protestiem vien mēs neko nepanāksim, stāvēsim gadiem uz vietas. Mums ir jāuzņemas ar ienaidnieku atklāta cīņa, nebaidoties sastapties ar čekistiem. Ja mēs esam un gribam būt aktīvā cīņā, tad agri vai vēlu mums ar viņiem būs jāsatiekas vaigū vaigā, aci pret aci un zobu pret zobu, jo nevienas tautas brīvība vēl līdz šim nav izcīnīta tikai ar protesta izteikšanu. Ja kāds baidās to darīt un grib apmierināties tikai ar protestiem, tas lai sevi uzskata par salona cīnītāju.

P. Vītols, Sv. Katrīnās

Edmunds Zirnītis un viņa grāmatas

JAUNĀKĀ: „ZVAIGŽŅU KRUSTA ĒNĀ". ELEĢISKA MEDITĀCIJA. VĀKU UN GRAFIKAS ZĪMĒJIS ANSIS BĒRZIŅŠ. APGĀDS „ZIRŅU ZIEDS", 1981., 64 LP.

Edmundam Zirnītim piedēvē trīs apzīmējumus: baltologs, dzejnieks un esejists. Ja jautātu, kurā nozarē viņš paveicis vairāk, atbildes varbūt dalītos. Bet par to visi būs vienis prātis, ka šīm lietām ir diezgan ciešs sakars. Studijas prasa rūpību, sistēmatisku un neatlaidīgu iedziļināšanos vecajās, klasiskajās valodās. Tai pašā laikā viņš ir laikrakstu Brīvā Zeme un Rīts līdzstrādnieks. Rīgā rodas arī draudzība ar literātiem. Liekas, visciešākā ar jauno dzejnieku Jāni Trimdu, kas vēlāk pārdēvējas par Vili Veldri. Šī draudzība turpinās arī pēc universitātes beigšanas, kad Edmunds Zirnītis sāk strādāt par latviešu valodas skolotāju Gulbenes komercskolā. Veldre brauc pie viņa ciemos, vakaros abi labo burtnīcas un runā par dzeju. Pēc šīs ciemošanās Zirnītim paliek Viļa Veldres grāmata „Seni stāsti par manu māju", kurā viņš ieraksta rotaļīgu veltījumu:

Laipni lūdzu Edimundu,
lai tas dažu labu stundu
izlasa Vidzemes austrumos
galējos
daudz ko, kas noticis Vandzenes
Kalējos.
14.9.38 Vilis Veldre

Kā zinām, Kalēji ir dzejnieka mājas, kur savukārt ciemojas arī Edmunds Zirnītis. Tad viņš pārliecinās, ka grāmatā aprakstītais pilnīgi saskan ar īstenību.

Baigajā gadā Vilis Veldre pazūd, bet Edmunds Zirnītis savam jauno dienu draugam palicis vienmēr uzticīgs. Par Veldri kā dzejnieku un viņa traģisko aiziešanu tas raksta avīzēs, vāc materiālus par viņa dzīvi un tagad, cik zināms, top grāmata par Vili Veldri. Nav šaubu, ka Edmunda Zirnīša rūpība, kāda parādījās teiksmā par Andreju Eglīti (Vaidavas apgādā 1980.) dos iespējami plašu ieskatu arī Viļa Veldres pasaulē.

Un nu tālāk, — kad Edmunds Zirnītis īsi pieminēts kā citu dzejnieku apcerētājs, mūsu priekšā viņš arī pats nostājas kā dzejnieks. Viņa pirmā grāmata „Vērmeļu biķeris", kur ir tikai soneti un sonetīni, iznāk 1964. gadā Tilta apgādā. Ievadā prof. L. Bērziņš saka: „Zirnīša darbs vērš uz sevi uzmanību kā plaša vēriena mēģinājums latviešu valodā iekopt grūtu mākslas formu."

Kaut daži kritiķi domā, ka turēšanās tikai pie zināmām klasiskām formām dzejniekam ir kā žogs, kas ierobežo brīvību, Edmunds Zirnītis arī šajā krājumā paliek uzticīgs kanonam, kādu izraudzījis. Rindu skaits pantos ir dažāds, bet nemainīga paliek atskaņu kārtība:

Kas ir tas, ko mēs par dārgu saucam,
iegūt traucam,
Godinām un savās krūtīs nesam,
kamēr esam?
Ak, nekas! Tik nīcība un ēna —
māņu ēna;
Tikai tukša uzpūtība, maldi,
māņi saldi,
Skaņa, smarža, putekļi un vēji,
zūd kas spēji.
(9. lp.)

Šis piemērs rāda, ka garai rindai seko īsa, aprauta ar blakus atskaņu, un tā visā krājumā, bet reizē der arī kā moto, jo dzejnieka eleģiskās meditācijas saturs ir iznīcība. Pašā sākumā viņš to rāda dabā, bet arī cilvēka celtais tai padots:

Nav nekā, nekā, ko nesaplēstu,
nesaēstu:
Akmens, rūdas pieminekļi stalti,
lieti, kalti —
Nieki! Tie zem laika milža soļiem
irst par oļiem . . .
(10.)

Postītājs nav tikai laiks, bet arī karš:

Vakar lielpilsēta — pilna dzīves,
skaļas brīves . . .
Šodien tikai akmeņkalni melni,
kvēpi, pelni . . . (14.)

Par kaŗiem dzejnieks vaino valdniekus, kas „patvaļīgu iegribu pilni" „tiesā bargi" (18), un brīdina: „Drebi, atbildot par varas darbiem / netīrskarbiem!" (19.)

Šie „netīrskarbie darbi" nav tikai izpostītas pilsētas vien, bet arī izpostītas dzīves, kad cilvēki, zaudējuši dzimteni un mājas, nonāk „*Tālos ceļos skarbu vēju salā / svešā malā* . . .(20.)", kur bads un sāpes „*Kādas vien ir cilvēks pieredzējis, / izciest spējis . . .*" (21.).

Bet kā varenos valdniekus, tā cietējus un ikvienu beidzot nodarbina jautājums:

Kas gan, cilvēks, esi mūža lokā.
Dieva rokā: (30.)

Atbilde:

Reizi, reizi tava debess māksies,
šķirties nāksies . . .
(62.)

Un tad:

Tavos saldos sapņus, klusās ilgas
apsedz smilgas,
Tavai asins trauksmei mieru žūžos
mūžu mūžos.

Kā redzam, Edmunda Zirnīša eleģiskā meditācija „Zvaigžņu krusta ēnā saturā ir radniecīga Friča Bārdas „Skaidu spilvenam". Žēl tikai, ka šoreiz noskaņu traucē pārāk naturālās vietas, kādu krājumā diezgan daudz, piem., 16., 21., 22., 38., 59. u.c. lp.

Atskaņas var ierosināt, bet tās var arī kaitēt, ja lasītājs jūt, ka ir meklētas, reizēm arī nepareizas, piem., nabags . . . kabaks (24.), zvīļu . . . dziļu (32.), kultais . . . pultais (34), bažas . . . gražas (54 u.c. vietās). Ja Edmunds Zirnītis kā baltologs gribējis ieviest kādu jaunu vārdu vai formu, tad derēja paskaidrojumi.

Naturālās vietas un atskaņu medības ir tās, kas krājumam visvairāk kaitē. Kur to tā nejūt, tur Zirnīša dzeja kļūst baudāmāka, kaut arī tēlu izvēlē bez lielāka spilgtuma, ordināra:

Raugies augšup, lai tu nepazustu,
zvaigžņu krustu!
Zilu kalnu saukts, pilns svētceļnieka
tāles prieka,
Putnu apdziedāts un ziedu paijāts,
maigi aijāts,
Smaržās skurbis kā no dzīŗu galda,
vīna salda,
Saules skūpstīts, apšalkts vēja žūžu
visu mūžu!
(56.)

Anša Bērziņa grafikas, kā parasti, smalki veidotas, saturā viegli uztveŗamas un ar mākslinieka pārdzīvojumu piesātinātas.

N. Kalniņš

Sv. Katrīnu tautisko deju grupa Jandāls ir rosīga latviešu jauniešu vienība.

Veclatviešu prese

AKADĒMISKĀ DZĪVE 24. NUMURS, 1982. 106 LPP.

Ik gadus Akadēmiskajā dzīvē ievietoti raksti, kas varētu interesēt plašākas lasītāju aprindas. Arī šī gada 24. rakstu krājumā ir vērtīgi raksti ar vispusīgu saturu.

Andris Straumanis sakopojis ziņas par veclatviešu avīzēm Amerikā. Tas ir temats, kas līdz šim maz apskatīts, bet raksts būtu labojams un papildināms. Tajā apskatītais „Amerikas Vēstnesis" iznāca divas reizes mēnesī, nevis divas reizes nedēļā, kā minēts. Bez tam šai avīzei bija pielikums no 1917. gada „Baznīca un skola".

„Amerikas Latviešu Avīze" arī iznāca divas reizes mēnesī, bet pēc izdevuma „Latvju preses 100 gadi" tā sākusi iznākt tikai 1900. gadā, ne četrus gadus iepriekš, kā rakstā atzīmēts. Iespējams, ka šinī Latvijas laika izdevumā ziņas varētu būt nepilnīgas. So Amerikas avīzi izdeva „Amerikas latviešu avīzes sabiedrība".

Avīze „Strādnieks" gaitas uzsākusi 1905. gadā (rakstā minēts 1906. gads) divas reizes mēnesī, kopš 1907. gada reizi nedēļā un kopš 1913. gada 8. jūnija trīsreiz nedēļā, bet rakstā ir citi datumi. Pielikumā no 1919. gada „Māksla un zinība" sākumā reizi, vēlāk divas reizes nedēļā.

„Rīts" bija laikraksts politikai, zinātnei un mākslai, galvenais izdevējs Rūdolfs Zālīte. Iznāca no 1920. līdz 1922. gadam.

A. Straumanis savā rakstā vēl pieminējis izdevumus „Dieva Sveiksme", „Amerikas Atbalss", „Strādnieku Rīts", „Strādnieku Cīņa", „Amerikas Latvietis" kā arī „Cīņa", kas vienu reizi 1915. gadā izdota Bostonā.

Amerikas Latvietis bija ne vien komūnistu avīze Bostonā, kas apstājās 1975. gadā, bet ar šādu nosaukumu 1902. gadā Filadelfijā iznāca reliģisks un literārs mēnešraksts ar uzņēmumiem tekstā. Tas bija baptistu izdevums, redaktors J. Klaiše.

Daži citi rakstā nepieminēti Amerikas veclatviešu izdevumi: no 1898. līdz 1902. gadam iznāca sociāldemokratu laikraksts „Auseklis", sākumā Klīvlandē, vēlāk Bostonā. Redaktors bija D. Bundža, vēlāk J. Kundziņš. Šī laikraksta pirmos septiņus numurus uzskata par nelegāliem izdevumiem. No 1902. līdz 1913. gadam iznāca „Proletarietis", sākumā kā Bostonas latviešu sociāldemokratu savienības mēnešraksts. No 1903. gada jūlija tas iznāca Cīrichē, Šveicē, bet 1904. gada vidū ik nedēļas Ņujorkā kā Amerikas latviešu sociālistiskās strādnieku federācijas izdevums. 1903. gadā redaktors bija M. Valters, pārējā laikā J. Kundziņš.

No 1908. līdz 1910. gadam iznāca Amerikas latviešu anarchistu komūnistu grupas Brīvība izdevums „Brīvība", sākumā Ņujorkā, vēlāk Parīzē. No 1911. līdz 1913. gadam iznāca Latviešu anarchistu-komūnistu izdevums „Melnais karogs", sākumā Ņujorkā, vēlāk Parīzē. 1913. gadā Filadelfijā parādījās ilustrēts Amerikas latviešu mēnešraksts „Jaunā Tēvija", redaktors A.J. Fūrmanis. No 1918. līdz 1920. gadam Ņujorkā darbojās progresīvs laikraksts „Drauga Balss", ko izdeva Amerikas latviešu baptistu literārā sabiedrība divas reizes mēnesī ar uzņēmumiem tekstā. Latviešu centrālbirojs Amerikā 1920. gadā Ņujorkā izdeva „Latvju Ilgas".

Pie Amerikas veclatviešu preses pieskaitāmi arī izdevumi Kanadā un Brazilijā. Vinipegā 1913. g. 30. janvārī sāka iznākt „Kanadietis", ko rediģēja J. Šmits. To izdeva Vinipegas latviešu sadraudzīgā biedrība, avīze iznāca līdz 1914. gadam divas reizes mēnesī. Pie avīzes bija pielikums: angļu valodas mācība, dziesmas, ar notīm un Amerikas karte.

Sanpaulā, Brazilijā no 1907 līdz 1908. gadam divas reizes mēnesī iznāca „Amerikanietis", bet no 1907. līdz 1909. gadam „Līdumnieks", arī divas reizes mēnesī. Abu izdevumu redaktors bija J. Malvess. Novo Odesā iznāca trīs izdevumi: „Biedrotājs" no 1911. līdz 1912. gadam, mēneša laikraksts, izdeva Dienvidamerikas latviešu imigrantu sabiedrība, redaktors Ant. Ābele. Sabiedrība Grauds no 1919. līdz 1920. gadam izdeva latvisku izdevumu „Grauds" divas reizes mēnesī, redaktors J. Kudriņš. Periodisks izdevums „Rūgtā patiesība" iznāca 1920. gadā. Akadēmiskās dzīves citā vietā E. Kraulis raksta par akadēmiskās dzīves laikrakstu „Students". Plašs apraksts ir V. Vītiņam par brīvās Latvijas tiesām un tiesāšanas veidu, salīdzinot to ar amerikāņu tiesām. J. Vītols analizējis Vācijas-Krievijas sadarbības līgumus un šo valstu diplomātu izturēšanos un reakciju. Par Trinidadi un Tobago rakstījis M. Šlesers, bet A. Veldre-Beldava apskatījusi laimes un neiaimes velti. Par aistētiku un rakstniecību rakstījusi M. Paļēviča, J. Labsvīrs atceras ne vien prof. V. Purvīti, bet arī vācu okupācijas laika kultūras dzīvi. R. Lācis aprakstījis Bostonas DV apvienības bibliotēku, kur daudz vecu izdevumu, arī daļa pieminēto veclatviešu periodikas izdevumu. Bez tam dažādi citi sīkāka apmēra raksti.

V. Irbe

Arturs Liepkalns

Dzīve tēvu zemei

Ādolfs Šilde

Š. g. 21. maijā uz 75 mūža gadiem atskatījās latviešu tiesībnieks un sabiedrisks darbinieks Ādolfs Šilde.

Ādolfa Šildes vārds latviešiem nav svešs; īstenībā tas jau ir kļuvis par jēdzienu. Tam par iemeslu, man liekas, pirmā kārtā jāmin viņa grāmatas par deportēto un vajāto latviešu likteņiem „Pa deportēto pēdām" (angliski: The Profits of Slavery) un „Važu rāvēji". Īpaši nozīmīgs ir monumentālais pētniecības darbs par mūsu tautas un valsts likteņiem „Latvijas vēsture 1914. — 1918". Šajos un citos Ād. Šildes darbos atklājas autora rakstura cēlums — taisnīguma tikums.

Ād. Šildes personībā iemiesojusies rūpība un pamatīgums. Šie tikumi atklājas, kaut vai tikai ielūkojoties viņa mājas bibliotēkā, kuŗā retu grāmatu un citu publikāciju bagātība.

Ād. Šildes personība izstrāvo arī kristīgo lēnprātību un pazemību: pat kritiskajos brīžos nezūd cerība un ticība, ka Dieva taisnība uzvarēs. Paļaujoties bezcerībai un mazticībai, viegli iestigt dīkdienībā, kas cilvēku atviļ no dzīves mērķiem un uzdevumiem. Tikšanās ar jubilāru allaž iepriecina; pārsteidz viņa vienkāršība, laipnība un draudzīgais smaids. Darīt labu — palīdzēt, jubilāram ir pašsaprotams pienākums. Labdarība arī tad attaisnojama, ja pretī nav gaidāms pat paldies. Labie darbi iepriecina sirdi, un tā ir liela alga! Nav pārsteigums, ka neatkarīgās Latvijas sūtniecība ASV 1980. gadā par pilnvaroto Latvijas interešu pārstāvi Rietumvācijā un Berlīnē izvēlējās Ādolfu Šildi. Darbojoties šai pie Bonnas valdības akreditētajā postenī, viņam jākārto daudzi sasāpējuši jautājumi gan aprūpes, gan arī politiskajā laukā, kad tautiešiem vajadzīga palīdzība.

Tāds ir īsumā Ād. Šildes dzīves un darba vispārējais raksturojums. Rodas jautājums, kā attīstījusies tik pozitīva latvieša personība?

Ādolfs Šilde dzimis 1907. gada 21. maijā Rīgā tirgotāja Rūdolfa Šildes un viņa dzīves līdzgaitnieces Elizabetes, dzimušas Vecvanagas, ģimenē. Pēc Viļa Olava komercskolas beigšanas 1925. gada rudenī sākas studijas Latvijas universitātes lauksaimniecības un tiesību zinātņu fakultātē. 1936. gadā nokārto valsts eksāmenus tiesību zinātnēs, bet jau gadu vēlāk iegūst mag. iur. gradu par diplomdarbu „Intervencija starptautiskās tiesībās". Studiju laikā par fakultātīvo priekšmetu izvēlas diplomātiskās un konsulārās tiesības, īpaši pievēršoties jautājumiem par Latvijas valsts tiesībām. Strādājis arī par skolotāju Rīgas skolu sistēmā un bijis arī bibliotēkārs. Autoritārās valdības laikā jūtami cieš atšķirīgās nacionālās pārliecības dēļ. Baigajā gadā, baidoties no čekas apcietināšanas, kas būtu notikusi jau 1940. gada jūlijā, spiests darboties pagrīdē. Vācu okupācijas laikā uzsāk jurista karjēru. 1943. gadā Zvērināto advokātu padome uzņem zvērināto advokātu palīgu saimē. Vācu laika posmā sākas plaša darbība tautas labā. 1942. gada martā kļūst par Tautas Palīdzības ģenerālsekretāru un priekšnieka vietnieku, bet kopš 1944. gada septembŗa — šīs organizācijas priekšnieks. Bēgļu gaitās Vācijā darbojas par Latvijas Sarkanā krusta Aizgādības pārvaldes priekšnieku; vēlāk — iesaistās Sarkanā krusta Galvenās pārvaldes darbā.

Ād. Šildes sabiedriski politiskā darbība sākusies jau 1928. gadā Latvijas universitātes studentu padomē, kuŗu pārstāvot piedalījies vairākās Baltijas valstu studentu konferencēs. Darbojies arī Latvju nacionālās jaunatnes savienības centra valdē un Centrālās pretalkohola savienības vadībā. Bijis studentu korporācijas Fraternitas Lataviensis dibinātājs un Prezidiju Konventa seniors (1930. gadā). Darbojies arī Arveda Berga Nacionālās apvienības akadēmiskajā sekcijā.

Latvija — brīva un neatkarīga valsts — ir jubilāra dzīves mērķis un svēts uzdevums. Šī mērķa un uzdevuma piepildīšanā jubilārs aicina talkā visus tautiešus. Ādolfs Šilde priecājas, ka viņa ģimenes locekļi tic un dzīvo saskaņā ar viņa ideāliem, sākot ar dzīvesbiedri — skolotāju un bij. MLĢ direktora vietnieci Ainu, dzim. Reinhardi, un pieciem bērniem: Maiju un Gustavu (architekti), Vairu (ārste), Marutu (mākslas vēsturniece) un Rasmu (politisko zinātņu profesore): arī bērnu bērni aug latviskā gaisotnē un divi jau mācās MLĢ.

Tāda ir Ādolfa Šildes dzīve tēvu zemei. Gadu nasta nav mazā, bet paguruma nejūt ne sejā, ne stājā, ne arī gaitā.

Lielais paldies par tautai veltītajiem gadiem, un Dieva palīgs tautas cerību un ticības stiprināšanā taisnības uzvarai, kas īstenosies ar Latvijas zemes un tautas brīvības un neatkarības atgūšanu!

TLB sestdienas skolas 31. izlaiduma absolventi. Foto J. Liģers.

Baltijas sieviešu sadarbība

Baltiešu sieviešu padomes 35 gadu darbības atceres sarīkojumā 23. maijā Igauņu namā Ņujorkā vadību uz vienu gadu pārņēma lietuvietes. Aizvadītajos gados gūti panākumi un jauni draugi. Atceres sanāksmē piedalījās baltiešu diplomāti, vairāku cittautu sieviešu klubu pārstāvji un sieviešu darba atbalstītāji.

Līdzšinējā Baltiešu sieviešu padomes prezidente M. Jirma atklāšanas runā norādīja, ka kopš padomes dibināšanas 1947. gadā Eslingenā radusies draudzība un sadarbība triju baltiešu sieviešu starpā. Darbības atsākšana ASV notika Bostonā 1950. gadā. Baltiešu sieviešu padome par Baltijas valstīm rakstīja Apvienotām Nācijām un ASV kongresa locekļiem. Pirmos lielākos panākumus varēja atzīmēt, kad toreizējais ārlietu ministrs Dīns Rasks aicināja baltiešu sieviešu padomes pārstāvi piedalīties ārlietu politikas konferencē. Tagad tas notiek katru gadu. Te var runāt un apskatīt Baltijas valstu situāciju un problēmas. Padomes rīcībā ir saraksti par sievietēm atbildīgos ASV valdības posteņos. Padomes pārstāves ielūdz uz Balto namu Vašingtonā pie prezidenta (Latviešu sieviešu kluba priekšsēde Helga Ozoliņa Balto namu apciemoja šī gada 10. martā).

Padome nosūtījusi ierosinājumu prezidentam Rēgenam jūnijā izsludināt Baltiešu brīvības dienu, pamatojot šo ierosinājumu ar to, ka 1940. gada jūnijā Pad. savienība okupēja Baltijas valstis, bet gadu vēlāk notika lielās deportācijas. Otrs iesniegums nosūtīts Madrides konferences ASV delegācijas vadītājam M. Kampelmanim, ka krievi traucē brīvās pasaules radio raidījumus. Baltiešu sieviešu vadmotīvs: „Patiesība — mūsu ierocis".

Padomnieks V. Kreicbergs no Latvijas sūtniecības Vašingtonā savā apsveikumā aizrādīja uz baltiešu sadarbības nepieciešamību un sieviešu nozīmi sabiedrībā. No lietuviešiem sveica Lietuvas ģenerālkonsuls A. Simutis, Igaunijas ģenerālkonsuls E. Jāksons bija kavēts ierasties.

Igauņu nacionālās padomes prezidents J. Simonsons svētku runā atzīmēja, ka pirmās saknes sieviešu kustībai jau meklējamas Baltijas valstīs. Tiesības vēlēt sievietes ieguva vienā laikā Baltijas valstīs un ASV (Igaunijā 1920. gada 15. jūlijā, ASV tā paša gada 18. augustā). Baltijas valstīs tas notika mierīgā garā, ASV ar lielām un nemierīgām demonstrācijām. Baltijas valstīs sievietēm bija līdzīgs stāvoklis ar vīriešiem dažādos pienākumos.

Vairāk nekā 40 gadu pagājuši kopš Baltijas valstu okupācijas. ASV skolas grāmatās šīs zemes nav pieminētas, tās izdzēstas no kartēm. Šo zemju izdotās naudas vienības katalogos ievestas zem Pad. savienības vārda.

Igauņu pārstāvis ieteica sieviešu padomei nākotnē paplašināt sakarus ar citām tautībām, nodot savu pieredzi nākamajai paaudzei, izdot publikāciju angļu valodā par padomes uzdevumiem, piedalīties nacionālitāšu organizācijās, turpināt runāt par Baltijas valstu cilvēku tiesībām, mēģināt ievietot amerikāņu skolu grāmatās informāciju par šīm zemēm.

Apspiesto tautu komitejas priekšsēdis Horsts Urichs norādīja, ka amerikāņi sākuši medīt t.s. „kaŗa noziedzniekus". Urichs aicināja visus apvienoties un cīnīties pret šiem apvainojumiem. Viņš aicināja piedalīties 18. jūlijā Apspiesto tautu parādē Ņujorkā. Igauņu sieviešu kluba pārstāve Juta Kūrmane ierosināja atlaist Raiena komiteju (arī tā meklē kaŗa noziedzniekus) un darbu izbeigt. Viņa aicināja piedalīties dzīvāk ASV vēlēšanās.

M. Buša no latviešu delegācijas aizrādīja, ka sieviešu grupas darbojas ne tikai ASV, bet arī Kanadā, Austrālijā, Vācijā. Viņa aicināja cīnīties, lai Baltijas valstis tiktu atpakaļ uz ģeografiskām kartēm.

Lietuviete Marija Noreika aizrādīja, ka sievietes aiz dzelzs aizkara nevar runāt un savas tiesības aizstāvēt.

Līdzšinējā prezidente M. Jirma nodeva pienākumus lietuvietei A. Pinčai. Latviešu delegācijas vadītāja Helga Ozoliņa norādīja uz labo sadarbību sieviešu padomē un pateicās Jirmai par iepriekšējā gada vadību, sevišķi par viņas 35 gadu darbību baltiešu sieviešu padomē.

Mūzikālos priekšnesumus izpildīja igauniete L. Esopa uz kaneles, koklei līdzīga instrumenta. Par cienastu bija gādājusi igauņu delegācija. Rakstveida apsveikumus no latviešiem bija sūtījuši PBLA priekšsēdis O. Pavlovskis un ģenerālsekretāre L. Kalniņa, V. Hāzners, Austra un Valdis Zerviņi, Biruta Senkēviča, kā arī padomes dibinātājas E. Orle un M. Ūdre.

V. I.

19. jūnijā Bērzainē
DV Toronto nod. internās šaušanas sacensības
ar mazkalibra šautenēm no pl. 9 — 12.
Pēcpusdienā pistoles, māla baložu šaušana, kā arī makšķeŗu mešanas sacensības.
Vakarā apbalvošana, ugunskurs un

JĀŅU IELĪGOŠANA.
BUFETE UN DEJAS. — IEEJA BRĪVA.

Visus laipni ielūdz
DV Toronto nodaļa.

Saules josta Toronto

Austrālijas Saules jostas ansambļa divās izrādēs Seneka kolledžā 21. un 22. maijā Upmaļu saimnieci noskatījās ap 1700 apmeklētāju. Sestdienas izrādē Latviešu tautas deju apvienības priekšsēde Lidija Zariņa no ASV pateicās Austrālijas deju ansamblim un apvienības vārdā pasniedza čeku par 500 dolariem Ziemeļamerikas turnejas atbalstam. Viņa arī paziņoja, ka Arnolda Bāliņa piemiņas fonds savukārt ziedojis līdzekļus uzveduma ieskaņošanai video lentē.

Diždancis kopā ar Latviešu Centru bija rīkojuši tālajiem viesiem Centrā iepazīšanās vakaru ar vietējo latviešu sabiedrību — „Ķengurdanci", kas bija pulcinājis ap 300 apmeklētāju. Centra dāmu komiteja bija rīkojusi siltas vakariņas, kuŗu laikā Diždanča vadītājs Zigurds Miezītis iepazīstināja ar Saules jostas ansambļa dalībniekiem, kuŗa administrātors Juris Ruņģis ievadīja „Līkumu deju", izstaigājot visas Centra zāles. Deju mūziku spēlēja Hamiltonas Runči. Ierašanās dienā, 21. maijā, Austrālijas viesiem auksto galdu bija ziedojusi delikatesu veikala īpašniece Ausma Miķelsone.

Ansambļa dalībnieki Toronto bija apmetušies pie šejienes dejotājiem un citiem tautiešiem, kas bija sagādājuši arī iespējas apskatīt ievērojamākās vietas pilsētā, kā arī izbraukumu uz Niagaru. Ansamblis jau trešo reizi devies ārzemju ceļojumā ar izrādēm Saules josta, Mārietas dziesma un tagad ar Upmaļu saimnieci, bet savā mājvietā Austrālijā vēl piedalījies turienes Latviešu kultūras dienās ar izrādi Vasaras zieds.

Saules josta savu Ziemeļamerikas turneju sāka ar izrādi 7. maijā Losandželosā, tad viesojās Sanfrancisko, Sietlā, Linkolnā, Mineapolē, Milvokos, Čikagā, Grand Rapidos un Klīvlandē, no kurienes devās uz Toronto un Montrealu. ASV vēl bija paredzētas izrādes Bostonā, Ņujorkā, Priedainē un Vašingtonā, bet pēc tam Karakasā, Venecuēlā. Ansamblis lēš, ka viņa izrādes pēc šī ceļojuma būs noskatījušies jau pavisam kopā ap 40,000 apmeklētāju. Ansamblis sācis darbību 1976. gadā, kad tas devās pasaulē ar savu Saules jostu un to paturēja kā ansambļa nosaukumu. Šajos nedaudzajos gados tas saņēmis gandrīz visas iespējamās brīvās pasaules latviešu balvas.

V. S.

Saules josta iepriecināja torontiešus ar spožu Upmaļu saimnieces uzvedumu.

Viņi tomēr iedrīkstējās

MONTREALAS UN OTAVAS JUNDAS KONCERTA ATSKAŅAS

Apvienotais Montrealas un Otavas koris Junda koncertēja montrealiešiem 15. maija vakarā, pulcinot ap 150 dziesmu draugu, kas ar patiesu interesi noklausījās jaunās paaudzes vadīto kopkoncertu.

Ir grūti teikt, vai programmai bija tiešs sakars ar koncertam nolikto datumu — 15. maiju, bet var gan piebilst, ka tā bija sabalansēta, vadoties no mūsu pagātnē spilgti izteiktā nacionālisma un jaunu atziņu meklētājas jaunās paaudzes tieksmēm. Programma bija labi sagatavota, ņemot vērā tikai pāris kopmēģinājumus montrealiešu un otaviešu starpā, izteiksmīga un saprātīgi izveidota jaunās koŗa vadības gādībā.

Programmas pirmajā daļā jaunā koŗa vadība bija uzņēmusi tādas varenas dziesmas kā Jāņa Norviļa „Audiet mani karogā", Jāņa Cīruļa „Koklētājs", Jēkaba Kalniņa „Tēvu zemei", Jāzepa Vītola „Dieva lūgums" un vēl citas grūti dziedamas mūsu celmlaužu kompozicijas.

Kaut arī brīžiem tēva zābaki dēliem bija mazliet par ērtu, tie tomēr no kājām nenokrita, jo dēli prata tos valkāt, droši un braši turoties. Kopējais koncerta iespaids iepriecināja. Šķiet, ka it sevišķi vecākai paaudzei patika pirmās daļas izvēle un pierādījums, ka arī dēli ne tikai prot dziedāt tēvu dziesmas, bet liek tēviem dziedāt ar diriģenta zizli jaunajās rokās un gaišu prieku jaunajās sirdīs.

Šis 15. maija koncerts pierādīja, ka arī uz svešas zemes skatuves vieta ir abiem — veciem un jauniem, un skaistas ir abas, kā veco, tā jauno dziesmas, skaistas ir atmiņas, skaisti ir sapņi...

Tā laikam ir vienīgā organizācija, kuŗu puslīdz vienādi reprezentē trīs paaudzes — vecā, vidējā un jaunā. Dziesma laikam viņus vieno, bez aizspriedumiem un bez iebildumiem. —

Otrā programmas daļa iezīmējās ar sešām tautasdziesmām vai dažādiem to sakārtojumiem, pie kam klausītāji piebalsojās koristiem dziesmā Vecpiebalga, kuŗu laikmetīgā melodijā dziedāja Juris Zilkalns, Andrejs Vītols un Jānis Mateus ģitaras pavadījumā.

Programmas otras daļas četras pēdējās dziesmas dziedāja mūsu jaunās paaudzes jaunie mūziķi, komponisti, atskaņotāji — Zilkalns, Vītols un Mateus, pie kam viņu sniegumam bija arī piedevas.

Trešajā programmas daļā bija septiņas dziesmas, no kuŗām klausītājiem vislabāk patika Bruno Skultes Raganu kalna balāde, Jēkaba Graubiņa Viens gans nomira, Jāņa Kalniņa Draugiem un Jundas bijušā diriģenta Daumanta Vītola kompozicija Te bij' laba saiminiece.

Vislabākās atsauksmes var dot par abiem jaunās paaudzes diriģentiem — Andri Gūtmani un otavieti Miķeli Bicki, kas pierādīja klausītājiem, ka dēliem nav bailes ķerties klāt pie smagākām un grūti izdziedamām dziesmām.

Paskaidrojumus par programmu un piedevām klausītājiem deva koŗa priekšn. Roberts Klaiše, kas arī pateicās klausītājiem par labo atsaucību un viņa darbu novērtējumu un koncertam beidzoties aicināja visus pie glāzes vīnu.

I. Skrastiņš

DV Kanadas valdes priekšsēdis V. Plūdons šogad Daugavas Vanagu vairogu pasniedza skolotājai un sabiedriskai darbiniecei Elmai Miniatei. **Foto V. Cinis.**

Kārļa Suntaža būvdarbi,
Metro lic. B 2494.
Būvē jaunas mājas un vasarnīcas. Izdara pārbūves, remontus, krāsošanas un mūrēšanas darbus. Sagādā atļaujas.
Zvanīt 751-6829.

KOKLE
Cienīta dāvana gan iesvētībās, gan arī dzimšanas dienās un kāzās.
Pasūtiniet tagad.
Lūdz zvanīt vakaros V. Freimanim 694-4814.

Līgo svētki Sidrabenē
1982. gada 26. jūnijā plkst. 19.
JAUTRS JĀŅU UZVEDUMS
„PAPARDES ZIEDS"
Uzvedumu iestudējusi Maija Ķuze.
Mūzikālā vadītāja Skaidrīte Darkēvica.
Mākslinieka J. Zuntaka gleznu izstādes atklāšana pl. 13. Izstāde turpināsies 27. jūnijā no pl. 9.
Plkst. 21.00 — deja uz dejas laukuma, spēlēs Zakuļa kapella.
Speciāla deju mūzika jauniešiem
Dziesmu kalna laukumā pie upes.
Plkst. 22.00 — Uguņošana.
- ● Deju mūzika līdz pl. 1.00 ● -
— ● Kafejnīca ● -
- ● Malka ugunskuriem — brīva ● -
IEEJA — 6 DOL.,
5 DOL. — INVALIDIEM, PENSIONĀRIEM UN SKOLNIEKIEM.
Apmeklēt lūdz Sidrabenes pārvalde.

Irma Grebzde

Ābeļziedu atmiņu ceļos

ČALOJUMS.

„Ja kāds nekad nav bijis iemīlējies ābeļziedu laikā, tad tāds īsti nekad nav dzīvojis," saka mana paziņa, kad abas sēžam piesaulē, kāda iepirkšanās centra jaunajā dārziņā.

„Un tu? Tu pati?"

„Ko nu par mani! Kad jauna biju, sirds drebēja romantikas vējos gan ābeļziedu, gan dzelteno lapu laikā. Es jau toreiz staigāju kā pa mākoņiem, laikam tādēļ tik negaidīti apdauzījos lejā krizdama, kad sāku laipot pa īsto dzīvi. Tu tāda nebiji. Tev bija galva uz pleciem." Runātāja skumji pasmaida.

„Tāpat skrēju kopā ar vējiem," man atceroties jāpasmaida. — „Ābeļziedu laiks, tas jau nu bija tāds, ka rožainās acenes vairāk uzliku nekā tumšās. Atceros — tā īsti apjēdzu romantiku pavasarī, kad nobeidzu pamatskolu, tāds garbižu skuķītis un vēlējos skriet pasaulē, jo kāds posms no jaunās dzīves bija nobeigts. Un — mūsu klase brauca ar vilcienu uz Jelgavu. — Uz Jelgavu! Iedomā, tas likās tālu — kādā pasaku zemē. Jelgavā bija dzīvojusi Brigaderes Annele. — Mums skolotāji bija solījuši braucienu kuģītī pa Lielupi, pārgulēšanu kādā pamatskolā. Tie visi šķita lieli, neparasti notikumi! Vagona logi bija atvērti, un mēs lidinājām garāmskrejošajās pļavās un dārzos dziesmu pēc dziesmas. — Dārzos redzējām baltu ābeļu rindas. Brīžiem vējš pasvieda gaisā rožainas ziedlapu riekšavas, un mēs jautri saucām — „Snieg! Snieg!"

Man bija uzšūta jauna gaiši zila kleitiņa un garajās bizēs kā puķu ziedi šūpojās zilas platas lentes. Sajutos pieaugusi un — skaista. Nekad, šķiet, tālākajā mūžā neesmu sajutusies skaista! Gudra — varbūt. Skaista — nē. „Snieg, skaties, Irma — ābeļziedu sniegs!" sauca tas, kuŗa dēļ man todien sirds tik priecīgi pukstēja.

Es nu, laikam, pietvīku kā mazdārziņa magone (tas latviešiem tāds skaists teiciens — „pietvīkst kā magone"!). Manas jaunās sirds mīlētais nebija skaists kā romānos biju lasījusi. Tur aprakstītie mīlētāji visi bija stalta auguma, kupliem, viļņainiem matiem, gaŗām ēnainām skropstām, baltiem zobiem — ai, ai! Edgaram bija vasaras raibumu bagātība, priekšā divi šķībi zobi un sarkani mati. — Tomēr, meitenēm mūsu klasē viņš patika. Nu, uzmini, kur slēpās Edgara pievilcība? Redzi, viņam bija skauta uniforma! Un uniforma pārvērš cilvēku. Jā, arī zēnu! Es viņu redzēju kā varoni, vismaz varoni... Edgara gaŗajam augumam viss tik labi piederējās un — viņš gāja stalti! Ko tad vairāk!

„Viņš visu laiku uz tevi skatās," draudzene Ilga kniebа man rokā, kad Edgars aizgāja nodzerties. — „Ej, nu ej," man magones atkal ievējoja vaigos. „Tev tikai tā liekas..."

„Nē, patiesi!" Ak, kā man gribējās ticēt, ka uniformai es patīku.

Jelgavai pieskrējām ar joni. Ķērām savas somas un finieŗa „bundulīšus" — un bijām gatavi iekaŗot šo pilsētu. Skaista bija Jelgava! Kokos noslēpusies. Kastaņi ar balti sārtām ziedu svecēm ielu malās. Liepas. — Tās jau vēl neziedēja. Skola, kuŗā apmetāmies, mūs sagaidīja ar salmu kūļiem uz klases grīdas. Tas mūs arī nebiedēja. Uz kā tad mēs, lauku bērni, gulējām mājās? Taču ne dūnu pēļos.

Edgars nu pazuda manam skatam. Es pārpinu savas bizes, ilgi pētīju savu saulē sakarsušo degunu, vaigus mazajā spogulītī. Māsai nočieptu. „Nezi, vai viņš par mani domā?" prasīju Ilgai. Kā tad citādi! Lielas mīlestības jau esot kā ugunskuri!" viņa gudri atteica.

Liela mīlestība! Ugunskurs! Nē, tas jau man šķita joks. — Bet ka Edgaram druscin ātrāk sit sirds pēc šī skaistā brauciena, to jau patikās pieņemt. Ilga vienmēr jūsmoja par mīlētājiem un visur tos redzēja ar divpadsmitgadīga meitēna acīm. Viņai visa pasaule sastāvēja no mīlētājiem. Visvairāk jau — nelaimīgiem...

Skolotāji mūs veda pusdienās. Un nu man Jelgava likās vēl skaistāka. Mēs ēdām restorānā. Pie maziem apaļiem galdiņiem. Seši pie katra.

„Lūdzu, vai te vēl viena vieta brīva? jautāja Edgars un es gandrīz nogāzos no krēsla.

Draudzene man tā ieknieba, ka asaras saskrēja acīs.

„Lūdzu, lūdzu," Ilga pirmā attapās.

Ak, nu mūs sēdējām tik tuvu, ka mūsu elkoņi saskārās un es skaidri zināju, ka nespēšu norīt ne kumosiņa no garšīgās cūkas cepeša šķēles. — „Kā jūs, meitenes, iekārtojāties?" Edgars vaicāja un pasniedza mums ūdens glāzes, kuŗas pienesa resna saimniece, rūtotā priekšautā paslēpusi savu apaļumu.

„Salmos" — Ilga izspurdza.

„Tas jau nav nekas!" es saņēmos. — „Cik nu tās gulēšanas būs. Mēs taču jau esam ceļā uz kuģīti. Tikai vēlu vakarā atgriezīsimies."

Visi pieci mūsgalda sēdētāji rosīgi ķēra nažus un dakšiņas. Es nespēju.

„Ēd! Vēlāk nedos!" Ilga pamācīja. „Kad samaksāts, tad jāēd."

„Es nevaru. Ēdīšu saldo. Man cepetis negaršo."

„Tad atdod man savu porciju," Edgars ātri izmeta; un viņa gaŗā roka parāva manu šķīvi ar lielu skubu. „Paldies, Irma. Esmu ļoti izsalcis."

Romantika! Te tev nu bija! Cūkas cepetis! Manis apsmietā porcija! — Un tā jocīgi viss nu likās. Mana pirmā mīlestība ēda cūkas cepeti, un viņam gribējās vēl. —

Šis notikumiņš uzmeta manām saulainajām izjūtām mazu, mazu ēniņu. Ne ēnu! Tikai ēniņu. Šķiet, Ilgas romantiskajos iztēles dārzos nekādas ēnas neiekrita. Viņa dūšīgi grieza gaļu un slavēja skābos kāpostus. — „Taisni kā manas vecāsmātes skābenie," viņa palielīja.

Edgars nemaz nerunāja, kamēr abi šķīvji bija tukši un mums atnesa saldējumu. Tādu jau nedabūjām Aucē kā šo! Jelgavas saldējums garšoja romantiski, un ja man tas ir jāizskaidro, tad — es uzdodu.

Beidzot uzkāpām uz kuģīša laipām. Lielupe plūda vasaras mierā, viegli šūpodama mūsu kuģīti. Es neskatījos ūdenī, man reiba galva. Tāda nīkoņa nu es reiz biju! Labi vēl, ka nebiju ēdusi cūkcepeti...

„Dod savu roku," tā sacīja Edgars, un mana karstā plauksta iegūla zēna cietajos pirkstos. Tas īsais gājiens pa laipu man likās mūžība. — „Paldies! Man jau reibst dīķītī raugoties," es taisnojos. Varbūt biju pašreiz bāla? Nu, nekas, tas viss piederējās romantikai. Visi mīlētāji bija bāli — no ciešanām. Bet — vai es cietu? To tu man neprasi. Droš vien...

Ierūcās kuģīša motors. Sadrebināja mūs, parāva, un ūdens viegli šļakstēdams glaudās gar kuģīša sāniem. Mēs nespējām norimties uz soliem. — Tik daudz kas bija ar acīm apēdams. Zaļie lēzenie Lielupes krasti, baltie dārzi, kāda raibaļa, pļavas zālē iebridusi, kāds bērns, makšķernieks... Kā filmā viss slīdēja lēni garām. Nē, mēs taču kuģojām cauri Zemgales vasarai, kas smaržoja abos upes krastos.

Pēkšņi atjēdzos, ka mana plauksta vēl guļ cieši iespiesta Edgara pirkstos. Gribēju to izraut, bet — viņš neatlaida manu roku. Cik jauki bija tā klusējot sajusties laimīgai — saskaņā ar visu pasauli un vērot savas tēvu zemes daiļumu ar bērna kārajām acīm. Cik jauki, ka Edgars stāvēja man tuvu līdzās, un, kad noliecāmies pāri kuģīša malai, mūsu mati saskārās kā smilgu ziedi vasaras vējā. Viņa sarkanie un mani pelēkie. —

„Tu zini, ko es domāju?" Edgars vaicāja. — „Nē, to tu jau nevarētu iedomāties!"

„Saki!"

„Man liekas, ka mēs abi braucam pāri lieliem ūdeņiem. Okeanam. Uz tālām zemēm..."

„Es nekad nebrauktu. Man Lielupe labu labā. Es nekāroju tālas zemes. Bez šaubām, tu taču esi zēns... Un — skauts..."

„Jā. — Bet — es nebrauktu bez tevis," viņš sacīja un smējās. „Vai tu tam tici?"

„Nē!" Tas tikai tā — izspruka. Uz mēles man bija simts „jā". Ticēt kādam bija laime!

Kāds bariņā uzsāka dziesmu. Balsis, mūsu jaunās balsis savijās, satinās, raisījās — aizplūda ūdeņos. —

Brīžiem no krasta dārziem pacēlās baltas ziedu virtnes. — Mīlestības sniegs!

„Pūt, vējiņi, dzen laiviņu!" Nekad, nekad man visā mūžā šī dziesma nav likusies tik skaista kā toreiz.

„Pūt, vējiņi", redzi, saule jau aizslīd aiz namiem, esmu ilgi runājusi, es atjēdzos un sastapu savas paziņas smejošās acis.

„Mazā Irmiņa! Zini, es jau tev izbraucu līdz uz Jelgavu, pa Lielupi. Pat cūkcepeti nogaršoju" viņa smejas. „Nobeidz nu savu stāstu."

„Kas vēl bija? Brauciens atpakaļ... Vai lai es tev stāstu, ka patiesi mēness spīdēja? Lielupes pļavās cēlās migla. Mana sirds gavilēja. Biju iemīlējusies. — Neglābjami. Uz mūžu! Citādi tas nemaz nevarēja būt! Nekas vairs nevarēja izšķirt mani un Edgaru. Taču vienalga, ka mēs drīz aizskriesim katrs savos ceļos. Lielas mīlestības pastāvēja! — Tā nakts, tā nakts bija pati pilnība. Un žēl bija šķirties pie zēnu klases durvīm.

„Es sapņošu par tevi," teica Edgars. Un es jutu, ka drīz ģībšu. Visa bija par daudz vienai dienai. Uz salmu kūļa mana galva nokrita jau ar pusaizmigušām acīm. Es redzēju ābeles ziedam. Maigi rožaini, balti un medu smaržodami, līka zari man pāri. —

Otrā dienā lēni vilkāmies pa mūzeju. Jelgava vairs nelikās sapņu pilsēta. Bijām paguruši.

Tomēr — atceļš atkal saziedēja ābeļu ziedos un dziesmās. Viena mana matu lente pavīdēja kāda zēna rokās. Bez šaubām — Edgara, manas mūžīgās mīlestības apglāstīta. Atpakaļ viņu nedabūju.

Kā mēs izšķīrāmies? Mēs abi. Nu tā — izgaisām viens otram, kā viss izgaist no šīs pasaules.

Edgars rudenī aizbrauca uz Liepāju, laikam technikumā mācīties.

Mani gaidīja brīnumu pilsēta ar skanīgi skaisto nosaukumu — Rīga.

Un, redzi, tas bija tikai tāds īss ābeļziedu stāstiņš. Es tev varētu turpināt vēl un vēl — par citiem pavasaŗiem. Citām ābeļziedu mīlestībām. Jo, kā jau tu sacīji — ja kāds tādas nav piedzīvojis, tad..."

„Jā, tā es teicu," paziņa skumji piekrīt. „Ābeles zied arī šodien. Kaut kur par viņām kādam ir prieks. Kaut kur uzzied mīlestība."

Mēs šķiŗamies, lai iekāptu ikdienas pelēkajās kurpēs. Un — vienā es ieraugu baltu ziedlapu...

Aizvesto saraksti — These Names Accuse

Latviešu tautas iznīcināšanas dokuments runās no jauna par padomju varas ievadīto tautas dzīvā spēka un gara bendēšanas procesu 1940.-41. gadā ar dažāda veida deportāciju turpinājumiem līdz pat šim laikam. Aizvesto saraksta jaunizdevums papildināts ar PBLA savāktiem 3000 vēl nepublicētiem mocekļu vārdiem, Baigā gada uzņēmumiem un deportēto izsūtīšanas vietu šēmām. Ņemot vērā milzu grūtības, kādas pastāv okupētajā Latvijā un arī svešumā mēģinot apzināt deportēto un nomocīto vārdus, skaitlis 3000 tomēr ir svarīgs ceļa rādītājs tūkstošu un vēlreiz tūkstošu deportēto un noslepkavoto likteņu uzzināšanai un vārdā saukšanai Pad. savienības apsūdzībai starptautiskos forumos. Apspiestās latviešu tautas un cilvēku tiesību vārdā mums šis dokuments jānodod jaunajām audzēm, brīvās pasaules valdību pārstāvjiem, baznīcu un arodbiedrību vadībām, sabiedrībai. Slepkavām jāsaņem sods. Aizvesto saraksti pasūtināmi LNF pārstāvībās, lielākās organizācijās, grāmatu galdos un tieši Latviešu Nacionālā Fondā: Box 108, 101 21, Stockholm, iemaksājot 80 zviedru kronas par eksemplāru vai arī līdzīgi attiecīgo zemju valūtās (atkalpārdevējiem eksemplāra cena augstāka). Zviedrijā iemaksas izdarāmas: LNF postgiro, 351482-5, Box 108, 101 21, Stockholm.

Latviešu Nacionālā Fonda valde Stokholmā.

PĀRDODAMA VASARNĪCA
tuvu pie Ahmic Harbour.
Kaimiņos latvieši un lietuvieši. Smilšains ezera krasts 97 pēdas, bērzi, priedes. Elektrība. Akas ūdens piegāde. 3 guļamistabas. Mēbeles, trauki, zvejas motorlaiva.
CENA 30,000 DOL.
Rakstīt: J. Gulēns, Box 1655,
Deep River, Ont. K0J 1P0.
Telef. (613) 584-2318.

Laikraksta
LATVIJA
AMERIKĀ
atsevišķus numurus
var pirkt Toronto
latviešu veikalos
un DV grāmatnīcas nodaļās
Latviešu Namā un Centrā,
kā arī spiestuvē.

Vanagu Kārlis

Trimdinieka piezīmes

Ja mums vispār ir kāds smadzeņu trests, kas metodiski sastāda nākotnes cīņu plānus, tad tādos noteikti jāieved jautājums vai, kad un kā būtu izkārtojama spēcīga baltiešu akcija ASV kongresā par ASV paraksta atsaukšanu no Helsinku nolīguma par PSRS pēckaŗa robežu neaizkaŗamību. Šī vienošanās uz visiem laikiem atdeva Baltijas valstis Kremļa kalpībai. ASV pretī saņēma lēcu virumu — tukšu krievu solījumu īstenot cilvēku tiesības viņpus Dzelzs aizkaram, kas bija blefošana rietumvalstu naīvo valstsvīru apmuļķošanai un piekrāpšanai.

Kremļa ugunsdzēsēji, kas apslāpēja brīvības liesmas Polijā, nu dedzina mieru brīvajā pasaulē, kuŗas nespēks rāda drūmu nākotni. Bez brīvības pasaulē nebūs miera, bet brīvība Kremlim pakļautajās zemēs nozīmētu komūnisma galu.

Mūsu kļūda, ka mēs svarīgās lietās bieži vien individuāli „izlecam", kad atsevišķi patrioti bez sazināšanās un koordinācijas sarunā sava iecirkņa deputātus kongresā iesniegt ātri uzmestas rezolūcijas mūsu labā, kas nav pilnīgas. Pēc laika citas grupas par to pašu caur saviem deputātiem iesniedz uzlabotas rezolūcijas, pēdīgi trešās grupas rada apvienotas rezolūcijas. Tas samulsina un visu stiepj gaŗumā.

Tā tas notika 1980. g., kad mūsu pašu nesaskaņotās rīcības dēļ radās pusducis dažādu rezolūciju kongresā, kas pēc laba laika tika apvienotas Baltiešu rezolūcijā - 200, kuŗu pēc pieņemšanas kongresā pametām novārtā. Pat PBLA pārstāvis, kuŗam tanī laikā bija izdevība kādā sanāksmē sēdēt pie viena galda ar ārlietu ministru Vēnsu, pat vairs nepieminēja cerīgo Baltiešu rezolūciju. Pirms pasākam ko plašāku, nepieciešams rūpīgs klusais aizkulišu „kabineta darbs" — reālo apstākļu izvērtēšana, sakaru nodibināšana, atbalstītāju kontaktēšana, intervijas ar tiem, padomu un rekomendāciju iegūšana, un tikai tad, kad esam pārliecinājušies par sekmēm, īstenot ieceres, neko nevelkot gaŗumā, kas atsaldē. Šīs kļūdas, kad spontānie lokālie uzliesmojumi globāli ātri izdeg, mēs atkārtojam. Helsinku nolīguma uzteikšana un kolonizācijas izbeigšana Baltijas valstīs pēc ASV „sakāves" Polijas strādnieku kustības „atbalstīšanā" tagad ir palicis vai vienīgais, ar ko ASV varētu līdzsvarot pieaugošās tendences atjaunot detanti ar Kremļa polītbiroju. Ar mums ir daudzi valstsvīri jābūt tikai uzņēmībai ar tiem nodibināt sakarus padomiem, iespēju izvērtēšanai un kārdināšanai.

Vai kāds no mums vēl atceras, cik sāpīgi 1956. g. bija ungāru brīvības cīnītāju pārmetumi ASV par viņu pamešanu Budapeštas sacelšanā? — „Kur tu biji, Amerika, kad brīvība mira, lai izpildītu savus solījumus, kas bija tikai meli? Tu, kas bez otras valsts (Francijas) palīdzības pati nebūtu savu brīvību ieguvusi, kur tu biji, kad vīri mira kā varoņi cīņā, kas spētu pasargāt pasauli no sarkanās verdzības? Tu, Amerika, gan biji klāt nonāvētās brīvības apvāķēšanā!" Pārlasiet visu to vēlreiz un padomājiet, vai tagad gluži to pašu par ASV nevarētu teikt arī poļi, kad varenākā valsts pasaulē, Amerika, reaģēja uz brīvības nožmiegšanu ar svecīšu dedzināšanu mietpilsoņu namu logos, lielīgi piedraudot, ka nu gan Kremļa varenie „dabūs samaksāt par Polijas apspiešanu." Baigā patiesība mums vēl tagad kaila acu priekšā…

* * *

Iepriecina, ka tad, kad mums sirds pilna, mēs runājam tiešu, skaidru un atklātu valodu. Tādu pauž Valodiņas skolotāja Dace Šmita savās rūgtajās piezīmēs: „Torontó ģimnaziju beigušo skaits tuvojas 500, bet cik no tiem savās mājās savā starpā vai ar saviem bērniem runā latviski? Cik ir latvisko laulību? Ja tāda ir trimdas pirmā paaudze, kāda aina būs otrā? Latviešu skolā atnāk 5 g. vecs zēns no jauktas laulības, tas neprot ne vārdiņa latviski, bet mums viņš skolā jāpieņem, jo viņa tēvs ir redzams vīrs. Kāpēc šāds bērns mums jāpieņem? Lai tēvs varētu saviem vecākiem lepoties, ka viņu mazdēls prot latviski? Mazdēls pratīs latviski tikai tad, ja tēvs ar viņu runās latviski pats. Sestdienas skolas 4 stundās latvieti nevar izaudzināt!"

Prof. J. Dreifeldam par to daži skaitļi: Kanadas latviešu izcelsmes jaunajā paaudzē tikai 37 no 100 runā latviski, bet no viņu bērniem, jaunākiem par 10 g., tikai 20 proc. — Kādas mums izredzes, ka šeit pieminētais nākotnē uzlabosies?

* * *

„Svenska Dagbladet" 24. marta n-rā ir gaŗāks S. Olofsona raksts par to, ka pamatojoties uz Lešinska sniegtajām ziņām zviedru valsts drošības policijai (Sāpo), zviedru valdība noraidījusi tūristu vīzu okupētās Latvijas „ārlietu viceministram" Nikolajam Nejlandam. Rakstā arī norādīts, ka padomju sūtniecības Stokholmā „ierēdņi" aktīvi ievācot ziņas par latviešu trimdiniekiem Zviedrijā. Dažs labs pakalpiņš par sastrādāšanu" esot dabūjis brīvus braucienus uz Padomiju. Mums gan tā nav nekāda jauna ziņa, gluži tāda pati ēsma (brīvs ceļš, brīvpusdienas un godināšanas) pēc plāna un grafikas jau vairākus gadus ar panākumiem tiek lietota arī Amerikas krastos.

Sv. Jāņa draudzes dāmu komiteja. Pirmā rindā no kreisās: Erna Buka, Vilma Lauge, draudzes pr. Jānis Koncis, archib. Arnolds Lūsis, māc. Ivars Gaide, dāmu kom. pr. Līvija Jansone, Katrīna Bruže, Alma Kaļiņa; otrā rindā: Alvīne Kleķere, Agnese Gailīte, Mirdza Hausmane, Melita Radziņa, Irma Upeslāce, Erika Reinfelde, Rasma Suchova, Imanta Spēlīte, Natalija Tanne; trešā rindā: Ingeborga Vēvere, Līga Gaide, Maija Prauliņa, Elvīra Kalviņa, Erna Gaiķe, Aina Krugere, Valentīne Šīme, Aina Konce.

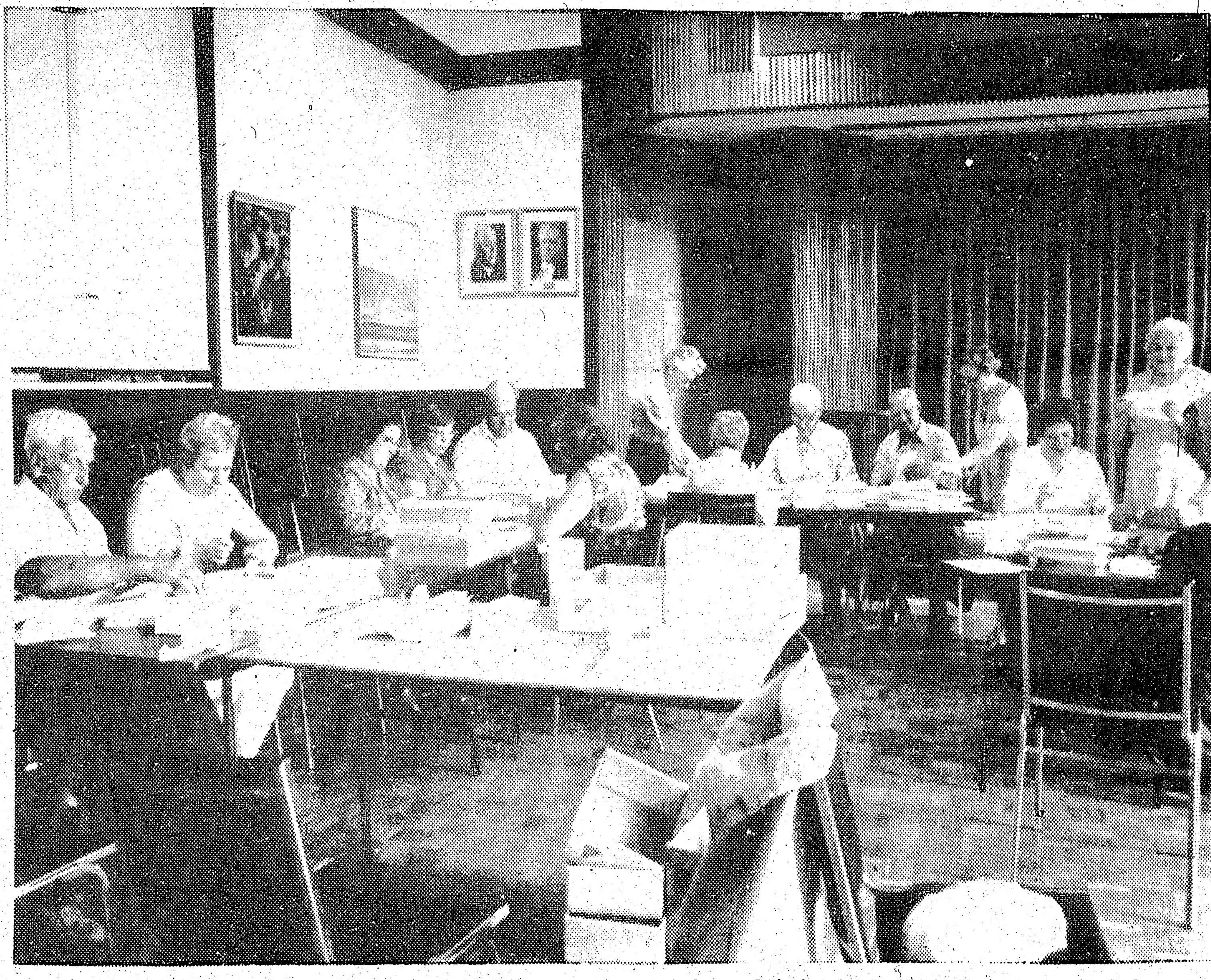

DV ziedojumu akcijas vēstuļu izsūtīšanas atsaucīgie talcinieki darbā Toronto nodaļas namā.
Foto V. Cinis.

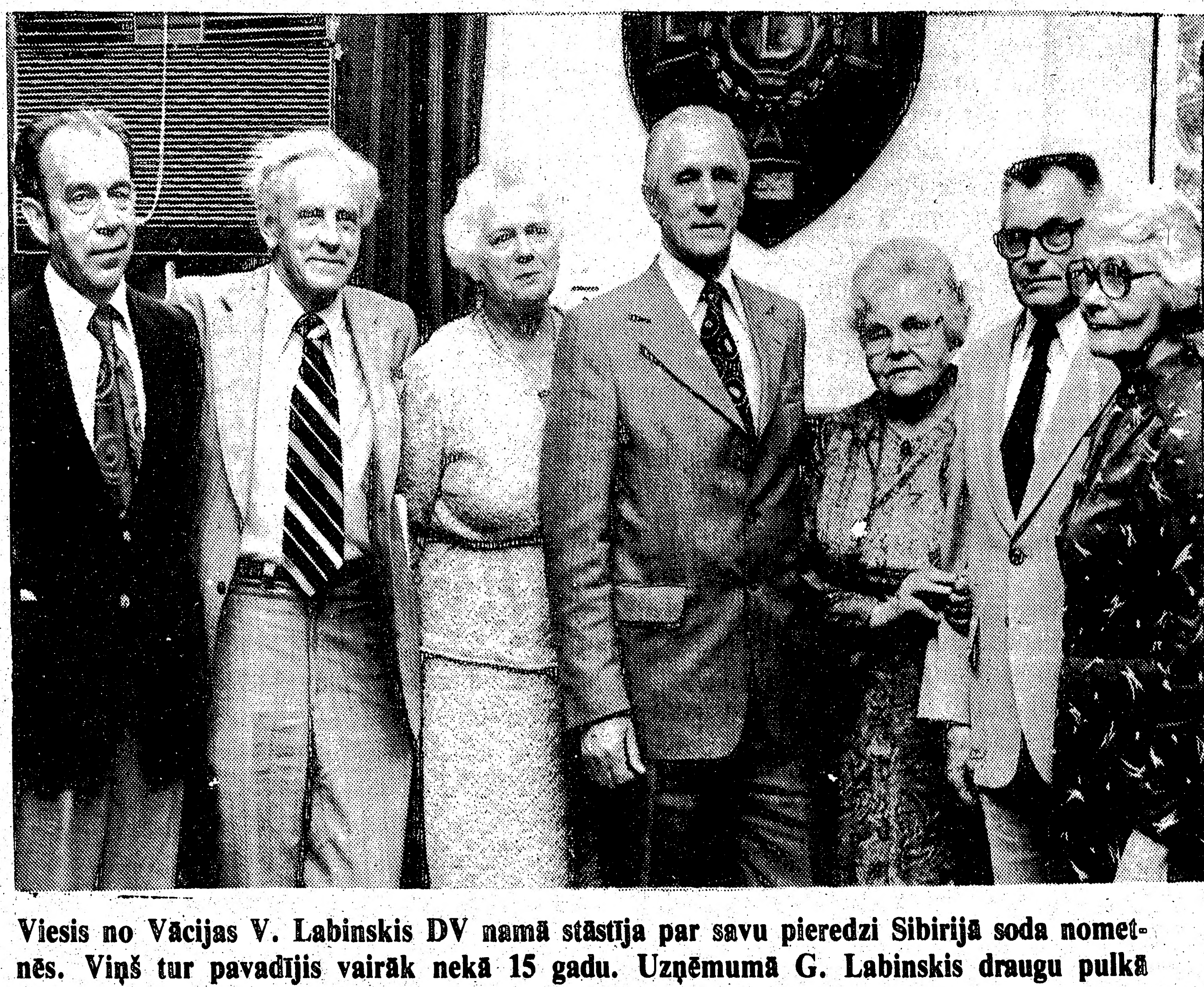

Viesis no Vācijas V. Labinskis DV namā stāstīja par savu pieredzi Sibirijā soda nometnēs. Viņš tur pavadījis vairāk nekā 15 gadu. Uzņēmumā G. Labinskis draugu pulkā Toronto — no kreisās: I. Budže, Rob. Tūtiņš, G. Labinska, V. Labinskis, D. Gercāne, I. Gercāns un T. Dubrovska.
Foto V. Cinis.

TORONTO ZIŅAS

● Toronto latviešu filatelistu Numizmatu kluba šīs sezonas pēdējā sanāksme notika 9. maijā Toronto Latviešu Centrā. Aizvadītais darbības gads bijis samērā rosīgs. Kārtējās ikmēneša sanāksmes parasti labi apmeklētas, un tanīs kluba dalībnieki pērk, pārdod vai apmaināš kā ar Latvijas, tā citu valstu markām.

1981. gada vasarā Toronto notika plaši latviešu dziesmu svētki. Svētku laikā klubs sadarbībā ar Latviešu filatelistu apvienību rīkoja plašāku Latvijas pastmarku, naudas zīmju un ordeņu izstādi. Klubs no saviem līdzekļiem arī ziedoja ceļojošu balvu, kuŗu saņēma pēc apmeklētāju atzinuma labākais jauniešu klāsta īpašnieks. Izgatavota arī Paula Rudlapa ceļojošā balva, kuŗa nodota Toronto Latviešu Biedrības sestdienas skolas filatelistu pulciņam. Šī balva piešķiŗama labākajam dalībniekam, un to var piešķirt ne vairāk kā divus gadus vienam un tam pašam jaunietim.

Kādā no kluba sanāksmēm bija redzama interesanta filma par Amerikas pasta darbību. Klubs savu darbību atsāks ar sanāksmi 17. oktobrī pl. 14 Toronto Latviešu Centrā otrā stāvā. Kluba sekretārs ir: Mr. E. Michelsons, P.O. Box 1192, Station „Q'', Toronto, Ont., Canada M4T 2P2.

● DV Toronto nodaļas akcija grūtībās nonākušo Polijas cīnītāju atbalstam beigusies ar ļoti labiem panākumiem. Savākti un nodoti pāri par 300 saiņu ar lietotām drēbēm, apaviem un citām mantām, kas nogādātas 8 smagās auto kravas mašīnās Kanadas poļu kongresam 192 Garden Ave., Toronto. Savākšanā un aizvešanā palīdzīgs bijis DV organizācijas biedrs V. Kalniņš, kas sedzis transporta izdevumus. Mantu savākšanā DV namā piedalījās V. un A. Jākobsoni, N. Brasliņš, K. Blumbergs, K. Sprūdžs un citi. No Kanadas poļu kongresa saņemtas divas pateicības vēstules par sadarbību un palīdzību. — Brauciens autobusā uz Katskiļu kalniem 29. un 30. maijā nenotiks, jo pieteicās no Toronto tikai 20 personas, no Sv. Katrīnām — viena; Niagaras un Hamiltonas — 2. Brauciens autobusā ar 25 personām būtu izmaksājis pāri par 100 dol. Visiem pieteikušiem braucējiem nauda un čeki nosūtīti atpakaļ ar R. Tūtiņa paskaidrojumiem pavadvēstulē.

● Pensionāru apvienības kārtējā ceturtdienas sanāksme 27. maijā Latviešu Namā bija ar plašāku sarīkojumu, pulcinot ap 300 apmeklētāju; bija ieradies arī Hamiltonas pensionāru apvienības kasieris K. Krastiņš un V. Krastiņa no ASV. Priekšnesumu daļā dziedāja vairākas tautasdziesmas jaunietes Aija Auziņa, Sandra Ķuze un Viviana Vasarāja, kas arī atskaņoja savu kompoziciju koklei „Rucaviete''. Pensionāru koris ar diriģentu J. Beloglāzovu nodziedāja trīs tautasdziesmas. Anete Bencone deklamēja latviešu autoru dzejoļus. Priekšnesumu dalībniekiem pateicās sarīkojumu daļas vadītājs K. Tannis, palīdzei M. Kociņai pasniedzot ziedus. Dāmu komiteja E. Retigas vadībā bija rūpējusies par glīti klātiem galdiem ar garšīgām uzkodām. Loterijā bija sieviešu rokdarbu grupas izstrādājumi M. Kalniņas vadībā.

● Latviešu biedrības sestdienas skolas jaunākās klases beidza mācības 29. maijā. Skolas karoga ienešanai sekoja skolas pārzines M. Matīsas, LNAK izglītības nozares vadītāja J. Mežaka un TLB pārstāvja skolā R. Preisberga uzrunas, nobeidzot ar Dievs, svētī Latviju. Skolotāja E. Pētersone atzīmēja labākos skolēnus katrā klasē, kopskaitā 18. Tādi bija pirmskolā — Tedijs Murata, 1. kl. — Krista Ozoliņa un Matīss Kots, 2. kl. — Laura Ezera, Jānis Kūlnieks, Nils Ozoliņš, Māris Puķītis, Paulis Sudmalis, Ilze Treimane, Kristīne Vilmane un Daina Volmere, 3. kl. — Inga Brence un Rita Kolina, 4. kl. Larisa Enzeliņa un Moira Kampbela, 5. kl. — Daina Eislere un Richards Pavārs un 6. kl. — Guntis Eislers. Skolēnu vecāku komitejas priekšniece Zaiga Kalniņa ar ziediem apbalvoja skolas pārzini un skolotājus. Skolas bibliotēkāre Irēne Batņa apbalvoja ar grāmatu veltēm čaklākos lasītājus: Dainu Eisleri, Moiru Kampbelu, Alfrēdu Muratu un Ingu Brenci. Skolas pārzine M. Matīsa paziņoja, ka no skolas darba aiziet skolotāji Jānis Ruskis un Biruta Niedra. Viņiem pasniedza skolas velti. Pēc akta izbraukumā uz Saulaini piedalījās 130, no tiem 75 bērni. Bērnu nodarbības un rotaļas vadīja M. Sukse ar palīdzēm. Par garšīgiem „līdumniekiem'' un atspirdzinājumiem rūpējās Auseklis Ezergailis un Elmārs Emsiņš. Apmešanos izkārtoja A. Brencis, samaksājot Saulaines pārvaldei 60 dol. no saviem līdzekļiem, bet skolas vecāku komiteja sedza bērnu pacienāšanas izdevumus.

Ontario prov. sociālo lietu ministrija izsludinājusi no 20. — 26. jūnijam pensionāru nedēļu.

● Mākslinieka Augusta Kopmaņa atraitne Alma Kopmane informēja, ka Nirnbergas valsts mūzejs, kuŗā viena telpa iekārtota māksliniekam Dīreram, iegādājies tēlnieka Augusta Kopmaņa bronzas medeļu „Dīrer''. Šī medaļa 1971. gadā bija izstādīta Internacionālā medaļu izstādē Ķelnē.

● DV Toronto nodaļas valdes izkārtojumā 12. jūnijā pl. 19 DV namā aizvesto piemiņas dienas ietvaros referēs Arvīds Elgūts no Čikagas par tematu „Upuŗi apsūdz''. Tematā ietelp 1941. gada 14. jūnija latviešu izsūtīšanas akcijas norise. A. Elgūts ir šīs lielās traģēdijas aculiecinieks. Sarīkojumu kuplinās jaunās paaudzes priekšnesumi.

● Sv. Andreja draudzes Sidrabenē Līgo svētki 26. jūnijā pl. 19 ar jautru Jāņu uzvedumu „Papardes zieds'' Maijas Ķuzes iestudējumā. Mūzikālā vadītāja Skaidrīte Darkēvica. Pl. 21 deju mūziku spēlēs Zakuļa deju kapella līdz pl. 1 rītā. Mākslinieka Jāņa Zuntaka gleznu izstādi atklās 26. jūnijā pl. 13; izstāde atvērta arī 27. jūnijā. Uguņošana pl. 22. Darbosies kafejnīca. Līgotājiem malka ugunskuram.

● Mācītājs J. Cālītis salaulājis Andri Robertu Pālēnu un Dainu Luizi Silbaldu.

● Māc. I. Gaide kristījis Miķeli Pēteri Vasarāju, Kārļa Amadeus un Hannelores dēlu.

● Toronto Latviešu koncertapvienības gada sapulce 9. jūnijā pl. 20 Sv. Andreja baznīcas telpās. Sapulcē aicināti organizāciju un draudžu pārstāvji, kā arī abonenti. Darba kārtā ziņojumi, valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas nākamajiem trim gadiem un dažādi jautājumi.

● DV sporta klubs 29. maijā pirmajā futbola spēlē Greenwood laukumā satikās ar spēcīgo grieķu komandu Melea. Nākošā spēle 4. jūnijā pl. 19 ar Maple Leaf komandu Highview laukumā, austrumos no Birchmount un ziemeļos no Danforth. Jauni spēlētāji var pieteikties pie komandas kapteiņa Jāņa Skujas, tālr. 223-9041, vai J. Tērauda, tālr. 225-5534.

● Savā mājā ar sirdstrieku 21. maijā miris fotografs Ādolfs Jānītis. Viņš dzimis 1906. gada 15. novembrī Sinoles pagastā. Latvijā bijis miertiesnesis. Ieceļojis no Venecuēlas Toronto, kur iekārtojis savu foto studiju, būdams savā laikā arī laikraksta Latvija Amerikā līdzstrādnieks. Nelaiķis atstāj dzīvesbiedri Lidiju, dēlu Indriķi, vedeklu Dainu un divus mazbērnus Londonā, Ont. un meitu Austru, znotu Robertu Kardišu Gvelfā, Ont. Aizgājēju 26. maijā no Sv. Džēmsa krematorijas izvadīja māc. J. Cālītis. Atvadvārdus teica A. Šterns un O. Kļavenieks.

● Kristīgās sadraudzības saiets 12. jūnijā pl. 14. Sv. Andreja baznīcā ar piemiņas brīdi 14. jūnijā uz Sibiriju aizvestajiem latviešu mocekļiem, ko vadīs Gunta Irbe. Lūgšanās pieminēs arī slimos un vientuļos tautiešus. Galvenie runātāji Ilona un Otomars Medņi no ASV. Saietu kuplinās dziedone Apolonija Raikovska-Sapale ar Jāņa Baruša klavieŗpavadījumu. Groziņu azaids.

● Māc. A. Briedis 25. maijā no Sv. Džēmsa krematorijas izvadīja 15. maijā mirušo 74 g. veco Eduardu Andersonu. Viņš atrasts miris savā dzīvoklī. Nelaiķim paliek Milvokos, ASV, brālis Augusts Andersons, svaine Ella ar meitu Aldu, bet Latvijā trīs māsas. Apbedīšanu kārtoja J. Verlis, jo aizgājējam nebija piederīgo Kanadā.

● 10. gadskārtējā daudzkultūras tēlotājas mākslas izstādi O'Keefe centrā atklās 5. jūnijā pl. 14 un tā būs atvērta līdz 27. jūnijam. Piedalās 50 mākslinieki ar pāri par 100 darbiem. No latviešiem piedalās Valija Mērniece ar četrām eļļas gleznām, skulptors Zigfrīds Jurševskis ar divām glazētām māla skulptūrām.

● Ziemeliorkas mākslas padome uzaicinājusi skulptoru Zigfrīdu Jurševski piedalīties žūrijas un godalgošanas komisijā „Eye-on-Art, 1982'' tēlotājas mākslas izstādē. Komisijā darbojušies vēl divi mākslas kolledžas mācībspēki, piespriežot pavisam 7 godalgas.

● Austrumu draudzes Tālavā sezonu atklāja 30. maijā ar mācītāja A. Celma vadītu dievkalpojumu draudzes namā, ko kuplināja Visvalža Freimaņa kokles mūzika. Viņš spēlēja kokli arī turpat sekojošā sadraudzības pēcpusdienā, ko ar īsu uzrunu ievadīja Tālavas pārvaldes priekšnieks E. Ziplāns. Konsuls Dr. E. Upenieks, kas arī kļuvis Tālavas vasaras mājas īpašnieks, iepazīstināja ar veco ļaužu aprūpes mājas Kristus Dārzs izveidošanas noteikumiem un architekta J. Janiša plāniem, sakarā ar vietējās pašvaldības noteikumiem. Pārzonēšanu kārto advokāte Sarmīte Bulte. Tālavas dāmas ar O. Grotāni bija klājušas kafijas galdu. Sarīkojumā piedalījās 70 apmeklētāju.

MONTREALA

● Aizvesto piemiņas dienā 14. jūnijā plkst. 19 atceres sarīkojums Kanadas laukumā (Dominion Square) ar vainaga nolikšanu pie kritušo pieminekļa. Par viesi — runātāju aicināts konservātīvo līderis Klarks, bet sagaidāms, ka pats viņš nevarēs ierasties un savā vietā sūtīs citu. Pēc tam atceres dievkalpojums „Mary Queen of the World'' katedrālē. Piedalīsies visas trīs baltiešu tautas. Latviešu priekšnesumos dziedās vīru koris Junda, bet sarīkojuma izkārtošanā piedalīsies deju kopas Ačkups dalībnieki.

● 5. jūnijā Ņujorkā Alfrēda Kalniņa operas „Baņuta'' izrādē piedalīsies 7 Jundas koŗa dalībnieki. No Montrealas nodaļas piedalīsies 4 dziedātāji, no Otavas — 3.

D. V.

Saulainē labi klājās

Ik vasaras Jānīt's jāja
Jāņu vietu raudzīties;
Kad iejāja Saulainē,
Visas malas līgo, līgo!

Jāņi Saulainē 26. jūnijā

„JĀŅUGUNIS DZIESMĀS
„JAUNBALSS'' un JAUNIEŠU DZIEDĀTĀJI
DACES ŠMITES un JĀŅA BELOGLĀZOVA vadībā.
Divas izrādes: pl. 17.30 un pl. 19.30.

JĀŅU BALLE — „JAUTRIE'' RUNČI,
pēc tam JĀNIS GIRGENSONS ar lentēm
līdz rītgaismai.

Jāņugunis, līgošana, liepājnieki, bufete,
„Saulšķūnis'' un „Pūnītis'',
malka, ugunskuri, odi, papardes,
Jāņu zāles un ziedi, un
skaistā platība pie Saulaines upes.
Pārsteigumi.
Ieeja: $8.00, studentiem līdz 18. g. vecumam $6.00,
bērniem līdz 12 g. v. brīva.

Auto novietošana un teltošana brīva.

Visus mīļi ielūdz SAULAINES
Jāņu tēvs un Jāņu māte un pārvalde.

Laipni lūdzam piedalīties

TORONTO IGAUŅU
PENSIONĀRU KLUBA
NEW HORIZONS
10 GADU PASTĀVĒŠANAS
SVINĪBĀS

SVĒTDIEN, 13. JŪNIJĀ, PL. 13.30 ESTONIAN
HOUSE, 958 BROADVIEW AVE., TORONTO.

Žanis Unāms

Sejas spogulī

(Turpinājums.)

Tas esot skolotājs un students Jānis Arnolds Jansons, — ar diezgan vienpusīgiem un šaursirdīgiem ieskatiem. Ja P.J.-Fr. še nav kļūdījusies ar priekšvārdu: Alberta vietā ierakstot Arnolds, tad ar šo vīru pēc 20 gadiem man bija darīšanas un es pilnīgi pievienojos P.J.-Fr. spriedumam par viņu. Vēlāk viņš bija LU privātdocents. 1943. g. rudenī pēc filoloģijas un filozofijas fakultātes dekāna prof. T. Celma lūguma pieņemt sarunai kādu fakultātes pārstāvi, pie manis atnāca J.A. Jansons doktora grada piešķiršanas jautājumā. Pēc 20 gadiem es vairs neatcerējos un nepazinu, vai tas bija tas pats, kas svilpa V. Eglīša lekcijā. Pēc sarunas ar mani J.A. Jansons fakultātes padomei bija nepareizi atstāstījis sarunas saturu un pēc tam vēl lauzis paša solītu un manis pieņemtu goda vārdu (sk. Karogs vējā, 97.,98.). Esmu gandrīz pārliecināts, ka tas bija tas pats Jānis Alberts Jansons, ko P.J.-Fr. nosaukusi par Jāni Arnoldu.

Teodora Zeiferta darba spējas ir apbrīnojamas. Vispirms jau skolotāja darbs nebija vieglais. Tajā viņš nostrādāja 36 gadus. Bet, lai tiktu līdz Teodora Zeiferta pakāpei literātūras vēsturē, arī literāri bija bezgala daudz jāstrādā. Bija sīki jāpārzina visu latviešu autoru darbi, arī cittautu literātūra. Pie Teodora Zeiferta ražības arī rakstīšana prasīja ļoti daudz laika. Tāpēc var teikt, ka sava mūža lielāko daļu Zeiferts pavadījis pie rakstāmgalda. Kustību trūkuma dēļ viņš vienā kājā ieguva smagu vēnu asiņošanu un kaulu tuberkulozi. Dzīves priekus un vieglās puses Zeiferts savā mūžā nav pazinis.

Vientuļā Olaines skola līdz Pirmajam pasaules kaŗam bija kļuvusi latviešu literārā Meka. Visi pazīstamākie latviešu rakstnieki uz Olaini braukuši kā svētceļojumā, vai arī turp devušās viņu pietātes pilnās vēstules. Plūdons, no kuŗa dzimšanas 1974. gadā pagāja 100 gadi, Zeifertu uzskatīja par savu dārgo aizgādni. Zeiferts paškīris ceļu Birzniekam Upītim, Staburaga bērnu autoram Valdim, Vizulim. Arī ar Blaumani viņš bija ciešā sarakstē. Reiz es biju uzrakstījis kādu rakstu par Raini ar polītisku iekrāsojumu. Par rakstu man pašam bija mazliet šaubu. Aiznesu to Zeifertam uz māju, lai dzirdētu viņa domas. Rakstu izlasījis, Z. brīdi iegrima pārdomās un tad teica: „Man šis raksts nepatīk, jo tur ir vairāk par polītiku nekā par literātūru. Es ar prieku to neiespiestu. Arī jums ieteiktu rakstu labāk ņemt atpakaļ un nedod pagaidām iespiest arī citur. Tas jums nekā nekaitēs, bet ar iespiešanu var gadīties otrādi. To nesaku tādēļ, ka Rainis ir man sirsnīgs draugs, bet jūsu pašu dēļ.” Tad Z. pavilka kādu sava rakstāmgalda atvilktni, parakņājās tur un, izņēmis kādu Raiņa vēstuli, iedeva to man izlasīt. Tā bija ļoti sirsnīga un draudzīga.

Pēc Zeiferta nāves K. Egle, kas vadīja Misiņa bibliotēku, ar Zeiferta ģimenes piekrišanu pievāca visu Zeiferta plašo privāto archīvu. Kad biju valsts bibliotēkas direktors un Misiņa bibliotēka bija uz laiku iekļauta valsts bibliotēkas pārvaldē kā atsevišķa nodaļa, es to dažreiz inspicēju un apskatīju arī rokrakstu nodaļu. Atradu arī minēto Raiņa vēstuli Zeifertam. Atmiņā no šīs vēstules man palikusi šāda vieta (aptuveni): „Mīļais, vecais draugs un darba biedri: Tu man tāds esi bijis kopš viņiem seniem laikiem un tāds esi arī vēl šodien.” Zeiferta padomam es paklausīju un to nenožēloju.

Ģimenes dzīve, kas lielam darba rūķim sniedz atvieglinājumu un skaistus atpūtas brīžus, Zeifertam nebija sevišķi laimīga. Zeiferta meitai bija iedzimts gūžas locītavu saaugums un viņa varēja staigāt tikai, ik solī šūpojoties no vienas puses uz otru. Zeiferta dēls Valdis bija izmācījies par aptiekaru, viņš bija jūtīgs jauneklis, ar apatisku noslieci. Viņš kļuva narkotiķis, un tas viņu drīzā laikā saēda.

Bet vislielākās nepatikšanas Zeifertam bija ar kundzi, ko jaunības dienu neapdomībā un nezināšanā, lauku skolotāja praktiskās vajadzības dēļ, bija apprecējis. Viņa slimoja ar kleptomaniju. Tas Zeifertam sagādāja daudz nepatikšanu, kuŗas viņam nereti ar neērtībām nācās nokārtot. Uz laukiem tas vēl kaut kā izdevās, bet kad Zeiferts pārvietojās uz pilsētu, Cēsīm un vēlāk uz Rīgu, bija jau grūtāk. Zeiferts reti gāja ciemos, un ja ielūgumus sabiedriskā stāvokļa dēļ nevarēja atteikt, Zeiferts gāja viens pats. Ja savu piemiņas dienu gadījumos viņš viesības sarīkoja mājās, kundzei bija stingri noteikts neiet gaitenī pie viesu virsdrēbēm. Pat Vecgada vakarus Zeiferts pavadīja vientulībā savās mājās. Tad viņš meditējot atskatījās uz aizgājušo gadu un klusībā sīki pārdomāja nākamo gadu un tajā darāmos darbus. Tas bija Zeiferta gadskārtējs dziļš svētsvinīgs brīdis.

Pēc ilgām pārdomām un iekšējas cīņas Zeiferts bija izlēmis, ka viņš paliks savas ģimenes apgādnieks un ģimenes galva, bet tikai materiālā un ārējā nozīmē. Viņa darbs un dzīve pieder viņam pašam. To viņš noteikti pateicis savai kundzei un tā, savu slimību un sekas apzinoties, ar to arī samierinājās.

Bet Zeiferts tad bija tikai savu četrdesmito gadu beigās. Tad cilvēkam ir arī vēl bagāta emocionālā pasaule. Viena no spēcīgākām emocionālām jūtām ir mīlestība. Mīlestība pret darbu, dzīvi, pret otru cilvēku. Cilvēks bez mīlestības ir vislielākais nabags pasaulē, ar mīlestību, kaut dažkārt illuzionāru — lielākais bagātnieks. Protams, ka pēc šīs pasaules ilgojās arī Zeiferts. Viņš bija sīka auguma, ne visai izskatīgs, bieži ar bārdas rugājiem apaugušu seju; viņš nebija sevišķi pievilcīgs. Bet viņam bija apskaužams stāvokis — izcilākais literātūras vēsturnieks, ievērojama literātūras un zinātnes mēnešraksta redaktors, skolotājs, universitātes un mākslas akadēmijas mācībspēks. Tas daudz ko svēra. Bija sievietes, kas viņam sniedza mīlestību, bija sievietes, kas ar viņu glaimīgi koķetēja, atraisīja viņa emocionālo pasauli, lai ar to atvērtos arī viņa sabiedriskā stāvokļa labvēlība. Bet Zeifertam pašam vajadzēja apstākļus novērtēt un atšķirt illūzijas no reālitātes. Bet vai ir daudz cilvēku, kas to spēj piecdesmitos gados, kad emocionālā pasaule ir saviļņojusies? Zeiferta traģēdija bija, ka viņš to neatšķīra, un viņam trūka arī piedzīvojumu.

Viena no Teodora Zeiferta nelaimīgajām mīlestībām bija Paula Jēgere-Freimane. To tagad atklātībai pateikusi viņa pati, bet — pēc manas pieredzes — drusku vienpusīgi. Tas, ko P. Jēgere-Freimane rakstījusi par savām attieksmēm ar T. Zeifertu, nav Zeiferta cienīgi un arī pašas autores mazliet necienīgi. Par savām attieksmēm ar Teodoru Zeifertu P. Jēgere-Freimane raksta savā grāmatā Mainīgā mānīgā dzīve (Grāmatu draugs, 1973.). Grāmata titullapas apakšvirsrakstā gan nosaukta par dzīves romānu (trešais posms). Bet ja dzīves romānā sevi un savus ģimenes locekļus nosauc pieņemtos vārdos, bet visas citas personas sakarā ar visiem zināmiem notikumiem sauc īstajos, tad attēlojumam tomēr jābūt sirdsapzinīgi patiesam. Vai P. Jēgeres-Freimanes dzīves romānā attēlotie fakti ir patiesi?

Grāmata ir egocentriska. Ne tikai pret T. Zeifertu, par ko dažas lietas būtu bijis labāk nerakstīt, bet arī par citām vārdā sauktām personām. Bet reiz nu P. Jēgere-Freimane ļoti atklāti no sava viedokļa rakstījusi par Zeifertu, tad medaļai jāpagriež arī otra puse.

Kad Zeiferts 1924. g. rudenī LU auditorijā mani izsauca pārrunām (skat. manu grāmatu Aiz septiņiem kalniem 126. - 129. lpp), tad tonis, ko un kā viņš ar mani runāja par P. Jēgeri-Freimani, liecināja, ka ar šo dāmu viņam ir sevišķi simpatiskas attieksmes. Vēlāk IMM redakcijas sekretārs Fr. Vēdigs man atstāstīja, ka Zeiferts teicis: viņam esot drusku neērti pret mani. Kad viņš piebildis, ka par teātŗiem es varēšot rakstīt tikai apm. gadu, kamēr to atkal darīšot Paula Jēgere-Freimane, es esot kļuvis bēdīgs. Te Zeiferts bija mani mazliet pārpratis. Es nekļuvu bēdīgs, bet mani mazliet aizkustināja Zeiferta manu literāro sākuma gadu darba cildinājums. Negribēdams to izrādīt, es tikai īsi teicu: jā, nē, labi. No vienas puses, to varēja iztulkot par apbēdinājumu. „Bet”, teicis tālāk Zeiferts sekretāram, „no Paulas es nu nekādi negribu šķirties.” Vēdigs vēl piebilda: „Šefs jau par viņu ir ļoti sajūsmināts.”

Divreiz es biju pie T. Zeiferta runāt par dažādiem literāriem jautājumiem. Sarunas laikā ienāca P. Jēgere-Freimane. Ar Zeifertu notika brīnums. Viņš nenobeidza sarunu ar mani, bet tūdaļ sejā un visā būtnē atplauka un redzēja vairs tikai P. Jēgeri-Freimani. Viņš smaidīja un teica glaimīgus komplimentus. Viņš atkusa kā sniegs siltā marta saulē. Bet arī P. Jēgere nebija vienaldzīga un distancēti atturīga sarunās. Runājot viņa koķetēja, koķetēja un smaidīja. Viena pagale nekad pati no sevis neaizdegas. Pēc manas subjektīvās pārliecības Zeiferts nevarēja domāt, ka viņš savas sarunas partnerei ir vienaldzīgs. Redzēju, ka esmu šai divatplauksmē lieks. Piecēlos, atvadījos un aizgāju. Pēc divām dienām saņēmu no Zeiferta vēstuli, kuŗā bija izteikti viņa gala slēdzieni par mūsu pārtraukto sarunu.

Par attieksmēm ar Teodoru Zeifertu P. Jēgere-Freimane raksta savas grāmatas 89. - 95. lpp. Viņa apmeklējusi Zeifertu arī mājās. Tas nebija nepieciešams, jo ministrijā visu darba laiku strādāja mēnešraksta sekretārs, kas visus aiznestos vai redakcijai iesūtītos darbus Zeifertam, ja viņš bija nevesels, katru dienu aiznesa mājās un paņēma izrediģētos un spiestuvei sagatavotos darbus. P. Jēgere-Freimane jau sākumā norāda uz Zeiferta temperamentu, kas „īpaši dzirkstīgs kļuvis dāmu klātienē” (90). Zeiferts, pēc pieteikšanās ar vēstuli, P. Jēgeri-Freimani apmeklē arī mājās. Kādā svētdienā mājās ir arī Jēgeres vīrs. Viņi trijatā dzeŗ kafiju un tērzē. Tad Zeiferts pēkšņi Jēgerei-Freimanei saka: „Es nācu pie jums (šo vārdu uzsveŗot) ciemā.” Autore to saprot kā mājienu (!), bet neliekas zinis. Zeiferta raksturu pazīstot, šāds „mājiens” tomēr liekas ļoti svešāds.

Kad viesis aiziet, Ints (autores vīra pieņemtais vārds) saka: „Tu šovakar biji gudri skaista. Nav brīnums, ka vecajam kungam mazliet apskurba galva” (92.). Cilvēks var būt gudrs un cilvēks var būt skaists. Viņš var būt arī gudrs un skaists, bet pret izteicienu gudri skaists iebildīs gramatika un pat loģika.

Arī kādā vasaras darbdienā Rīgas Jūrmalā pie autores ierodas „pieteicies viesis — redaktors Teodors Zeiferts”. Pēc brokastīm viņi abi dodas uz jūru un apmetas patukšās jūrmalas priežu paēnā. „Īrida (P. Jēgeres-Freimanes segvārds) skaidri juta apkārtnes labdabīgo ietekmi uz viņas viesi. Viņš redzami atspirga, atslābinājās; sejā iegūla neredzēts lēnīgums, balss ieguva klusinātu toni. Nekad vēl viņai nebija atklājusies sava sabiedriski ievirzītā redaktora cilvēciskā būtība tik simpatiska. Bija tā, it kā no viņa būtu nokritusi darba dienas skaudrā maska un te nu sēdētu un runātu gara tuvībā atmaidzis cilvēks. Tāds viņš patika Īridai” (93. lpp.).

Nākošā nodalījumā tai pašā lapas pusē lasām: „Kā jau dažkārt, Īrida bija aiznesusi redaktoram manuskriptu uz māju. Pēc īsas parunāšanās viņa taisījās iet. Redaktors piecēlās no sava dīvana viņu izvadīt. Ejot uz durvīm, viņa juta to pietuvojamies sev cieši blakus un pēkšņi skūpsts iesūcās tai vaigā.

(Turpinājums sekos.)

Paula Jēgere-Freimane 1935. gadā.

Aizvesto piemiņas dienas ietvaros
š.g. 12. jūnijā plkst. 19.00
DV namā, 125 Broadview Ave.
lielās traģēdijas aculiecinieks
Arvīds Elgūts
runās par tematu
Upuŗi apsūdz
Sarīkojuṃu kuplinās jaunās paaudzes priekšnesumi.

Apmeklēt lūdz DV Toronto nodaļa

Dāvanas un devēji

SARUNA AR ALA MŪZEJA PROJEKTA VADĪTĀJU ANNU GRAUDIŅU.

Sirakūzās viesojās populārā māla krūžu, vāžu un šķīvju meistariene Anna Graudiņa. Tā kā Anna Graudiņa ir arī Latviešu mūzeja (Vašingtonā, D.C.) projekta vadītāja, tad izmantoju šo izdevību un jautāju:

,,No Ročestras līdz Vašingtonai gaŗa jūdžu rinda. Vai nav jau apnicis reizi mēnesī ripot turpu un atpakaļ?''

,,Nē!'' Anna Graudiņa liecināja. ,,Latviešu mūzejs manai sirdij tuvs, tāpēc grūtības neliekas grūtas. Un es neesmu vienīgā. Vēsturnieks Tālivaldis *Dukāts*, zīmējot kartes un vācot nepieciešamo informāciju, mūzeja dēļ izlietājis neskaitāmas darba stundas. Un visu to viņš dara arvien vēl — bez atlīdzības. Arī viņam pāris reižu gadā jāmēro ceļš no Ņujorkas uz Vašingtonu. Un tādi braucieni būs vēl. Dukāta kungs pašlaik strādā pie brīvības cīņu pēdējā posma.''

,,Cik tālu mūzeja projekts jau īstenots?''

,,Esam tikuši gandrīz līdz Latvijas brīvvalsts dibināšanas gadam. Jāatzīstas, ka vērā liekams darbs ir jau paveikts, un darbi rit tālāk.''

,,Nupat dzirdēju, ka sirakūziete Lilija Šmudze ziedojusi Latviešu mūzejam dažas lietas. Vai šis dāvinājums palīdzēs kādu robu aizpildīt?''

,,Šmudzes kundzes dāvinājums ir ļoti vērtīgs un lieti der. Pirms četriem gadiem, pie Šmudzes kundzes ciemojoties, man bija izdevība ieskatīties viņas līdzatvestā latvisko mantu pūrā, pacilāt krāšņās Alsungas villaines un lielās saktas. Četrus gadus es domāju, kur dabūt šādas saktas? Nu man viņas ir rokā! Divas Alsungas saktas! Viena no tām seši ar pus collu diametrā, otrai diametrs pieci ar pus collu. Bez šīm saktām es dabūju Nīcas kabatas lakatu, kokā izgrebtu tabakas dozi un puišu gatavotus zirga apaušu rotājumus — karuļus. Šmudzes kundzes vērtējums: šie priekšmeti varētu būt ap 150 gadu veci.

No inženieŗa Jāņa Šmudzes krājuma jau agrāk esmu saņēmusi Grobiņas apkaimes izrakteņus: četrus Dzelzs laikmeta gredzenus un četras saktas. Sirsnīgi pateicos Šmudzes kundzei par visu!

Nav viegli svešatnē sameklēt latviešu senmantas. Maz to ir. Un ja kāds kā dārgumu līdzi atvedis, tad ne labprāt no tā šķiŗas. Bet ir arī izņēmumi. Jau minēju Liliju Šmudzi. No Gunas Simones dabūjām šķēpa galu un saktiņu.

,,1973. gadā krievi uzbūvēja augstu valni Daugavas krastā pie Ikšķiles. Tā Ikšķiles baznīca un senās kapenes nonāca zem ūdens,'' raksta Guna Simone, kas tanī gadā ciemojās Latvijā. Kapenēs atrastās senmantas krievi aizveduši uz Rīgu, bet tās, ko Simona kundzes draugi atraduši savā īpašumā Ikšķilē, tagad atrodas Latviešu mūzejā Vašingtonā — šķēpa gals un saktiņa.

Brauna kundze Baltimorā dāvinājusi vilnas kārstuves un vērpjamo ratiņu, ko no Latvijas atveduši bēgļi 1905. gadā. Ratiņš un kārstuves saglabājušās ļoti labā stāvoklī.

No Mucenieka kundzes nopirkām tīni, kas izvesta no Latvijas 1944. gadā. Tīne ir ap 200 gadu veca, gatavota no ozola dēļiem un ar lazdu stīpām apstīpota.

Gertrūde Blūma mūzejam dāvinājusi ģen. Jāņa Baloža dzīvesbiedres Elvīras (1949 — 1950. g.) Vladimiras cietumā gatavoto acu aizsargu. Griestu spuldze cietumā degusi diennakti. Lai ģen. Balodis varētu iemigt un atpūsties, kundze no sava apģērba noplēsusi maliņu, diegus ieguvusi, ārdot zeķu galus. Adatu gatavojusi no sērkociņa. Nazis Baloža kundzei neesot bijis. Viņa berzusi pret grīdas klonu kaŗoti, kamēr viena mala kļuvusi asa. Ar to tad sērkociņš iešķelts, lai varētu ievērt diegu šūšanai.''

,,Ko vēl vajadzētu iegūt?''

,,Senmantu un izrakteņu nekad nebūs par daudz. Arī ordeņus meklējam. Es ceru, ka laika ritumā Latviešu mūzejs kļūs arvien populārāks, pazīstamāks. Un līdz ar to nāks klāt mums vajadzīgie papildinājumi.''

Jānis Širmanis

Sadarbība ir nodevība

DV AV sēdi 23. aprīlī Sidnejas DV namā vadīja DV AV priekšsēdis V. Aufmanis.

Piekrita Sidnejas un Balaratas nodaļu pieprasījumiem nosūtīt sainīšus grūtībās nonākušiem tautiešiem okupētajā Latvijā.

Priekšsēdis nosūtījis visu nodaļu valdēm speciālu vēstuli jautājumā par pastiprinātu ārējās informācijas darbu nodaļās; par nostāju pret Kultūras sakaru komitejas postīgo iespaidu mūsu sabiedrībā un par DV jaunatnes aktīvu līdzdalību Austrālijas latv. jaunatnes 2. kongresā š.g. septembrī. Lai uzsvērtu šādas vēstules sūtīšanas nepieciešamību, priekšsēdis nolasīja daļu no plkv. K. Lobes rakstītā sakarā ar Kanadas DV delegātu sanāksmi Toronto, kur mūsu leģendārais komandieris uzsveŗ, ka kaŗš par taisnības un tiesību atgūšanu latviešu tautai vēl nav beidzies un ka mēs ar ienaidnieku arvien vēl esam kaŗa stāvoklī; tādēļ katra sadarbība ar ienaidnieku ir nodevība (LA 12. numurā, 20.3.82).

Austrālijas vanadžu priekšniece A. Kliešmete savā 2. apkārtrakstā vanadzēm arī uzsveŗ šo pašu apstākli, rakstot:

,,Mūsu trimdas sabiedrībā netrūkst ,,vienotības'' sludinātāju, kuŗu ,,sadarbošanās'' aicinājums nozīmē mums visiem kļūt pakalpīgiem okupācijas mērķu sekmēšanā. Vienotība tad būtu gan sasniegta, bet vai esam padomājuši, kādā virzienā un kā būtu ar mūsu atbildību pret mūsu tautu dzimtenē? Kā būtu ar mūsu morāles principiem? Katram no mums derētu pārbaudīt sevi, savu rīcību un tās sekas, jautājot sev, vai es esmu brīvības vai verdzības pusē. Nesen kādā latviešu radio raidījumā mēs dzirdējām latviešu jauniešus runājot par aktuālām problēmām. Pirmā raidījuma puse mūs iepriecināja, jo bija tik patīkami dzirdēt no jaunieša mutes aicinājumu saglabāt latvietību, bet tad nāca pārsteigums un vilšanās, jo tika nopulgota mūsu sabiedrības nacionāli domājošā daļa. Aicinot uz sadarbību ar okupācijas varu, programmas izpildītāji lasīja Jāņa Petera, Ināra Brēdricha u.c. dzejas. Bija jādomā par O. Brūvera vārdiem: — Mūsu ienaidnieks šodien nostājas trimdinieku priekšā tautas tērpā ar pastaliņām kājās, aicinot uz ,sadarbošanos'... — Ir tiesa, ka trimdas sabiedrībai ir vajadzīga vienotība, bet šo vienotību pārprast mūs vilina mūsu viltīgais ienaidnieks, jo viņa izpratnē ,vienotība' nozīmē vienotu padošanos ļaunumam — verdzībai, meliem, netaisnībai. Tāpēc paturēsim skaidru skatu un, boikotējos čekas rīkotos pasākumus, mēģināsim pierādīt, ka varam kļūt vienoti tēvzemes mīlestībā, kā jauni, tā veci.''

Pēc vanadžu priekšnieces ziņojuma pārrunāja iespējas DV AV priekšsēdim un CV loceklim V. Aufmanim piedalīties DV CV sēdē Anglijā š.g. 25. un 26. jūlijā. Visi šādu piedalīšanos atzina ne tikai par vēlamu, bet pat par nepieciešamu. Kā to materiāli izkārtot, lems nākošajā sēdē.

Ārējās informācijas nozares vad. G. Bogdanovičs ziņoja, ka sarakstījies ar CV Ārējās informācijas vadītāju G. Tamsonu un nosūtījis viņam dažus dokumentus. Sarakstījies arī ar ALIC vadītāju V. Voitkunu, no kuŗa saņēmis dažādus materiālus. Daļa no tiem jau nosūtīta nodaļām, bet citi vēl jātulko un jāizvērtē. Nopirktas 15 grāmatas Jaunatnes nozares vajadzībām.

Saņemta pateicības vēstule no E. Retiga par nosūtītajām kasetēm neredzīgajiem un lūgums sūtīt vēl. Tuvākā laikā nosūtīs dažus radio raidījumus un citus ieskaņojumus.

Austrālijā vairāki tautieši saņēmuši jaunu Kultūras sakaru komitejas propagandas izdevumu — šoreiz pašiem par sevi: ,,Latvijas komiteja kultūras sakariem ar tautiešiem ārzemēs'' — zili pelēkos cietos vākos glīti iesieta grāmatiņa trimdinieku ēsmai.

Saņemti no ASV (Spārniņš) noteikumi par DV mūža biedriem. Tos izsniedza valdes locekļiem, lai ar tiem iepazīstas līdz nākošai sēdei. Pārrunāja jautājumu par turpmāko gadskārtējo LAAJ un DV kopējo ziedojumu vākšanas akciju un tās nosaukuma grozīšanu. Šajā jautājumā nekādu lēmumu nepieņēma, tikai apskatīja dažādas iespējas kā nosaukumā, tā līdzekļu sadalē.

Statistiķis A. Auniņš ziņoja par saņemtajiem statistiskiem datiem no Pertas nodaļas un par darbu statistikas laukā vispār. Patīkami bija dzirdēt, ka jau tagad A. Auniņš varēja sniegt datus gandrīz visiem to pieprasītājiem dažādos DV darba lauka novados.

Ed. Šmugajs

Sarīkojumu Kalendārs

TORONTO

5. jūnijā pl. 11 Latviešu Namā TLB sestdienas skolas 31. izlaiduma akts. Visi aicināti.

16. oktobrī pl. 19 DV namā DV Toronto nod. gada svētki.

30. oktobrī ALT Vašingtonas ansambļa 2 viesizrādes Toronto.

31. oktobrī pl. 15 DV namā mirušo DV biedru piemiņas vakars.

27. novembrī pl. 19.30 DV namā kaŗavīru daudzinājums.

4. un 5. decembrī pl. 10 DV namā Ziemas svētku tirdziņš.

12. decembrī pl. 14 DV Toronto nod. bērnu eglīte.

18. decembrī pl. 19 DV namā nodaļas biedru eglīte.

31. decembrī pl. 20 DV namā jaunā gada sagaidīšana.

MEŽCIEMS

19. jūnijā Līgo svētku sarīkojums.

SIDRABENE

26. jūnijā Līgo svētki ar Jāņu uzvedumu, balli, uguņošanu u.c.

13. — 15. augustam 4. lielsarīkojums.

BĒRZAINE

19. jūnijā pl. 9 DV Toronto nod. šaušanas meistarsacīkstes. Vakarā Jāņu ielīgošana.

KESVIKA

● DV Kesvikas nod. priekšn. J. Meldera mājā 16. maijā nodaļas valdes sēde galvenokārt bija domāta šaušanas sacensību izkārtošanai, tāpēc valdes sēdē piedalījās arī DV Druvas nod. priekšnieks A. Kalniņš un DV Bramptonas nodaļas priekšn. E. Ronis.

Nolēma šaušanas sacensības rīkot 17. jūlijā Bērzainē no plkst. 9 līdz plkst. 16 un iegādāties kopēju ceļojošo balvu visu triju DV nodaļu labākam rezultātu ieguvējam. Vērtēs tikai sacensību rezultātus šaušanas sacensībās, lai visi varētu sacensties vienādos laika apstākļos. Sacensībās pret attiecīgu maksu varēs piedalīties arī viesi no citām nodaļām vai arī citi interesenti, bet viņu rezultātus nevērtēs DV Kesvikas, DV Druvas un DV Bramptonas nod. kopējai ceļojošai balvai. Katrai nodaļai ir arī savas internās balvas, kuŗ kvalificējas tik attiecīgās nodaļas šāvēji.

Organizēs arī citas sporta spēles, lai jauni un vecāki varētu justies kā viena saime. DV Kesvikas nod. vanadzes gādās par siltām un aukstām uzkodām un atspirdzinājumiem. Pēc balvu izdalīšanas paredzēts ugunskurs un skaņu lenšu mūzika.

Rīkotāju gaida izbraukumā ne vien triju rīkotāju nodaļu biedrus un ģimenes locekļus, bet arī citus viesus. **J. R.**

RAIBĀ NEDĒĻA

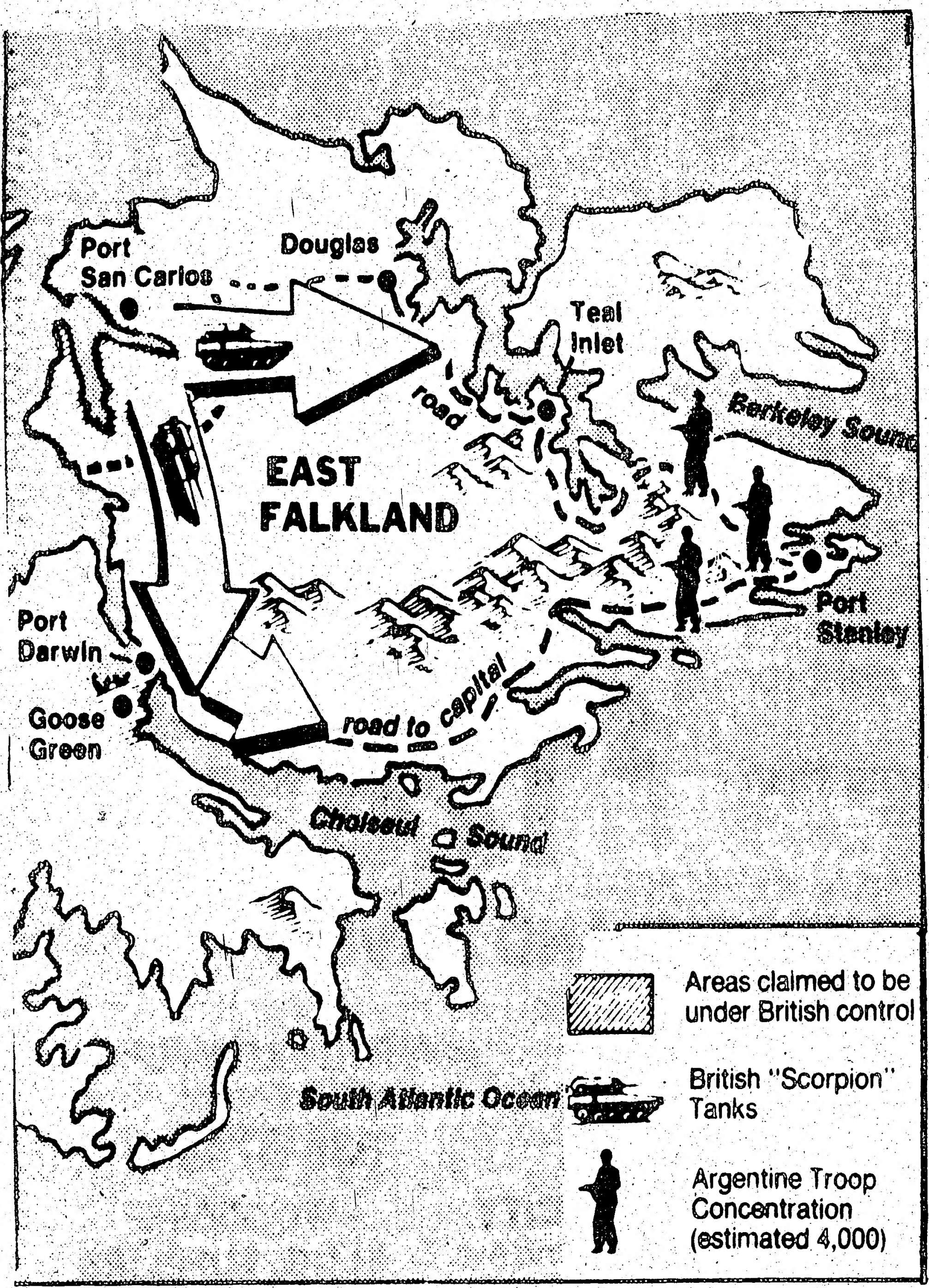

Sācies britu uzbrukums Port Stanlijai.

VAI KREMLIS PALĪDZĒS ARĢENTĪNAI

Lielbritanijas ar Arģentīnas militārā sadursme Folklandē pēc sekmīgas britu desanta operācijas iegājusi izšķirīgā posmā. Londona jau ziņo, ka britu spēki sākuši virzīties uz Port Stanliju, ko varētu uzskatīt par izšķirīgas cīņas sākšanos ar arģentīniešu galvenajiem spēkiem Folklandē.

Buenos Airesa savukārt ziņo par sekmīgiem uzbrukumiem britu kaŗa flotes apgādes kuģiem Folklandes piekrastē. Arģentīniešu lidmašīnas uzbrukušas kuģim, kuŗa apkalpē atrodas arī karalienes dēls princis Andrjū. Abās pusēs upuŗu skaits aug. Sarunas Apvienotās Nācijās vēl nav devušas gaidītos panākumus.

Arģentīnas prezidents Gatieri norādīja, ka kritiskā brīdī arģentīniešiem palīdzību sniegšot valstis no citiem platuma gradiem. Šo aizplīvuroto izteicienu var uzskatīt par brīdinājumu, ka Buenos Airesa bez latīņu valstu pieteiktā atbalsta labprāt pieņems arī Pad. savienības ne vien saimniecisko, bet arī militāro palīdzību. Ja tas patiešām notiks, tad Vašingtona būs nostādīta jaunas problēmas priekšā.

Jau tagad Vašingtonā runā, ka ārlietu ministra Heiga un amerikāņu delegācijas vadītajās Apvienotās Nācijās Kirkpatrikas starpā radusies nopietna uzskatu pretišķība par to, kas vainojams Dienvidamerikas valstu draudzības zaudēšanā.

PĀVESTS LIELBRITANIJĀ

Pāvesta vēsturiskais Lielbritanijas apmeklējums iezīmēja pirmo soli ceļā uz pretišķību izlīdzināšanu, kas 400 gadus eksistējušas starp anglikāņu baznīcu un Vatikānu. Tas ir liels solis arī ceļā uz visu kristīgo baznīcu ciešākām saitēm nākotnē.

Pāvests Lielbritanijas apmeklējuma nedēļā vairākās runās aicināja pasaules laicīgās varas izbeigt bruņošanās sacensību un stāties pie konstruktīvas politikas radīšanas pasaules miera nodrošināšanai. Viņš atklāti nosodīja arī kaŗa uzliesmojumu Folklandes salu dēļ.

Domā, ka Svētais Tēvs, sekojot iepriekšējam nodomam, dosies arī uz Buenos Airesu, lai izlietotu tur savu morālo ietekmi Dienvidatlantijas okeana kaŗa liesmu apslāpēšanai.

Romas bīskaps pāvests Jānis Pauls sarunā ar anglikāņu baznīcas simbolisko aizstāvi karalieni Elizabeti.

RĒGENA EIROPAS MISIJA

Prezidenta Rēgena Eiropas apmeklējums, kas sākās 2. jūnijā ar ilgi plānoto konferenci Parīzē, ilgs līdz 11. jūnijam. Pēc Parīzes viņš iegriezīsies arī Italijā, Rietumvācijā un Lielbritanijā. Ļoti zīmīgi, ka bez Bonnas Rēgens apmeklēs arī Rietumberlīni. Kaut arī Parīzes konferenci uzskata par svarīgāko, amerikāņu pašu uztverē lielākā nozīme ir prezidenta līdzdalībai NATO alianses apspriedēs 9., 10. un 11. jūnijā. Šajās dienās pārrunās ne tikai Eiropas aizsardzību, bet arī rietumu sabiedroto saimnieciskās problēmas, kā arī turpmāko attieksmju izveidošanos ar Pad. savienību.

Rēgenam jāpārliecina sabiedrotie.

BILLIJS GRĒMS — KREMĻA PROPAGANDAS UPURIS

Slavenais amerikāņu evaņģelists Billijs Grēms pēc Maskavas apmeklējuma preses pārstāvjiem apgalvojis, ka viņš neesot komūnists. Neviens to viņam nav teicis vai pārmetis. Nožēlojamā kārtā pazīstamais Dieva vārdu sludinātājs savā mūža vakarā kritis par upuri Sātana viltībai. Grēms vēl tagad apgalvo, ka Pad. savienībā valdot ticības brīvība. Slavenais disidents Solžeņīcins Gulaga soda nometnē bijis kopā ar ieslodzīto tūkstošiem, kas tur izcietuši bargus sodus reliģiskās pārliecības dēļ.

Billijam Grēmam iespaidīgu atbildi devis Kanadas lietuviešu katoļu padomes prezidents V. Bireta. Bireta neapstrīd Grēma sludinātāja spējas, bet nosoda viņa maldinošos secinājumus, kas radušies pēc trīs čekas inscenētu Maskavas baznīcu apmeklējuma. Bireta norāda, ka Lietuvā 1940. gadā pirms Pad. savienības varmācīgās iesoļošanas darbojušies 85 klosteŗi. Tagad neesot vairs neviena. Tāpat brīvajā Lietuvā darbojusies 71 katoļu skola, bet tagad neviena. No agrākiem 32 katoļu laikrakstiem un žurnāliem nav palicis pāri vairs neviens. PriesteŗU skaits samazinājies uz pusi — no 1450 uz 711. Cilvēkiem, kas iet baznīcā, draud represijas. Rietumu pasaulē nokļuvusi Lietuvas katoļu baznīcas savāktā chronika par komūnistu režīma vajātiem garīdzniekiem, baznīcu iznīcināšanu un nevainīgu upuŗu apcietināšanu. Šī grāmata pārtulkota angļu valodā un izsūtīta visas pasaules universitātēm un bibliotēkām, kā arī vadošiem rietumvalstu politiķiem. Bireta konstatē, ka Grēms nožēlojamā kārtā kritis par upuri padomju propagandai.

Billijs Grēms Maskavā.

JAUNS ČEKAS PRIEKŠNIEKS

Nav šaubu, ka sarkanās imperijas cara Leonida Brežņeva dienas ir skaitītas. Viņa veselības pasliktināšanās bijusi redzama divās pēdējās publiskās sanāksmēs. Kremlī valda neziņa par to, kas mantos imperijas troni. Bijušā čekas priekšnieka Jurija Andrupova paaugstināšana par partijas sekretāru ir pavirzījusi krietni uz priekšu viņa izredzes, kaut arī Brežņevs labāk vēlētos redzēt viņa paša izvēlēto kandidātu Čerņenko. Troņa tīkotājiem tagad pievienojies arī centrālkomitejas smagās rūpniecības šefs 57 g. vecais Vladimirs Dolginks, kas ielaists polītbirojā pagaidām bez balstiesībām.

Par jauno čekas vadītāju izraudzīts līdz šim tikpat kā atklātībā pilnīgi nepazīstams, bet ilggadējs ukraiņu izcelsmes čekists Vitalijs Fedorčuks.

KANIAS ATGRIEŠANĀS

Jaruzeļska izsludinātais kaŗastāvoklis turpat sešu mēnešu laikā nav spējis vēl atrisināt Polijas iekšpolītiskās un saimnieciskās problēmas. Pēc ārzemju diplomātu vērtējuma poļu tautas ilgas pēc brīvības pagaidām ir tikai iesaldētas, bet tanī pašā laikā tautas kopība esot saliedēta apņēmīgai cīņai par taisnības uzvaru.

Solidāritātes vadonis Valesa no Varšavas tagad pārvietots uz Przemysl pilsētiņu, kas atrodas apm. 400 jūdzes no Dancigas. Valesa esot piekritis izsludināt piecu gadu streiku aizliegumu, ja Varšavas režīms no savas puses atzītu taisnīgās Solidāritātes prasības. Polijas katoļu baznīcas vadība no savas puses vēl joprojām mēģina atrast tautai un Varšavas režīmam pieņemamu pagaidu izlīguma formulu.

Kania ievēlēts valsts padomē.

Par pārsteigumu jāuzskata bijušā komūnistu partijas ģenerālsekretāra Kanias ievēlēšanā valsts padomē. Kā zināms, Kania pie varas nāca 1980. gadā, pārņemot amatu no Gireka. Kania poļu komūnistu partijas vadībā noturējās 13 mēnešus, un tagad viņa funkcijas kopā ar visām citām ir pārņēmis pats Jaruzeļskis. Atzīmējams, ka Kaniam pārmeta pārāk lielu piekāpību Solidāritātes priekšā.

RAGANU MEDĪBAS TURPINĀS

Vīnē rezidējošā žīdu aktīvista Vīzentāla nacistu kaŗa noziedznieku medību akcijas vienmēr iegūst plašu pasaules preses uzmanību. Jau vairākus gadus Vīzentāla organizācija vajājamo sarakstā ierakstījusi arī vairākus Baltijas valstu pilsoņu vārdus. Nožēlojamā kārtā apsūdzība pret viņiem bieži balstās uz Kremļa fabricēto informāciju. ASV daudzi jau ir tiesāti un attaisnoti. Tagad Vīzentāla pilnvarotie savu aktīvitāti kāpina Kanadā, kur viņi prasa, lai Kanada tiesājot un sodot apmēram 200 šajā zemē dzīvojošos nacistu kolaborantus. Pēc pastāvošiem Kanadas likumiem šādas prāvas iesākt nav iespējams. Nesenā demonstrācijā Toronto Holokosta upuŗu atriebēju līga deklarējusi — ja Kanadas valdība negrozīs likumu un nevajās aizdomās turētos, tad viņi paši gādās par šo vainīgo izņemšanu no apgrozības.

Gatavošanās militārai diktātūrai Padomju savienībā

Pēdējos gados Padomju savienībā dažādos veidos izteiktas prasības pēc sociālām un administrātīvām reformām. Kremļa vadība bija pat spiesta atļaut dažus atvieglinājumus, bet apspiestajām tautām tas bija ne vairāk kā niecīga elpas atvilkšana. Komūnistu režīms savā ideoloģijā un iekšējā struktūrā nekādas pārmaiņas neizdarīja un arī nepieļāva. Reformu mēģinājumi Čechoslovakijā un tagad Polijā apspiesti. Iekšējais stāvoklis Padomju savienībā un satelitvalstīs kļūst arvien kritiskāks. Ideologa Suslova veidots Maskavas parauga marksisms-ļeņinisms izrādījās grūti īstenojams praksē. Pavisam nepiemērota izrādījās arī pēc Marksa teorijas un ar milzīgiem upuŗiem celtā kollektīvsistēma. Partijas uzsaukumi un visi izdomātie sacensību veidi ražošanas kāpināšanai, kas turpinās gadu desmitiem, zaudējuši savu nozīmi un ietekmi strādnieku masās. Staļins solīja „sociālistisko paradīzi'', bet tās vietā sagādāja tautai postu, trūkumu un apspiestību. Chruščovs, pieļaujot dažas nenozīmīgas reformas, apsolījās paradīzi uzcelt līdz 1980. g. Viņš apgalvoja, ka padomju pilsoņiem tad būs mazāk jāstrādā un viņu turība kļūs augstākā visā pasaulē. Brežņevs vēl pirms dažiem gadiem partijas kongresa runā uzsvēra, ka iestājies laiks, kad arī katra strādnieku ģimene svētku dienas pusdienām varēs sev atļauties izvēlēto cepeti.

Ne Staļina, Chruščova, ne arī Brežņeva solījumi nespēja likvidēt, ne arī mazināt pastāvošo pārtikas un plašā patēriņa preču trūkumu, kas Padomju savienībā pastāv jau kopš revolūcijas. Pēdējos gados stāvoklis ievērojami pasliktinās. Veikali Padomju savienībā, Baltijas valstīs un satelitvalstīs kļūst tukšāki. Saimnieciskā krize un ārzemju parādi sasniedza līdz šim vēl nepiedzīvotus apmērus. Trūkstošās labības iepirkšanai rietumvalstīs pēdējos trīs neražas gados ārzemju devīžu rezerves pilnīgi izsmeltas. Tagad devīzes iegūšanai Padomju savienība pasaules tirgū piedāvā lielu daudzumu zelta, dimantus, kažokādas, naftu.

Līdz šim vēl nepiedzīvota apjoma saimnieciskā krize Padomju savienībā un satelītvalstīs radīja nestabilitāti un neapmierinātību tautā, kas izpaudās streikos un demonstrācijās. Tolijati pilsētā 1980. g. satiksmes autobusu vadītāju streika dēļ apstājās produkcija automobiļu rūpnīcā. Protesta streiki pret vājo pārtikas apgādi noritēja arī bruņošanās rūpnīcā Gorkijā. Strādnieku streiki sakarā ar vājo apgādi notika Ļeņingradas uzņēmumā „Ļeņinec'', traktoru fabrikā Minskā, vairākos uzņēmumos Kijevā un tērauda kausētavā Murmanskā. Tartu 1980. g. oktobrī, protestējot pret nelāgo apgādi pāri par 1000 strādnieku lauksaimniecības mašīnu rūpnīcā „Kaceremonditechs'' pārtrauca darbu uz divām dienām. Vienlaicīgi Tallinā tūkstošiem studentu un skolas jaunatne demonstrēja pret krievu virskundzību. Streikoja Rīgas un Liepājas ostas strādnieki. Jaunatnes protesta demonstrācijas pret okupācijas režīmu notika Latvijā un Lietuvā. Padomju savienības daudzās pilsētās sāka darbību neatkarīgās arodbiedrības grupas un Helsinku grupas.

Brežņevs pēdējā partijas kongresā, nespēdams noslēpt patiesību, oficiāli runāja par vājo apgādi. Bet strauja bruņošanās neveiksmes ar Afganistānas okupāciju, nemiernieku atbalstīšana Afrikā un Dienvidamerikā iekšējo apgādi vēl pavājināja. Dažos rajonos pienu mazbērniem izsniedza vairs tikai pret ārstu receptēm. Agrāk ar gaļu un pienu bagātajā Vologdā šie produkti veikalos tagad reti dabūjami. Kukuļu ņemšana vēršas plašumā visā sarkanajā imperijā un sniedzas pat līdz Brežņeva ģimenes piederīgiem. Sākas atcelšana no amatiem un apcietināšanas. Nežēlastībā krituši un apcietināti daudzi bij. ideologa Suslova piekritēji. Suslovs ar visiem līdzekļiem un lielu bardzību gādāja par ideoloģijas un partijas līnijas ieturēšanu. Pēdējā laikā viņš vadīja arī Polītbiroja sēdes, jo Brežņevs slimības dēļ tanīs neieradās. Pēc Suslova un Kosīgina nāves Brežņevs vecuma un slimības nomākts , nespēj vairs veikt savu amatu.

Militārā vadība, jūtot atbildību par sarkanās imperijas drošību, ir norūpējusies par iekšējo nestabilo stāvokli un pūlas gūt arvien lielāku iespaidu uz partijas un valsts vadību. Savas iedarbības paplašināšanai tiek kāpināta iedzīvotāju militārā apmācība, sākot ar pamatskolām līdz universitātēm un akadēmijām. Universitātēs dibina nodaļas militārai audzināšanai, bet akadēmijās militārpaidagoģiskas fakultātes. Līdz ar to katrs students kļūst par rezerves virsnieku. Padomju ģenerāļi arvien biežāk un atklātāk raksta militāru literātūru par bruņošanos, līdzsvara un atslābuma jautājumiem. Viņi brīvi dodas ārzemju ceļojumos. Staļina laikā to atļāvās vienīgi maršals Jegorovs. Viņš nedaudz prata latviski un, ILKP virtuvē nogaršojis pagatavoto ēdienu, ierakstīja dežūrgrāmatā: „Pusdienas labas un garšīgas.'' Pēc atgriešanās no ceļojuma Baltijas valstīs maršalu Jegorovu apcietināja un notiesāja par spiegošanu.

Rietumu novērotāji — padomju iekšējās polītikas eksperti pauž pārliecību, ka tuvākā nākotnē sarkanajā imperijā sagaidāma militārās diktātūras pārņemšana, lai pastāvošās saimnieciskās krīzes laikā spētu noslāpēt katru varbūtēju nemieru izvirdumu, kā arī noturēt valsts sairumu un satelitvalstis uz Maskavas kursa. Jau tagad valsts vadības stūre vairs nav Brežņeva rokās vien. Daudzie svarīgie lēmumi pieņemti, Brežņevam pat nezinot.

Ļoti zīmīgi, ka Oktobŗa svinībās pag. gadā svētku runu Sarkanajā laukumā Maskavā teica nevis Brežņevs vai kāds cits no no partijas piramidas virsotnes, bet gan aizsardzības ministrs un bruņošanās eksperts maršals Ustinovs. Tas bija pirmais notikums Oktobŗa revolūcijas svinību vēsturē. Tas liecina, ka militārais spēks Padomju savienībā kļūst vadītājs faktors un spiež partiju uz aizmuguri. Polijā tas reālizēts jo pilnīgi.

Staļins savā laikā, lai izvairītos no armijas spiediena uz partiju, likvidēja daudzus apdāvinātus ģenerāļus un maršalus. Arī Chruščovs nobīdīja pie malas populāro maršalu Žukovu.

Tagad stāvoklis mainījās.

Varšavas pakta bruņoto spēku virspavēlnieks maršals Kulikovs rakstā, kas publicēts armijas laikrakstā „Sarkanā zvaigzne'' 1981. g. 1. oktobŗa izdevumā, ļoti izcēla un slavēja sarkanarmijas internacionālo misiju pasaules sociālisma iekaŗojumu sargāšanā. Tas liecina, ka padomju armija izbeidza būt tikai partijas kalpotāja un sāka attīvu dalību valsts vadībā un izšķirīgos lēmumos.

Zīmīgs arī uzvedums „Tā mēs gūsim uzvaru'', kas norit mākslinieku teātrī Maskavā. Uzvedumā parijas garīgais šefs un iedvesmotājs Ļeņins attēlots ar visām rakstura vājībām: svārstībām, nervozitāti un dusmu izvirdumiem. Attēlots pilnīgi pretējais tam Ļeņinam, kādu padomju propaganda iemūžinājusi literātūrā un skulptūrā: pilnu dināmisma un ar nelokāmu stingrību traucošos uz priekšu — visas pasaules iekaŗošanai. Ļeņins tiek attēlots arī slimīgs un nevarīgs pēc pārciestā atentāta. Šo teātŗa izrādi jau noskatījusies, saskaņā ar ar informāciju, visa partijas vadība, ieskaitot arī veco, slimo un nevarīgo partijas ģenerālsekretāru Brežņevu. Šai teātŗa izrādē konfrontējas divas vēstures ainas Padomu savienībā ar gandrīs 60 gadu atstarpi.

I. Blaževičs

Hello WORLD Travel Ltd.

1843 Avenue Rd., Toronto,
Ontario, Canada M5M 3Z4
Tel.: (416) 789-5304

Sīkāku informāciju un pakalpojumus ceļojumiem sniedz biroja vadītāja INESE GRODNIS pa augšminēto tel.

Atbalstiet laikrakstu — ne pastu

Kārtojiet abonementa maksas bez atgādinājumiem.

Lūdzam kārtot abonementa maksas bez atgādinājumu sūtīšanas. Ļaujiet laikrakstam ietaupīt dārgos pasta izdevumus.

Atzinība . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

Pēc Latvijas himnas nodziedāšanas ģimnazijas direktrise V. Slavieša sniedza īsu pārskatu par pēdējo mācības gadu. Šai izlaidumā skolu beidza četras meitenes un pieci zēni ar gatavības apliecībām. No abitūrientu klases Līga Lūse un Vilma Vītola pašlaik mācās Minsteres latviešu ģimnazijā, bet daži beigs vasaras vidusskolu Gaŗezerā. Ģimnaziju 26. izlaidumā šogad jau otrā paaudzē beidza Rolands Ezers, kuŗa vecāki — Guntis un Ināra Ezeri — beiguši šo ģimnaziju pirmajā izlaidumā. V. Slavieša minēja, ka no vienas ģimenes ģimnaziju beiguši četri jaunieši, no citām ģimenēm — trīs un divi jaunieši. ,,Tas liecina, ka spēcīgas latviskas atvases aug arī svešumā un dod ticību latviskai dzīvei arī tālu ārpus dzimtenes, ja mūsu latviskās saknes ir dzīvas. Tā ir laba garantija ģimnazijas darbam nākotnē, kur latvisko izglītību varēs smelties arī nākošās paaudzes. Arī skolotāju mums netrūks: vecie aiziet, jaunie nāk vietā,'' tāds bija ģimnazijas vadītājas cerīgs secinājums. Viņa aicināja jauniešus iestāties arī Toronto latviešu tautas augstskolas latviskā seminārā, kas ir ceļa rādītājs mūsu sabiedriskā, politiskā un kultūras dzīvē.

Svinīgajā ceremonijā skolas karogu absolvents Rolands Ezers nodeva nākošās abitūrientu klases karognesējam Arnoldam Legzdiņam; karoga izskaidrojuma tekstu teica absolvents Zintis Pērkons. Absolventu klase skolotāja Paula Legzdiņa vadībā bija sagatavojusi apcerējumu par dzimtenes dabas daiļumu latviešu literātūrā, Zintim Pērkonam raksturojot Edvarta Virzas, Annas Brigaderes, Friča Bārdas, Zinaīdas Lazdas un Kārļa Skalbes darbus par dzimtenes dabu, pārējiem pa kārtai skandējot šo rakstnieku darbu un tautasdziesmu iestarpinājumus.

Gatavības apliecības un grāmatu veltes (K. Skalbes — Stāsti) ģimnaziju beigušajiem pasniedza LNAK izglītības nozares vadītājs J. Mežaks, direktrise V. Slavieša un abitūrientu klases audzinātājs P. Legzdiņš. Par pareizas un tīras latviešu valodas lietošanu ģimnazijas balvu saņēma Rolands Ezers, bet gadskārtējo balvu par labākajām sekmēm latviešu valodā Zintim Pērkonam pasniedza balvas dāvinātāja Biruta Senkēviča, kas šo balvu latviešu skolām jau turpina 20 gadus. Šogad jaunums ir sabiedrības balva, ko piešķir absolventiem par labām zināšanām mācību priekšmetos, kārtību, uzcītību un latvisku stāju. Šīs balvas pirmā ierosinātāja ir Toronto korporāciju kopa ar senioru R. Šilderu. Šogad naudu balvām devusi korporāciju kopa un Ed. Koks, katrs 200 dol. un tās izpelnījās divi absolventi — Zintis Pērkons un Rolands Ezers; balvas pasniedza Korporāciju kopas pārstāvis E. Tannis un E. Koks. Sabiedrības balvu ģimnazijas 1. klases skolēniem Lindai Skombai, Lailai Vilkai un Jānim Ābolam bija dāvinājusi DV Toronto nodaļas valde, katram 160 dol. vērtībā, lai uzturētos divas nedēļas Sidrabenē, Saulainē vai Gaŗezerā (vasaras vidusskolā). Šīs balvas pasniedza DV Toronto nodaļas valdes priekšsēdis Z. Akots. Paziņoja arī skolēnus ar labākajām sekmēm citās klasēs: 1. klasē — Anita Kalniņa un Linda Skomba, 2. kl. — Inga Kukse, Harolds Ozols, Ruta Lauze, Silvija Tinta un 3. kl. — Arnolds Legzdiņš.

Klases audzinātājs Pauls Legzdiņš atvadījās no abitūrientiem, kas bija arī viņa pirmā audzināšanas klase ģimnazijā. Viņš atgādināja, ka ar latviešu skolas beigšanu saistības ar latviešu sabiedrību vēl nav beigušās, bet dzīvas latviskās saites uzturamas arī turpmāk, apmeklējot latviešu sarīkojumus, teātŗa izrādes, koncertus, lasot latviešu grāmatas un laikrakstus. P. Legzdiņš nobeidza savu uzrunu ar Raiņa vārdiem: ,,Gūt var ņemot, gūt var dodot . . .'' Abitūrientu atvadvārdus teica Rolands Ezers, atceroties kopējās skolas gaitas — 8 gadus sestdienas skolā un 4 gadus ģimnazijā, pieminot īsā apskatā audzinātājus. Beigušos apsveica 4. klases vecāku pārstāve Dr. Ināra Ezera un pateicās skolotājiem par bērnu audzināšanu latviskā garā. Ziedus saņēma mācītājs J. Cālītis, klases audzinātājs P. Legzdiņš, direktrise V. Slavieša un pārējie skolotāji. Ar rakstu bija sveicinājis konsuls Dr. E. Upenieks.

Akts beidzās ar Tev mūžam dzīvot, Latvija un karoga iznešanu, pavadījumu spēlējot Zintai Briedei. Pēc tam lejas zālē abitūrientu klases vecāki bija klājuši cienasta galdu, kur turpinājās apsveikumi. Vēl runāja LNJAK valdes priekšsēde Inga Upeslāce un izdalīja abitūrientiem LNJAK biedru kartes. No DV Kanadas valdes sveicināja sporta daļas vadītājs J. Vilmanis (aploksne par 200 dol.), no Prezidenta K. Ulmaņa piemiņas komitejas priekšnieks J. Vandelis nodeva aploksni ar 100 dol. stipendijai jaunajiem skolotājiem, lai tie mācītos latviešu valodu Rietummičigenas universitātes latviešu valodas kursos, no TLB sveica priekšnieks L. Ozols. Ģimnaziju ar grāmatas velti bija sveicis LKOK majors Alberts Ameriks. Toronto latviešu katoļu draudze un studenšu korporācija Spīdola bija ziedojušas katra 50 dol., Saimniecisko un profesionālo darbinieku apvienība Kanadā — 50 dol. Privāti ziedotāji: K. un A. Benconi 200 dol., M. un P. Vāgneri 20 dol., I. Kalniņa 15 dol. un I. Stagava 10 dol. Ģimnazijas direktrise pateicās visiem — vecākiem, skolotājiem un ziedotājiem.

Ģimnaziju šogad beiguši: Ronalds Cicurskis, Rolands Ezers, Desirē Jeckalēja, Renāte Krastiņa, Arvils Lukss, Zintis Pērkons, Amanda Sebre, Andra Vaivara un Mārtiņš Veinbergs.

V. S.

MANSFĪLDA, ANGLIJĀ

● Jau 21. reizi DV Fonds rīkoja sporta svētkus Mansfīldā. Galda tenisā uzvarēja M. Irbītis, novusā P Grāvelis, bet šautriņu mešanā komandām Derbijas sešinieks.

Veiksmīgākā sportista balvu par 1981. gadu DVF rīkotajās sacensībās saņēma A. Rūgums no Lesteras.

Speciālu balvu kā veiksmīgākais sportists, kas piedalījies pag. g. Lielbritanijas senioru vieglatlētikas meistarsacīkstēs, saņēma F. Laudobelis no Lesteras. Viņš savā gadu klasē (no 55 līdz 59) izcīnīja pirmās vietas veserī, šķēpā un augstlēkšanā, bet otrās vietas diska mešanā un lodes grūšanā.

Galda tenisā pirmo vietu un ceļojošo vairogu samērā viegli izcīnīja M. Irbītis no Lesteras, 2. v. A. Lutkēvics — Lestera, 3. v. E. Leitis — Česterfīlda.

Novusā piedalījās 21 dalībnieks, sacenšoties pēc divu zaudējumu sistēmas. Pirmo vietu — ceļojošo kausu uz vienu gadu bez zaudējuma ieguva P. Grāvelis, Lestera, 2. v. F. Laudobelis, Lestera, 3. v. A. Sīmanis, Mansfīlda, 4. v. A. Plūme, Mansfīlda.

Šautriņu mešanā piedalījās sešas komandas — Lestera ar veselām trim, bet Mansfīlda, Derbija un Donkastera, katra ar vienu. Sacenšoties pēc divu zaudējumu sistēmas, ceļojošo kausu un pirmo vietu ieguva Derbija, kuŗas sastāvā šautriņas meta: H. Eizāns, O. Gailis, A. Sakne, V. Leja, E. Pumpainis un R. Leja. 2. v. Donkastera un 3. v. Lestera I.

Ievadot balvu pasniegšanu, A. Freimanis sveica vakara dalībniekus. Viņš nodeva sveicienus no DVF valdes priekšs. L. Rumbas, kuŗš nevarēja būt klāt šajos jubilejas svētkos. Sveicienus vēl bija sūtījis J. Balodis no Minsteres Rietumvācijā.

Par vakara jautrību gādāja deju kapella Kaija, bet bagātīgajā loterijā vēl bija daudz vērtīgu balvu ieguvēju.

Strēlnieks

GAISMAS TELEFONS
635-8582

VARIET ZVANĪT DIENU UN NAKTI.
IESKAŅOTA VĒSTS TICĪBAS STIPRINĀŠANAI.

LATVIEŠU BAPTISTU DRAUDZE
188 Lowther Ave. (Walmer Rd. baznīca), Toronto, Ont.

BAZNĪCAS ZIŅAS

TORONTO

SV. JĀŅA DRAUDZE

Māc. I. Gaide, 12 Worthington Cr., Toronto, On. M4V 1J6, tāl. 766-5525. Sv. Jāņa draudze, tālrunis 921-3327, 200 Balmoral Ave.

Māc. I. Gaides runas stundas kancelejā: otrdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12.30 un trešdienās no pl. 18 — 20. Citā laikā pēc vienošanās.

6. jūnijā Trīsvienības svētku dievkalpojums.

13. jūnijā Aizvesto piemiņas dievkalpojums ar dievgaldu. Mūzikālā daļa.

20. jūnijā dievkalpojums. Virsvaldes plēnārsēdes atklāšana. Piedalās archibīskaps A. Lūsis un viesi — prāvesti. Mūzikālā daļa.

27. jūnijā sakarā ar Draudžu dienām Katskiļos dievkalpojums nenotiks.

SV. ANDREJA DRAUDZE

Māc. J. Cālītis, Sv. Andreja draudze, tālr. 924-1563, Carlton St. un Jarvis St. krustojumā, Toronto, Ont. Tālr. mājā 482-8403, 8 Rolland Rd., Toronto, Ontario M4G 1V5.

Māc. J. Cālīša jaunais runas stundu laiks kancelejā: trešdienās un ceturtdienās no pl. 10 — 12 un no 18 — 19. Citā laikā iepriekš sazinoties.

6. jūnijā pl. 15 dievkalpojums.

13. jūnijā pl. 11 dievkalpojums.

20. jūnijā pl. 11 Sv. Jāņa baznīcā Baznīcas virsvaldes plenārsēdes atklāšanas dievkalpojums. Dievgalds. Piedalās archibīskaps un prāvesti no visām ārpus Latvijas esošām draudzēm.

AUSTRUMU DRAUDZE

Māc. A. Celms, adrese: 47 Lord Roberts Drive, Scarborough, Ont. M1K 3W1, tālr. 267-3507. Toronto Austrumu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā 361 Danforth Avenue.

6. jūnijā pl. 13 jauniešu iesvētes dievkalpojums ar dievgaldu.

13. jūnijā plkst. 13 dievkalpojums; garīgs koncerts 14. jūnijā aizvesto piemiņai.

19. jūnijā plkst. 20 Tālavā svētvakara dievkalpojums.

20. jūnijā plkst. 11 Sv. Jāņa baznīcā Toronto — Baznīcas virsvaldes plenārsēdei sanākot, kopējs dievkalpojums visām luterāņu draudzēm.

27. jūnijā dievkalpojums nenotiks.

4. jūlijā plkst. 11 Tālavā dievkalpojums.

11. plkst. 13 Sv. Barnaba baznīcā dievkalpojums.

18. jūlijā plkst. 11 Tālavā dievkalpojums.

25. jūlijā plkst. 11 Tālavā dievkalpojums.

1. augustā plkst. 11 Tālavā dievkalpojums.

BRAMPTONA

Māc. A. Briedis, 44 Marylin Cr. Toronto, Ont. M4B 3C6. tālr. 757-2739.

Bramptonas latviešu ev. lut. draudzes dievkalpojumi notiek Grace United Church dievnamā: 156 Main Street North, Brampton, Ont.

13. jūnijā plkst. 13.30 Aizvesto atceres dievkalpojums Grace United baznīcā.

BAPTISTU DRAUDZE

Māc. A. Arājs, 9 Kingsbridge Court, Apt. 402, Willowdale, Ont. M2R 1L6; tālr. 638-3822. Toronto latviešu baptistu draudzes sanāksmes Walmer Rd. baptistu dr. dievnamā.

Svētdienas skola katru svētdienu pl. 15. Bībeles studiju - lūgšanu sanāksmes katru trešdienu pl. 19.30.

6. jūnijā pl. 16 dievkalpojums ar Svēto vakarēdienu.

13. jūnijā pl. 16 Tautas sēru dienas dievkalpojums.

KATOĻU DRAUDZE

Prāvests Dr. B. Kokins, 100 Sunnyside Ave., M6R 2N8, tālr. 533-9456. Toronto katoļu vienības dievkalpojumi notiek Kristus Augšāmcelšanās (lietuviešu) baznīcā, 1021 College St. Dievkalpojumi katra mēneša otrā svētdienā, plkst. 13.00.

HAMILTONA

Hamiltonas latviešu ev. lut. Kristus draudze — 18 Victoria Ave. South. Māc. K. Kuškēvics, 55 East 44th St., Hamilton, Ont. L8T 3G6, tālr 385-9838.

Māc. K. Kuškēvica runas stundas baznīcas telpās ceturtdienās no pl. 19.30 — 21.30. Tālr. 527-5810. Ieeja birojā no baznīcas aizmugures.

6. jūnijā pl. 11 draudzes dievkalpojums.

13. jūnijā, Tautas sēru dienā, pl. 10 kopdievkalpojums ar igauņu draudzi un ar sinodes viesu piedalīšanos (angļu valodā); koris, dziesmu lapiņas. Latviešu un igauņu organizācijas aicinātas piedalīties ar karogiem.

20. jūnijā pl. 11 draudzes dievkalpojums.

27. jūnijā pl. 16 draudzes dievkalpojums.

4. jūlijā dievkalpojuma nebūs.

MONTREALA

Prāv. A. Voitkus, 3438 Rosedale Ave., Montreal H4B 2G6 P.Q. Tel. 489-3224. Montrealas latv. ev. lut. Trīsvienības dr., Sv. Jāņa baznīcā, 4345 Marcell Ave.

6. jūnijā dievkalpojuma pilsētā nav. Draudzes mācītājs vada dievkalpojumu Tērvetē plkst. 11 priekšpusdienā.

13. jūnijā plkst. 13.30 Tautas sēru dienas dievkalpojums baznīcā. Paredzams, ka sprediķos Londonas mācītājs Jānis Sapiets.

OTAVAS MIERA DRAUDZE

Māc. E. Lange, 364 Pleasant Pk. Rd., tel. 733-3906. Otavas latv. ev. lut. Miera draudze Sv. Pēteŗa lut. baznīcā, 400 Sparks ielā.

6. jūnijā pl. 14 dievkalpojums.

13. jūnijā pl. 14 tautas sēru dienas dievkalpojums.

LATVIEŠU MISIJAS RADIO RAIDĪJUMS
,,BRĪTIŅŠ AR DIEVU''
nepārtraukti
27. gadu gājumā
katru svētdienas rītu no
pl. 9 — 9.30
Vilnis 1270 AM
no Niagaras WHLD raidītāja
Vadītājs A. Laksmanis
106 Dorset Rd., Scarboro,
Ont., tālr. 261-4218
Latviešu misijas

KLAUSIETIES ,,LABĀS ZIŅAS'' RAIDĪJUMU
uz īsajiem viļņiem 6155 KHZ
49 metr. band
Sestdienās plkst. 10.30 vakarā
Vadītājs Dāvids Miķelsons,
60 Stevenson Rd., Rexdale, Ont.
M9V 2B4
tālr. 749-0832

KLAUSAITIES GARĪGOS RAIDĪJUMUS
Global TV 6. un 22. stac.
100 Huntley St., Toronto,
no pirmd. — piektd. pl. 9.30
no rīta, sestd. pl. 10 no rīta
Bafalo TV stac. 29, 700 Club,
ik dienas pl. 11.30 no rīta un
pl. 9.30 vakaros.
Radio FM CBN 107.1
24 stundas. Tel. 889-3126.

Daugavas Vanagu nams

PIEDĀVĀ ZĀLI
DAŽĀDIEM SARĪKOJUMIEM
PIEPRASIET TELEFONISKI
SVĒTDIENĀS DZĒRIENI TIKAI PIE MALTĪTĒM — $4.00

125 Broadview Ave.
Tel. 465-5225

Daugavas Vanagu klubs

ATVĒRTS BIEDRIEM UN VIESIEM
no pirmdienas — ceturtdienai, iesk., no pl. 12 dienā — 12 naktī,
piektd., sestd. no pl. 12 dienā līdz 1 naktī,
svētdienās no pl. 12 dienā līdz 9 vakarā.

Fotografisks uzņēmums ar atzītu kvalitāti.

(416) 863-1166

BENJAMIN
FILM LABORATORIES LTD.

247 Richmond St. E.,
Tor., Ont. M5A 1P2

We believe every picture counts

Latviešu nams Toronto

IZĪRĒ TELPAS
SARĪKOJUMIEM UN VIESĪBĀM

Pēc vēlēšanās nama dāmu komiteja rīko
GODĪBU GALDUS
491 College Street, Toronto, Ont. M6G 1A5
Tel. 922-2931

BROADVIEW DELICATESSEN

141 Danforth Ave., Toronto, Ont.
Tel.: (416) 465-9905

POKO'S MEAT

376 College St. (netālu no Bathurst ielas), Toronto, Ont.
Tel.: (416) 922-1300

Abos veikalos dabūjamas augstākās kvalitātes preces par mērenām cenām.

Izdarait pasūtinājumus jau labi laikus savam svinīgajam gadījumam.

Svaiga gaļa un gaļas produkti. * Importēti eiropiešu produkti lielā izvēlē. * Viss ir svaigs, tīrs, gaumīgs!

Īpašnieki Ausma un Jānis Miķelsoni.

Town & Country Real Estate Ltd.
V. Palma — pārstāvis

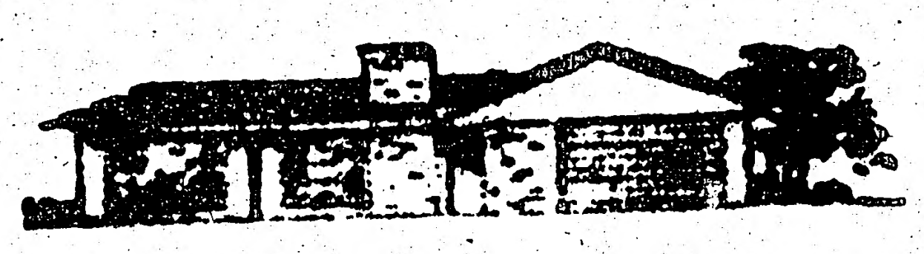

41 Heathcote Ave., Willodale, Ont. M2L 1X9
Tel. **444-2447**

Pērkot un pārdodot savu nekustamu īpašumu, zvaniet nesaistošai informācijai 444-2447. Mājas lielā izvēlē visā pilsētā. Palīdzam sagādāt obligācijas un iemaksas māju pirkšanai uz izdevīgiem noteikumiem.

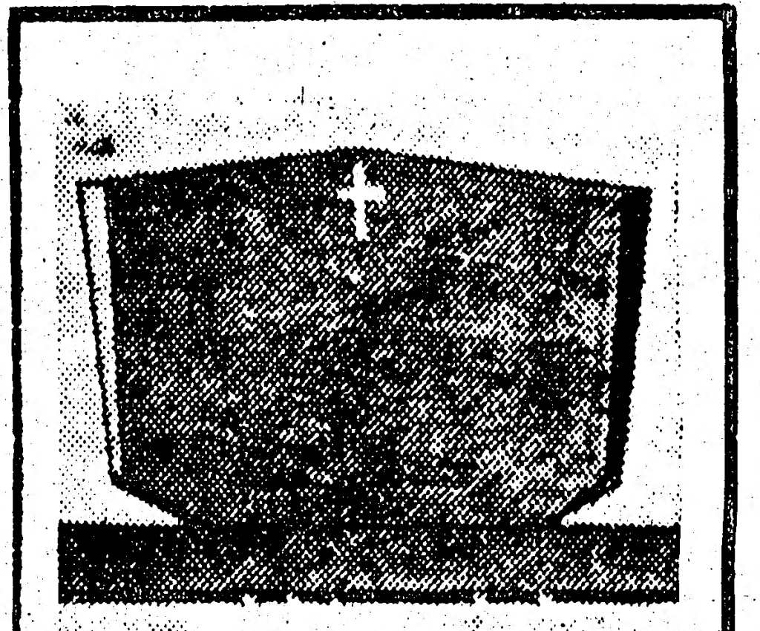

PIEMINEKĻI

487-2147, vakaros 445-8955
Kvalitātes darbs un
eiropiešu mets
Igauņu uzņēmums
YONGE MEMORIAL LTD.
2044 Yonge St., Toronto
M4S 1Z9
Starp Eglinton un Davisville

DOWNTOWN WOOLS, ARTS & CRAFTS

Īpašn. Elza Avots
9 Queen St. East (pie Simpsona un Yonge).

Lielā izvēlē dažādu rokdarbu materiāli.
Padomi rokdarbu jautājumos.
TEL.: 368-5011

VALŪRE
JEWELLERY LTD.

25. jubilejas gads

Zeltkaļi
ALDONA KORMS un
TĀLIS KIVLENIEKS B.Sc. G.J.
VEIKALĀ UN DARBNĪCĀ — Tālr. (416) 595-1125
College Park, 444 Yonge St., Toronto, Ont. M5B 2H4

Venus
florists

231 Roncesvalles Ave.
Toronto M6R 2L6
TEL. DARBĀ **(416) 534-4645,**
PĒC DARBA **(416) 533-4037**
A. Putniņš

SAIŅI UZ BALTIJAS VALSTĪM un P.S.R.S.

Mēs pārsūtām apdrošinātus drēbju un apavu sainīšus līdz 19 2/3 mārc. netto

LIELA MANTU IZVĒLE MŪSU VEIKALĀ

Biroja laiks — pirmd., otrd., ceturtdien un piektdien no pl. 9.00 — 17.00.
Piektdienās vēlākā laikā — iepriekš sazinoties pa telefonu
Sestdienās no pl. 9.00 — 16.30, trešdienās birojs slēgts.
Jūnijā, jūlijā un augustā — atvērts trešdienās, slēgts sestdienās.

BALTIC Exporting Co.
482 Roncesvalles Ave., Toronto, Ont. M6R 2N5
tālr. 531-3098

Alcan Building Products
Authorized Dealer
ALCAN

Māju īpašnieki!

Ir trīs veidi, kā var ietaupīt ar ALCAN SIDING
Sazinieties ar uzņēmuma īpašnieku — bez starpniekiem

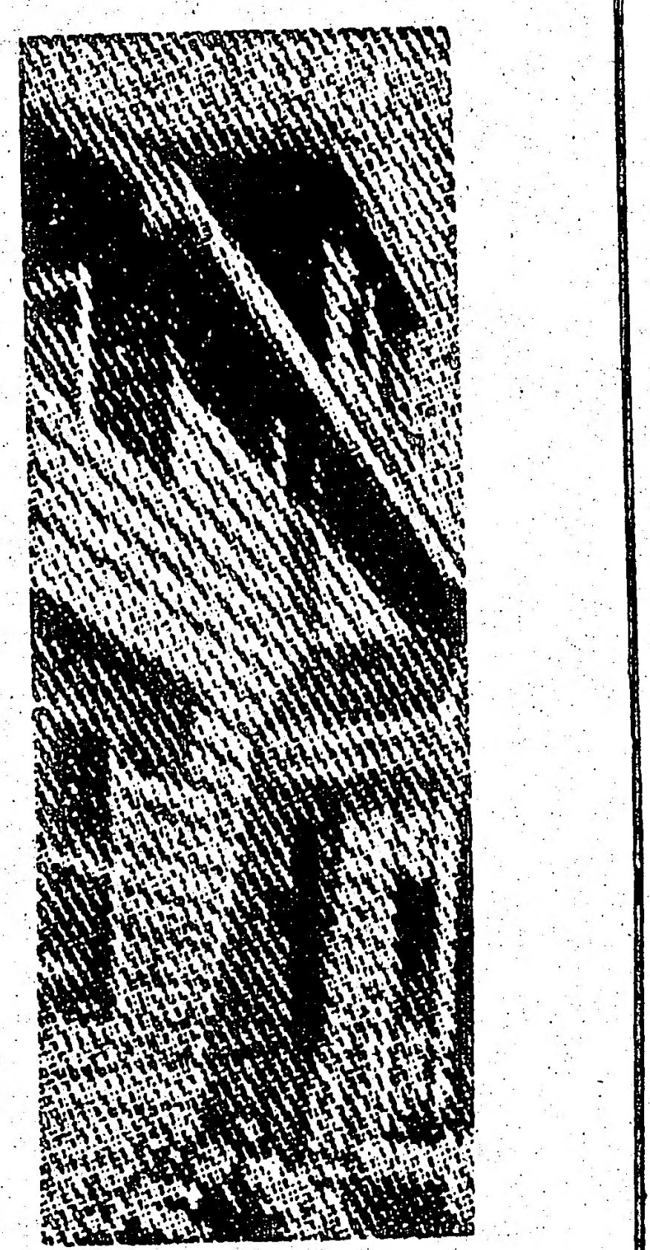

1) **Ietaupa darbu un laiku**
2) **Instalācijas un apkures izdevumus**
3) **Uzlabo izskatu un līdz ar to palielina mājas vērtību, ieskaitot ALCAN 20 gadu garantija**

- LIETUS NOVADA CAURULES
- LOGUS
- DURVIS
- MARĶĪZES (Awnings)
- JUMTA PĀRKARES (Sofit and fascia)

CENTURY ALUMINUM INSTALLERS

534-2864 *Īpašnieks Artūrs Mīme*
2226 Dundas St. W., Toronto, M6R 1B3

R. S. KANE Ltd.

APBEDĪŠANAS BIROJS

4812 Yonge Street
(Sheppard Avenue
tuvumā)
Willowdale, Ont.
221-1159

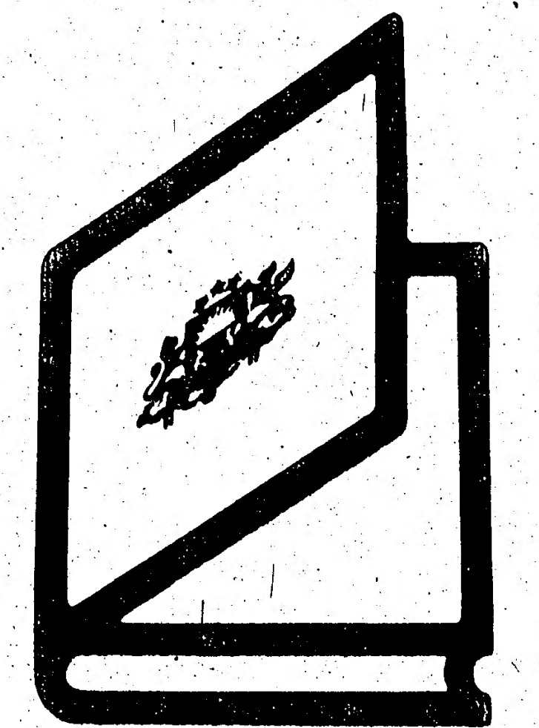

GRĀMATA **LATVIA**
IR SAGATAVOŠANĀ

Andrejs M. Stikuts
B.A., L.L.B.
ADVOKĀTS
20 Queen Street West, Suite 1104, Box 48, Toronto. Canada M5H 3R3
Tel. (416) 977-8720

A. Eglītis — TV RENTALS

1708 Queen St. W., Toronto, M6R 1B3

Tel. 537-1401

BRĪVĀ DABĀ

SLINKAIS MUĻĶĪTIS

Par sakeri šejienieši tautas valodā sauc lētticīgu, drusku padumju pilsoni, kuŗu slīpētāki līdzpilsoņi var viegli izmantot savas materiālās labklājības pacelšanai. Tā, piemēram, ja kāds draugu barā restorānā regulāri viens pats maksā tēriņa rēķinu, tad tāds saviem draugiem esot labs sakeris. Ja kāds savai personīgajai sievai katru nedēļu pērk jaunu kleitu vai cepuri, tad, droši vien, laulātā draudzene atzinusi, ka vīrs ir ne vien lāga cilvēks, bet arī pavisam liels sakeris. Ja kāds, piemēram, nav apmierināts ar savu sociālo stāvokli un grib redzēt melnu uz balta savu vārdu iespiestu kāda uzņēmīga veikalnieka izdodamajā „Amerikas aristokratu" rokas grāmatā un šīs vēlēšanās dēļ šķiŗas no dolaru krājuma, kuŗa kopskaitu jāraksta ar trīs cipariem, tad uzņēmīgais grāmatas izdevējs tādā atradis itin labu sakeri. Tāpat, ja kāds par lielu naudu pērk dārgus balzāmus galvas vidū iznīkušo matu ataudzēšanai, tad balzamu fabrikants no prieka berzē rokas, bet pircējs tik un tā paliks tāds pats basgalvis-sakeris, kā dārgo kūri sākot. Ka šāda un tāda veida sakeŗu mūsu vidū netrūkst, to katrs labi zina, sevišķi vēl tad, ja pats no laipna aģenta nopircis māju ar trīs morgidžām pavisam prastā pilsētas daļā, kur pat italieši vairs nedzied savas skaļās serenādes kaimiņiem, kuŗiem ģīmis tik melns kā pati pusnakts.

Makšķernieki ar sakeŗa vārdu pazīst vienu no neintelliģentākajām un nesmukākajām šejienes zivīm. Tā bez savas dumjības vēl apbalvota ar pavisam sīkām asakām. Un tomēr vecais labais sakerītis makšķerniekiem bieži vien sagādā prieku kādā pavisam tukšā izbraukumā, kad citas zivis pieteikušas nepārprotamu bada streiku.

Tāpat kā makšķerniekiem ir dažāda paskata ģīmji, arī sakeŗi mēdz cits no cita ārējā apdarē atšķirties. Ziemeļamerikā ir turpat pie simt dažādu sakeŗu pasugu. Makšķerniekam parasti iznāks satikties ar trīs galveno sakeŗu ģimeņu locekļiem: ar parasto balto vai varavīksnes sakeri, sarkanspuraino sakeri un trešo brāli, kam pagaŗš deguns. Baltais sakeris mazākās vai lielākās kolonijās dzīvo no Kanadas līdz pat Jaunmeksikai. Sarkanspurainais mājo Austrumkanadā, Sv. Labrenča upes baseinā, Lielo ezeru ūdeņos un uz rietumiem līdz pat Montanai. Gaŗdegunis savas dzīves gaitas vada Aļaskā, Kolumbijas upē un pa reizei ļaujas noķerties arī Sv. Labrenča upes ūdeņos.

Raksturīga ir sakeŗa mute: gandrīz tāda pati kā karpai. Biezās gaļainās lūpas palīdz sakerim barību vārda tiešā nozīmē bez sakošanas iesūkt personīgajā mādziņā. Tā droši vien radies arī šīs zivs nosaukums „sucker" t.i. sūcējs.

Tā kā šī zivs nav sevišķi gudra, tad arī makšķerniekiem, lai tiktu pie bagātīga sakeŗu loma, nav jābūt doktora disertāciju aizstāvējušam divās vācu universitātēs. Sakeŗu makšķerniekam nav jāizdod nauda par makšķerēšanas rīkiem, dārgiem kātiem, spolēm, auklām un mākslīgiem māneķļiem. Krastmalā nolauzta klūdziņa labi kalpos par kātu. Arī par auklu sakeris neprasīs, cik tā stipra vai dārga. Protams, nav ieteicams sakeŗu makšķerēšanai pievākt dzīvokļa saimnieces vai pašreizējās dzīvesbiedres veļas auklu, jo šāda rīcība var izsaukt ātru protesta demonstrāciju pieminēto dāmu aprindās. Svina vietā smagumam taupības nolūkā var lietot turpat krastmalā atrastu paprāvu akmeni, bet āķim gan jāziedo daži centi, jo pat mazāko saspraužamo adatu sakerim būs grūti dabūt mutē. Patiesībā āķis ir pats svarīgākais: tam jābūt maziņam un ar pagaŗu kātiņu.

Ko tad īsti sakeris pa ziemu un pārējās gada dienās ēd? vienkārša slieciņa ir vispiemērotākā ēsma. Viņš neatteiksies arī no mīklas bumbiņas vai pat maza vēzīša nolobītas astītes. Lietojot pēdējo pieminēto ēsmu, sakeri gan nevajadzīgi samaitās. Mani italiešu draugi sakeŗus vēl joprojām stūrgalvīgi dēvē par „Sardines del Canada", un es pats personīgi esmu bijis liecinieks trīs sakerēnu piemānīšanai, senjoram Alfredo Salvatore Marcelo Antonio Poluči ēsmai uz āķa lietojot 3 collas gaŗus olu makaronus.

Sakeŗi, tāpat kā karpas, baŗojas pie paša upes dibena, tādēļ āķis ar ēsmu jānovieto tā, lai tas atrastos tieši uz grunts. Nav jāsteidzas ar piecišanu vai pārāk ātru auklas ievilkšanu. Ja mana, ka sakeris sāk ap ēsmu knibināties, jāļauj tam laiks slieciņas un āķa norīšanai. Par noraušanos no āķa nav jābaidās — tas nav sakeŗu dabā. Daži speciālisti apgalvo, ka pāris pilieņu anīsa eļļas esot labs sakeŗu pievilinātājs. Droši vien tā ir, jo arī karpām, kuŗu pusdienas galda manieres ir līdzīgas sakeŗu maltīšu etiķetei, šī eļļa labi patīk.

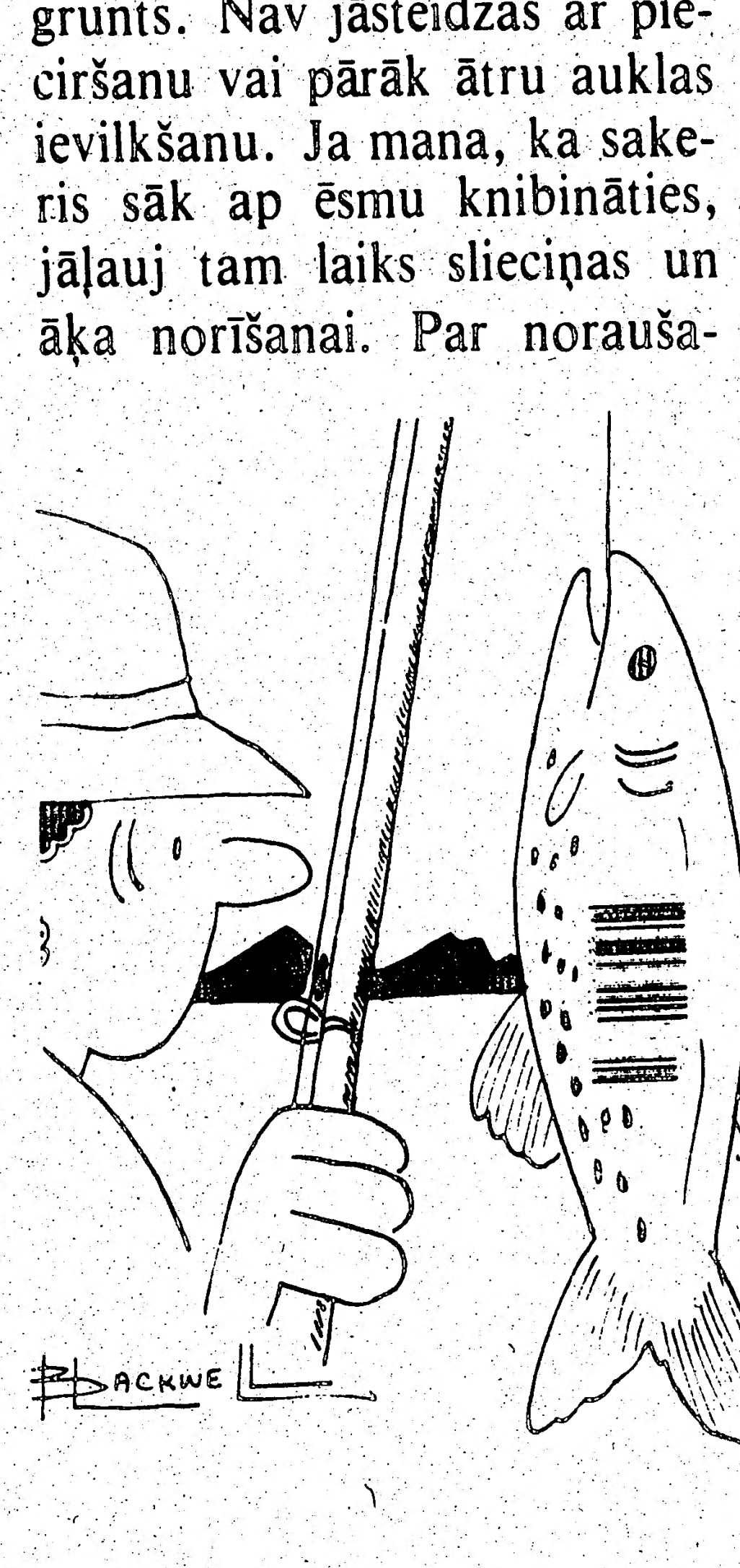

Labākā sakeŗu makšķerēšana ir pavasarī, kad tie, nevarēdami nociesties, paši pirmie visā zivju pasaulē steidzas nodoties maiguma jūtām un ģimenes dzīvei. Te vēl jāpiezīmē, ka šai laikā sakeŗu gaļa ir tiešām garda un nav pārliecīgi mīksta, kā tas ir vēlāk vasaras mēnešos.

Vienalga, kādus makšķerēšanas piederumus lieto, vienalga, cik nepiedzīvojis makšķernieks ir, bez loma neviens mājās neatbrauks.

Sakeŗus neuzskata par sporta zivi, tādēļ nepastāv nekādi ierobežojumi atļautās normas ziņā.

Izvilktos sakeŗus tūlīt jāiztīra vai pat jānodīrā, pēc tam var, cellofana papīrā ietītus, novietot saldējamā skapī. Arī žāvēti pavasaŗa sakeŗi ir gardi.

Pavasaris ir viltīgs laiks. Sakeŗu ķērējiem šai gadalaikā nav ieteicams sēdēt atpūtas brīžos uz plikas zemes. Tā viegli var dabūt reumatismu ķermeņa daļā, kuŗu pie automobiļiem latvieši sauc par „rear end". Lai no tā izvairītos, nebūt nav jāstaipa līdz persiešu tepiķi vai pārnesami dīvāni. Labs lietusmētelis jau pasargās no nepatikšanām.

A. Pelēkais

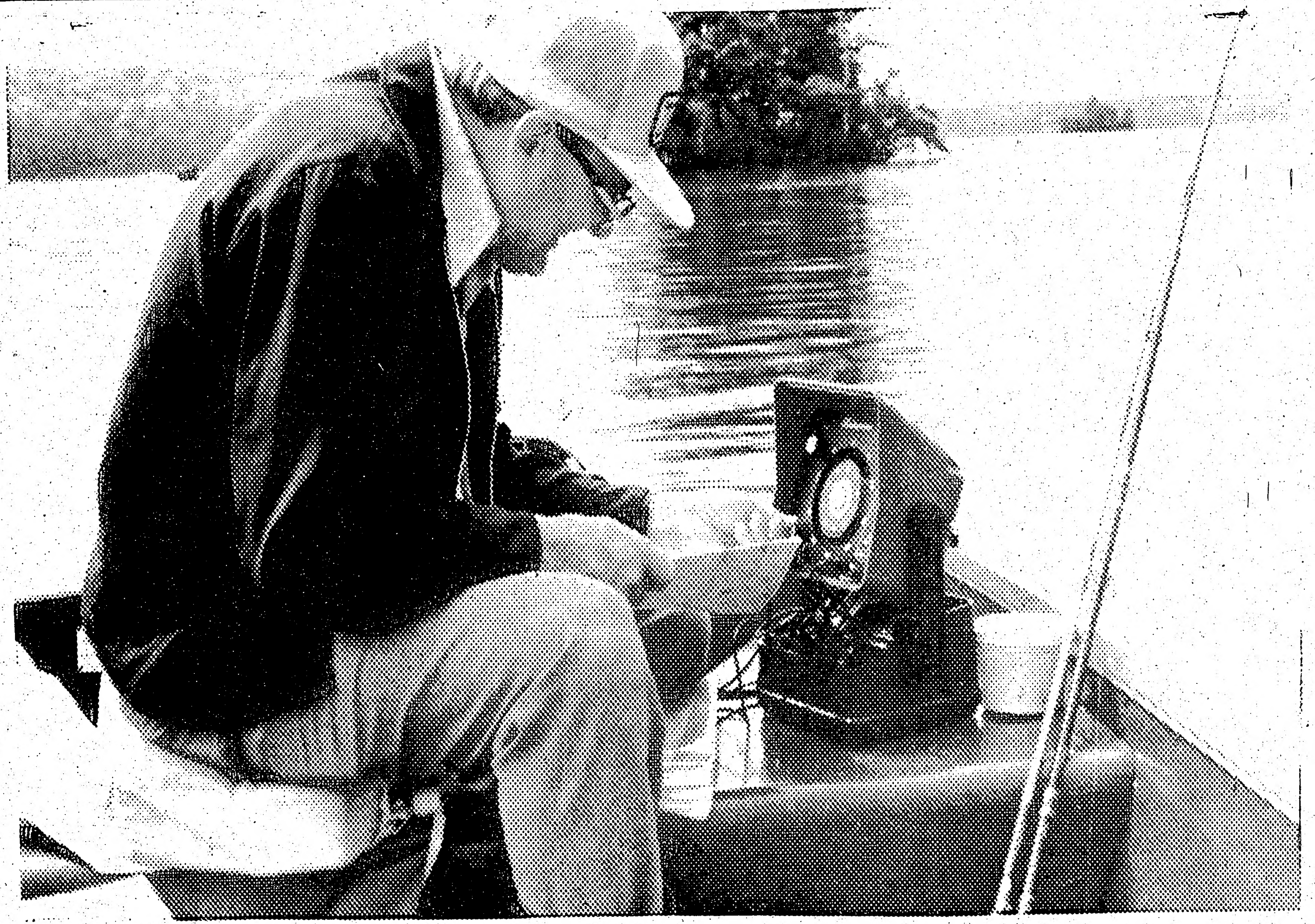

Ontario atklāta makšķerēšanas sezona. Uzņēmumā torontietis Jānis Galējs laivā ar zivju atrašanas modernāko radara ierīci, kāda nebija pat mūsu kaŗa flotei.

J. Liģera foto.

Sports

EIROPAS MEISTARS GALDA TENISĀ EDGARS ABRATS

Vācijas latviešu sporta saimes izkārtojumā 1. un 2. maijā Minsterē notika Eiropas latviešu galda tenisa meistarsacīkstes, kuŗās turnīrā piedalījās 5 spēlētāji no Zviedrijas un 8 no Vācijas. Anglija nebija pārstāvēta.

Bez zaudējuma ar 12 punktiem Eiropas latviešu čempiona titulu izcīnīja E. Abrats sen. (Ķelne), atstājot 2. v. V. Valdmani (Manheima) ar 11 p.; 3. v. R. Liepiņš (Kaltenkirchena) ar 10 p., 4. un 5. v. H. Freimanis sen. (Stokholma) un V. Drunks (Kaizerslauterna) ar 8 p., 6. un 7. v. I. Abrats (Ķelne) un A. Freimanis (Stokholma) ar 7 p., 8. v. J. Sils (Minstere) ar 5 p., 9. un 10. v. J. Šics (Lunda) un R. Hartmanis (Minstere) ar 3 p., 11. un 12. v. T. Klauss (Bīlefelda) un 4. Brēdermanis (Stokholma) ar 2 p. un 13. v. T. Grīns (Stokholma).

Individuālā turnīra spēlēm sekoja Vācijas un Zviedrijas 5 vīru vienību sacensības. Vienspēlēs I. Abratam jun. bija jāizlieto pēdējās spēka rezerves, lai uzvarētu Totu Grīnu ar 17 — 21, 21 — 18 un 21 — 14. Tikpat neatlaidīgi cīnījās H. Freimanis sen., bet arī tas neaizkavēja zaudējumu pret E. Abratu sen. ar 19 — 21, 21 — 18 un 11 — 21. Vācijas vienība guva punktu pēc punkta, uzvarot Zviedrijas latviešu izlasi ar 9 — 0.

Vācijas latviešu galda tenisisti, kas izcīnīja studentu korporācijas Gersicania ceļojošo kausu. No labās: V. Drunka, V. Valdmanis, J. Abrats, E. Abrats un R. Liepiņš.

Pāŗu sacensībās 1. v. V. Valdmanis / V. Drunks, 2. v. R. Liepiņš / R. Hartmanis un 3. v. J. Šics / T. Grīns. DV Rietumvācijas valdes balvu savā īpašumā ieguva Eiropas čempions E. Abrats sen. Studentu korporācijas Gersicania ceļojošo kausu saņēma Vācijas latviešu vienība. DV Špakenbergas nodaļas balvu uz Zviedriju aizveda viņu labākais spēlētājs Helmūts Freimanis.

Sarīkojuma labu izdošanos sekmēja LCK Vācijā, bet par saviem pārstāvjiem bija rūpējušās latviešu organizācijas Zviedrijā. Atvadoties izskanēja savstarpējs novēlējums, lai nākošās Eiropas latviešu galda tenisa meistarsacīkstes notiktu vēlākais pēc diviem gadiem.

Gun. C.

SAVIENOTĀS VALSTIS

ŅUJORKA

● Televīzijas 2. raidāmceļa raidījumā „60 minūtes" (CBS) 16. maijā apskatīja vācu nacionālsociālistu (nacistu) līdzskrējējus Baltkrievijā. Raidījuma vadītājs un vairāki runātāji norādīja, ka šie kaŗa laika līdzskrējēji agrāk un vēl tagad esot nodarbināti ASV valdības darbos. Kā vienīgais citas tautības pārstāvis tika pieminēts Vilis Hāzners, kuŗa uzņēmumu rādīja Latviešu leģiona formas tērpā. Te runātājs norādīja, ka pret viņu liecinieki izteikušies, ka viņš piedalījies kaŗa noziegumos, bet runātājs „aizmirsa" vai nezināja, ka Hāzneram bijuši vairāki tiesas procesi, kuŗos viņš nav atzīts par vainīgu un lieta izbeigta. Varēja manīt, ka nevienam no runātājiem nebija interese šos cilvēkus atzīt par nevainīgiem, bet gan parādīt, ka tie noziegušies pret kādu tautību.

● Televīzijas 7. raidāmceļa (ABC) raidījumā Ņujorkā vakara ziņās 18. maijā Helēna Celmiņa vairākas minūtes reportierim sūdzējās, ka viņa samaksājusi 100 dolaru kādai aģentūrai, kas apsolījusi sagādāt darbu Aļaskā. Darbu viņa nav dabūjusi, bet nauda arī „nozudusi". Pēc tam viņa kādā citā aģentūrā samaksājusi 18 dolaru. Tā atsūtījusi tikai katalogu ar dažādām adresēm ārzemēs, arī Pad. savienībā. Viņa izteicās, ka tur viņa darbu nevarot dabūt, drīzāk gan nokļūšot KGB apcietinājumā. Celmiņa pieminēja vēl pāris gadījumu, kur viņai nav veicies dabūt darbu. Reportieris rādīja arī viņu gleznojam un viņas sarakstīto grāmatu par padomju sievietēm cietumos. Celmiņa solījās rakstīt grāmatu, kā viņai sekmējies dabūt darbu. Viņa nekur sarunā ar reportieri nepieminēja, ka ir latviete vai ka nāk no Latvijas, bet gan, ka viņa ieceļojusi no Pad. savienības.

Vk

BOSTONA

● Trimdas draudzes namā Bostonā sanāca 15 organizāciju pārstāvji un padomdevēji, lai noklausītos 14. jūnija piemiņas komitejas priekšn. A. Lamberga plašo ziņojumu par sagatavošanas darbiem baltiešu manifestācijai, kas notiks 13. jūnijā Trīsvienības baznīcas laukumā. Bijis iecerēts, ka šai datumā Bostonā varēs pasludināt likumu par Baltijas brīvības dienu, bet šoreiz tas vēl nenotiks, jo kongresā pietrūkušas 95 balsis. Ja visur baltieši būtu rīkojušies tik aktīvi kā Bostonā (no 11 iegūtas 9 labvēlīgas balsis), tad šis sarīkojums būtu ieguvis īpašu nozīmi mūsu politiskā darbībā, izteicās A. Lambergs.

Sākums baltiešu manifestācijai ir pl. 13, goda sardzēs Igaunijas, Latvijas un Lietuvas jaunieši nacionālajos tautas tērpos ar karogiem. Lai parāde būtu iespējami krāšņa, līdzi ņemami karogi.

14. jūniju gubernātors J. Kings pasludinās par Baltijas sēru dienu Masačuzetas pavalstī. Par galveno runātāju aicina kongresmeni Brianu Donneliju — baltiešu un ukraiņu draugu. Runās arī ALA priekšn. J. Riekstiņš un baltiešu pārstāvji. Ielūgts arī pilsētas galva, gubernātors, kā arī visi kongresa locekļi, kas atbalstījuši likuma pieņemšanu par Baltijas brīvības dienu, kā arī senātors Songa.

Pēc runām baznīcā notiks baltiešu koncerts un visu konfesiju kopējs aizlūgums par baltiešu holokausta upuŗiem. Ielūgts arī kardinālis Madeiros. Arī še paredzēta ceremonija ar 3 sveču iedegšanu katrai Baltijas valstij. Dziedās Līgas un Broktonas lietuvju baznīcas koŗi un igauņu soliste.

Pēc tam paredzētas kopējas pārrunas Trimdas draudzes namā, kuŗas vadīs J. Riekstiņš.

Manifestācijas laikā būs iekārtots īpašs jaunatnes galds ar informāciju par Latviju.

Osvalds Akmentiņš

Portlandes dziesmu svētku vadības triumvirāts: no kreisās — Juris Jurisons, Jānis Zommers un Andris Ritmanis. Vidū sekretāre Mirdza Kalniņa.

DIENVIDKALIFORNIJA

● Kurzemes cietoksnim veltītu atceres pēspusdienu DV apvienība rīkoja 9. maijā Latviešu namā. Sarīkojumu ievadīja apvienības priekšn. A. Jerumanis ar īsu uzrunu, norādot cīnītāju nestos lielos asins upuŗus par mūsu dzimto zemi. Kurzemes cietokšņa dalībnieks vltn. K. Dakteris savā runā apskatīja cietokšņa aizstāvju situāciju lielkaujās un kaŗa beigu dienās. Runātājs mudināja ievērot nacionālu stāju pret tām novirzēm, kas mēģina attaisnot sadarbību ar čekas sūtītiem kultūras nesējiem.

Jaunieši M. Zinbergs piedalījās ar deklamāciju un Ivars Kuškēvics ar klavieŗu mūziku.

Sarīkojuma otrā daļā Z. Rebiņš rādīja slīdītes par leģionāru ikdienas gaitām austrumu frontē, brīvprātīgo vienību veidošanos un leģiona vadības aktīvitātēm.

Vanadžu kopas priekšniece V. Zvirbule ar savām palīdzēm bija sagādājusi cepumus, maizītes un kafiju.

● Pilnsapulcē ievēlēja DV apvienības vadību: priekšn. — A. Jerumanis; dažādo nozaŗu vadītāji un valdes locekļi: P. Bērziņš, V. Grīnvalds, K. Kalējs, A. Mednis, K. Petrovskis un A. Spēlmanis. Revīzijas komisijā: K. Dakteris, V. Kļaviņš un T. Pētersons.

Vanadzes par savas kopas vadītāju ievēlēja Valliju Zvirbuli.

● Bērnu sporta svētki Losandželosas un apkārtnes bērniem notiks 5. jūnijā „Hermosa Valley" parkā, Hermosa Beach. Reģistrācija sāksies plkst. 10, bet nodarbības un sacensības plkst. 11. Piedalīšanās bez maksas.

K. P.

ČIKAGA

● Čikagas latviešu baptistu draudzes māsu pulciņa gada svētkos 23. maijā par viesi bija aicināts mācītājs Jānis Šmits no Kanadas. Dievkalpojumu kuplināja solisti Marta Cakare un Varimants Mūrnieks, pianistes Sarma Aistare un Zinta Zariņa un draudzes koris diriģenta R. Kalnmala vadībā. Dievvārdus lasīja un lūgšanu teica O. Cakars. Svētku sadraudzības brīdis bija draudzes locekļu A. un H. Kalnmalu namā.

Vakarā ČLOA Latviešu namā bija sarīkojusi mācītāja J. Šmita referātu, ko ievadīja sarīkojumu daļas vadītājs A. Kandrovičs, sveicinot brīvībā izkļuvušo māc. Šmitu, atzīmējot arī pretkomūnisma cīnītāja Teda Zieriņa nopelnus. Mācītājs Šmits rādīja filmu par kristiešu vajāšanām Pad. savienībā, kas turpinās vēl tagad, bet presē un valstu savstarpējās attiecībās tiek noklusētas. Daļa skatu bija arī no okupētās Latvijas. Pad. savienībā simtiem tūkstoš kristiešu lūdz pēc garīga stiprinājuma. Trūkst bībeļu, garīgas literātūras. Ikviens no mums var sazināties ar Evaņģelizācijas komūnistu apspiestās zemēs savienību: ECL Canada, Box 65899, Vancouver, B.C. V5N 5L3, iesūtot savu vārdu un adresi. Šī organizācija savukārt pieprasītājam piesūtīs adreses un gatavus materiālus, kas ieliekami aploksnē un attiecīgi nosūtāmi. Ja ir vēlēšanās sarakstīties ar kristiešiem, kas atrodas apcietinājumā, tas attiecīgi atzīmējams. Sarakstīšanās ir ļoti svarīga, tā dod garīgu stiprinājumu, īpaši cietumniekiem, un no tās nevajaga baidīties.

Pārrunās izskanēja izbrīns par mūsu pašu un amerikāņu naīvitāti, kaut vai lasot par evaņģelista Billija Grēma kraso pagriezienu, kuŗš vēl gadu atpakaļ komūnismu sauca par sātana varu. Tagad, viesodamies Maskavā, viņš slavina vārda un reliģijas brīvību Pad. savienībā. Māc. Šmits paskaidroja, ka komūnistu propaganda ir tik viltīga, ka it viegli prot apmānīt rietumu viesu naīvos prātus. Kā kuriozitāti māc. Šmits pieminēja 60. gados Chruščova viesošanos Raunas kolhozā, kad Cēsīs steigā tikušas krāsotas māju fasādes, izlīdzināts ielu bruģis un šoseja un kolhoznieku dzīvokļos ieliktas jaunas mēbeles . . .

„Neļausim sevi apmānīt, cīnīsimies, brīdināsim, kā to dara Tedis Zieriņš. Mūsu cīņa nebūs viegla, bieži no mums novērsīsies, bet atcerēsimies Kristus vārdus: ‚Kas par mani mirs, tas dzīvos!' " nobeidza mācītājs J. Šmits.

Ilze Šīmane

MANČESTRA, ASV

● Latviešu ev. lut. draudzē 9. maijā Ģimenes dienas dievkalpojumu vadīja draudzes mācītājs P. Jaunzemis, ērģeles spēlējot Silvijai Zeidenbergai. Pēc dievkalpojuma baznīcas lejas zālē draudzes skolas vadītājas Gaidas Skudras vadībā skolas audzēkņi sniedza sekmīgi sagatavotus priekšnesumus. Daudzie aplausi liecināja par klausītāju atzinību. Bērni apbalvoja savas mātes ar vijolīšu ziediem. Mācītājs teica lūgšanu un pateicības vārdus. Pie vecāku, skolas un dāmu komitejas locekļu bagātīgi sarūpētiem kafijas galdiem aizritēja patīkami laiks.

● 6. jūnijā draudze iesvētīs 7 jauniešus: Karīnu Drinku, Arnoldu Jāni Gustiņu, Karīnu Zinu Kviesi, Olafu Vildavu, Artūru Vildavu, Dainu Astru Vilinsku un Lindu Māru Vilinsku. Dievkalpojumā piedalīsies viesis prāvests K. A. Birznieks, dziedās vīru ansamblis, ērģelniece Elza Brigmane.

P. S.

KALAMAZŪ

● Kongresmens Hovards Volpe bija aicinājis savā birojā Kalamazū latviešu sabiedriskos darbiniekus, kuŗu klātienē viņš pasniedza Kalamazū DV priekšniekam Tālivaldim Strautkalnam ASV Kongresa atzinības rakstu (Congressional Award). Šim pateicības rakstam bija līdz vēstule no kongresmeņa H. Volpes.

Aktā piedalījās no Kalamazū DV prāv. J. Turks, R. Jankavs, A. Dravnieks un DV priekšniece I. Ose, no Latviešu biedrības priekšnieks V. Miķelsons un A. Elksnis, no Kalamazū gaidām un skolas — vad. G. Sīka un no Gaŗezera — padomes priekšsēdis J. Ķinēns, sen.

J. Ķ.

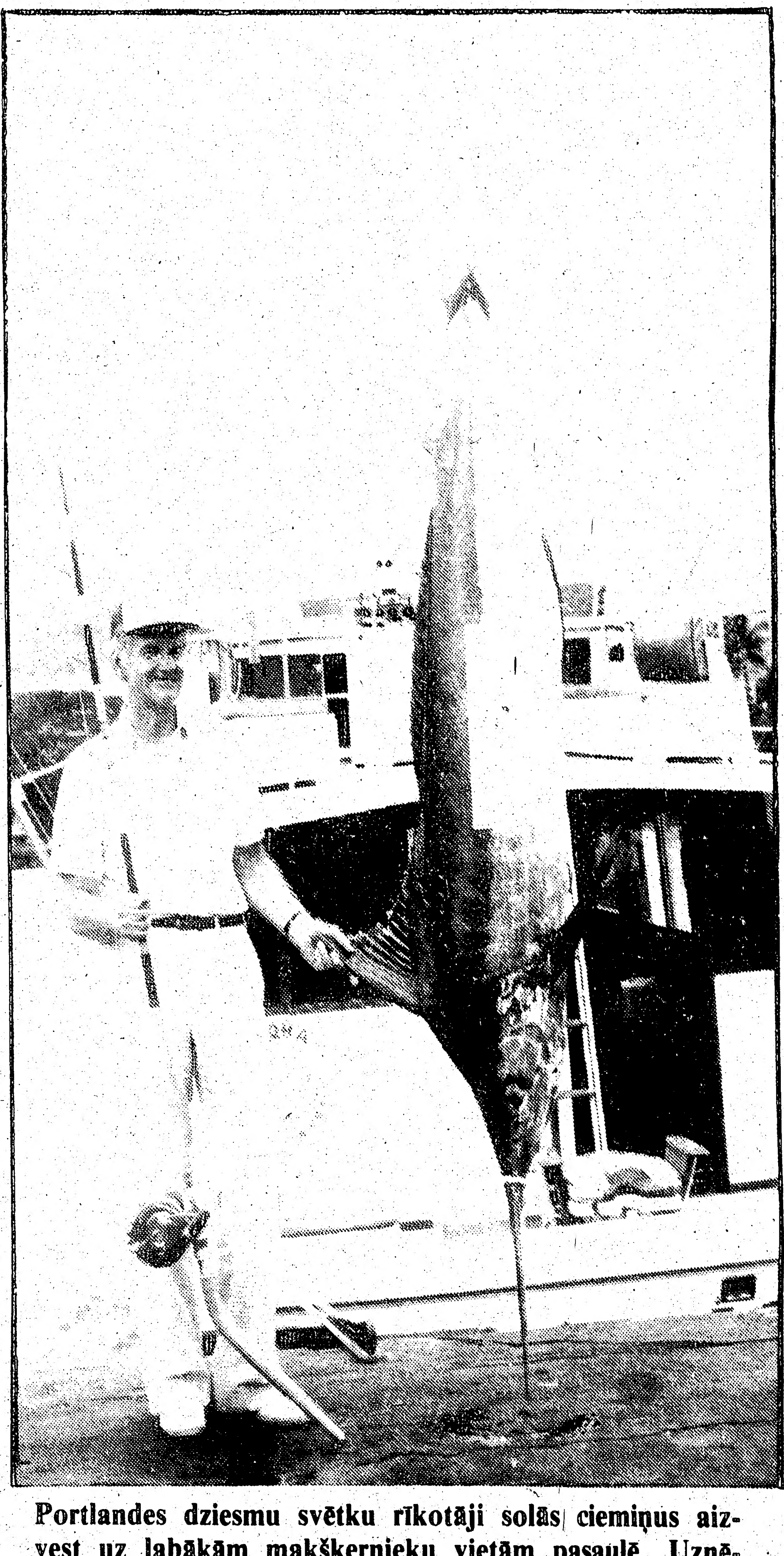

Portlandes dziesmu svētku rīkotāji solās cieminus aizvest uz labākām makšķernieku vietām pasaulē. Uzņēmumā rīcības komitejas makšķernieku aprūpētāji ar Portlandes mailīti.

Dziesmu svētki jaunās audzes zīmē

Eiropas latvieši aicina uz 5. Eiropas latviešu dziesmu svētkiem Līdsā no 27. jūlija līdz 1. augustam

Šai vasarā Anglijā no 27. jūlija līdz 1. augustam notiek 5. Eiropas latviešu dziesmu svētki, uz kuŗiem rīkotāji aicina latviešus no visām rietumu zemēm gan kā viesus, gan kā priekšnesumu dalībniekus. No Kanadas uz dziesmu svētkiem pošas Toronto latviešu tautas deju kopa ,,Daugaviņa'', kā arī pulciņš koŗa dziedātāju. Viens no svētku virsdiriģentiem būs Arvids Purvs, kas trimdas sākuma posmu pavadīja Anglijā un Eiropas dziesmu svētku koŗus vadījis vairākkārt. Uz Angliju pošas arī Amerikas latviešu teātŗa Bostonas ansamblis, kas sniegs R. Birzgaļa režijā Mārtiņa Zīverta Minhauzena precības. Nozīmīga daļa programmā ir arī Zviedrijas un Vācijas latviešu sniegumiem.

Sie dziesmu svētki notiek jaunās paaudzes ierosmes zīmē. Kad doma rīkot šos svētkus Londonā atdūrās uz nesamērīgi pieaugušām telpu un sevišķi viesnīcu cenām, grupa jauniešu ieteica apsvērt Līdsu kā sarīkojuma vietu. Viņi paši ar savu iniciātīvu apzināja iespējamās telpas, izpētīja to noderību, cenas un īrēšanas noteikumus. Izvēlei par labu nāca apstāklis, ka Līdsā un tās apkārtnē dzīvo liels skaits rosīgu latviešu, daudz vairāk nekā Londonā, kur to ir tikai daži simti.

Līdsa, kaut tās vārds minēts rakstos jau 8. gadsimtā, tagad savā tagadējā izskatā ir jauna pilsēta tai Anglijas apvidū, kur 18. gadsimta beigās sākās rūpnieciskā revolūcija. Tā ātri pāraugusi citus kaimiņos esošos rūpniecības centrus, un patlaban tajā ir pāri par pusmiljonu iedzīvotāju. Pilsētas centra daļa pēdējos gadu desmitos tikpat kā no jauna uzcelta. Līdsa ir slavens tekstīliju centrs, un uz to iegādāties augstas kvalitātes drēbes par lētu cenu brauc ļaudis ne vien no citām Anglijas vietām, bet pat no kontinenta.

Dziesmu svētku viesiem, kas Līdsā ieradīsies no aizjūŗas, būs laba izdevība apmeklēt ērti aizsniedzamas slavenas Anglijas vietas. Turpat apkārt Līdsai atrodas Jorkšīras ieleju (Yorkshire Dales) novads, kas ir trešais lielākais nacionālais parks karaļvalstī. No Līdsas ar auto vai vietējo ceļojumu biroju rīkotiem autobusu braucieniem ir ērti aizkļūt uz pašu lielāko Anglijas nacionālo parku — skaisto ezeru apgabalu — (Lake District). Īsā vilciena brauciena attālumā ir romiešu laikos dibinātā Jorka ar savu slaveno Minsteru un citiem dievnamiem. Mazliet ilgāks brauciens aizved uz Skotijas galvaspilsētu Edinburgu, kur augusta mēnesī risinās visā pasaulē pazīstamais festivāls.

Braucieni uz šīm vietām var notikt pirms vai pēc dziesmu svētkiem. Jūlija pēdējā nedēļa ir jārezervē latviešu dziesmu svētkiem. Programmas centrā ir kopkoŗa koncerts, kuŗā ap 500 dziedātājus vadīs diriģenti Arvids Purvs no Kanadas, Marks Opeskins no Vācijas, Lilija Zobena un Ziedonis Āboliņš no Anglijas. Koncerts notiks sestdien, 31. jūlijā, Bradfordas Sv.Džordža aulā, kur latviešu dziesmu svētki notikuši jau agrāk. Dziesmu svētku atklāšana risināsies Līdsas pilsētas nama zālē, varenā Viktorijas laika stila celtnē, trešdien, 28. jūlijā, un tajā apvienotos koŗus vadīs viesis no Vācijas diriģents Manzars Dreimanis.

Jaunums svētku apmeklētājiem būs tautas mūzikas koncerts, kuŗam dots nosaukums ,,Ar dziesmiņu druvā gāju''. Tajā piedalīsies lielu popularitāti ieguvušie ansambļi: Atbalss no Anglijas, Stokholmas Mālu ansamblis un Trideksnis no Zviedrijas. Mūsdienu latviešu mūzikai būs veltīti divi koncerti ar ērģelnieci Brigitu Miezi, kas nesen ieradusies no Latvijas, čellinieku Jāni Lauri no Austrālijas, obojistu Krišu Rusmani no Londonas un citiem solistiem. Mūzikas joslā ietilpst arī jaunatnes koncerts, kuŗā ap 100 jauniešu dziedātāju un instrumentālistu ansambli vadīs komponists Andris Vītoliņš oratorijas veida tautas mūzikas uzvedumā, kuŗa sagatavošanai ziedots divu gadu darbs. Populārās mūzikas novadā Andris Kārkliņš piedalīsies ar ģitaras koncertu, un Anglijas latviešu jauniešu ansamblis ,,Arvids un Mūrsitēji'' sniegs vēla vakara ,,rokmūzikas'' koncertu.

Bez režisora Reiņa Birzgaļa vadītā Bostonas ansambļa izrādes sniegs arī Stokholmas latviešu teātris. R. Blaumaņa noveli skatuvei drāmatizējis Juris Rozītis, kas ir arī iestudējuma režisors. Pavisam dziesmu svētkos notiks četras teātŗa izrādes. Tautasdeju uzvedumu sagatavo Dr. Viktors Grigulis, un tajā pieteikušies 192 dejotāji no Zviedrijas, Vācijas, Anglijas un Kanadas. Rakstnieku sarīkojumu vada dzejnieks Juris Kronbergs.

Dziesmu svētku ballē, kas notiek plašajās Līdsas universitātes telpās, spēlēs divi deju orķestŗi. Galdiņi ar vakariņām būs dabūjami apmēram 1000 viesiem, bet deju zāles var uzņemt neaprobežotu viesu skaitu.

Rīcības komitejas pārstāvis Amerikā ir Roberts Zuika (723 Kendall Ave., Kalamazoo, Mich. 49007), U.S.A., pie kuŗa dabūjama tuvāka informācija par svētku norisi un biļešu iegādi.

Sešu dienu ilgajā dziesmu svētku gaitā katram būs iespēja izvēlēties savām vēlmēm un interesēm atbilstošus sarīkojumus. Tā kā vairums sarīkojumu notiks Līdsas universitātes telpās, tad nebūs grūtību sastapt citu zemju draugus un paziņas. Rīkotāji cer sagaidīt ne mazāk kuplu aizjūras latviešu viesu skaitu, kā tas bijis agrākajos Eiropas latviešu dziesmu svētkos. A.

Ziemeļanglijas latviešu jaunieši pie Līdsas universitātes lielās aulas, kur notiek 5. Eiropas latviešu dziesmu svētku sarīkojumu vairums.

1982. gada 16. maijā Toronto (Skarboro), Ontario
mūžībā aizgājis

Laimonis Arvīds
Pēteris Buivids

dzimis 1903. gada 14. decembrī Aizputes pagastā, Latvijā.

Ilgās un smaidos,
As'rās un vaidos,
Dvēseles smalkākās
Stīgas trīs.

Viņu mīļā piemiņā paturēs
sieva, bērni, mazbērni, mazmazbērni
un pārējie radi šeit un tālumā.

Ādolfs Jānītis

dzimis 1906. gada 15. novembrī,
miris 1982. gada 21. maijā.

Sv. Andreja ev. lut. draudzes
Palīdzības Fonds.

Ermanis Ezernieks

dzimis 1904. gada 15. jūlijā,
miris 1982. gada 17. maijā.

Sv. Andreja ev. lut. draudzes
Palīdzības fonds.

Murray E. Newbigging
BĒŖU MĀJA
● **Izjusti personīgi pakalpojumi**
● **Pastāvīga kapella**
M. WAYNE HAMILTON
Funeral Director
733 Mount Pleasant Rd., pie Eglinton Ave.
Auto novietošana. Tel. **489-8811, 489-8002**

Piesauc Mani bēdu laikā, tad Es izglābšu tevi un tev būs Mani godāt! (Ps. 50:15)

Bezmaksas kristīgu literātūru un kasetes ar garīgu dziesmu ierakstiem jūs varat saņemt, rakstot māc. J. Šmitam, Box 465, Surrey, B.C. V35 5B7.

Victoria Park — Gerrard rajonā
IZĪRĒJAMS
1 guļamistabas dzīvoklis. Atsevišķa ieeja. Auto novietošanas iespēja.
Zvanīt vakaros
691-3873.

RM

ROSAR-MORRISON FUNERAL HOME LTD.

NSM

Thomas L. Morrison — Funeral Director
467 Sherbourne St., Toronto, Ont. M4X 1K5.
Tel. 924-1408.

RŪPĪGA UN SMALKJŪTĪGA
APBEDĪŠANAS CEREMONIJU IZKĀRTOŠANA

ZIEDI UN DĀVANAS

GARDENIA
FLOWERS & GIFTS

362 Danforth Ave., Toronto, Ont. M4K 1N8
(Pie „Chester" pazemja pieturas)

466-1951 vai 466-1502

ZIEDI KATRĀ VEIDĀ — KATRAI VAJADZĪBAI
VISUR BRĪVAJĀ PASAULĒ
LATVIEŠU DAIĻAMATNIEKU DARBI
ĀDĀ, KOKĀ — KERAMIKA, AUDUMI
DZINTARA IZSTRĀDĀJUMI
ZELTKAĻA A. GUGĀNA ROTAS

Maijā un jūnijā veikals atvērts ceturtdienu vakaros līdz pl. 20.

Māra Lūsis un Inta Tauriņš

Dāmu un kungu DRĒBNIEKI

šuj apģērbus pēc mēra un Jūsu gaumes

Runā vāciski

Old Mill Tailors

Rudi H. Schneider

7 Riverview Gardens — 769-9535
pie Bloor, vienu bloku rietumos no Jane

EAGLESNEST

ĒRGĻU LIGZDAS
MEDUS

30 Dewson St.
Toronto, Ont.
Telefons 534-0563
S. Vasarājs

LATVIJA AMERIKĀ

Atjaunojiet abonementu un dāviniet to saviem draugiem, lai nodrošinātu informāciju par notikumiem pasaulē.

Lūdzu sūtiet LATVIJU AMERIKĀ uz

- ☐ **vienu gadu** $40.00
- ☐ **6 mēnešiem** $21.00
- ☐ **3 mēnešiem** $12.00

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese ....

Jauns abonents ☐ **pagarinājums** ☐

Čeku lūdzu rakstīt uz
LATVIJA AMERIKĀ PUBLISHING, LTD. vārdā
125 Broadview Ave., Toronto, Ontario M4M 2E9

GRĀMATAS DĀVANĀM
un paša priekam

A. Dzērvītis / L. Treimanis — Latviešu jostas	$60.00
Ed. Šmugajs — Skolotājs Antons, dzīves st.	$11.50
Dr. P. Cirsis — Cilvēkam tuvais Dievs	$16.00
Al. Liepa — Rīgas privātdetektīvi	$ 2.00
Ed. Dunsdorfs — Dr. K. Ulmaņa dzīve	$33.50
A. Aizsilnieks — Latvijas saimn. vēsture 1914 — 1945	$22.00
Latvijas zeme, zemnieki un viņu darbs	$29.00
A. Landsmanis — pastāvēt vai iznīkt	$ 5.00
Edm. Zirnītis — Zvaigžņu krusta ēnā, dz.	$ 6.00
J. Babres tulk. — Svētceļnieka dvēs. atklājumi	$ 8.00
Mass deportations from The Soviet occ. B. S.	$ 3.75
Ed. Salna — Horizonta hipotenūza, pastāsti	$14.00
A. Ruņģis — . . Iet latvieši caur gadu simteņiem	$15.00
J. Jaunsudrabiņš — Nauda, rom.	$14.00
A. Dziļums — Vēja kaņepe, rom.	$12.00
H. M. Grīvāns — Pie dzīves vārtiem	$ 4.50
N. Kalniņš — Cēsis nav Rīga, rom.	$15.00
V. Richters — Zemgalieši vēl turas, rom.	$13.00
V. Richters — Uz Jelgavas pusi, rom.	$13.00
R. Birzgalis — Šoreiz bez grima, atm.	$12.00
E. Grīslis — Par Dievu un Latviju	$14.00
K. Dzelzītis — Iesākumā bija vārds, dzej.	$ 8.00
B. Bičole — Griežos, dzej.	$ 8.00
M. Čuibe — Grēkāboli, atm.	$12.00
B. Pukulevičūte — Lieldienas bez zvaniem, rom.	$11.50
A. P. Mierkalns — Zvaigznājs, dzej.	$ 9.75
V. Janelsiņa — Kaķi, ja tu būtu cilvēks, st.	$13.50
O. Gulbis — Sekot Kristum, svētr. un apc.	$15.00
Ruta U. — Dear God, I wanted to live	$ 7.50
Vēl tā gribējās dzīvot	$ 7.00
A. Michelsons — Klibā skrodeŗa iela, rom.	$ 8.50
L. Bērziņa — Līdzinieks, rom.	$ 8.50
A. Voitkus — Redzi, mēs dzīvojam, rom.	$12.00
A. Voitkus — Zaudētie gadi, rom.	$12.00
L. Bērziņa — Mans draugs Žanis, satīra	$13.50
G. Janovskis — Purvā, rom.	$11.50
Lietiskā māksla, Nr. 12, rokdarbi	$ 6.20
Latvju māksla, Nr. 8	$ 9.00
A. Ziedonis, jr. — A Study of R. Blaumanis	$25.00
A. Šilde — Latvijas vēsture 1914 — 40	$34.00
L. Baron — Krišjāņa Barona atmiņas	$13.00
Z. Mauriņa — Manas saknes debesīs	$12.00
E. Dunsdorfs — Latvijas vēsture 1710 — 1800	$22.50
Anšl. Eglītis — Lūdzu ienāciet, ser. I - II	$18.00
Anšlavs Eglītis — Vai zini zemi, kur citronas zied, rom.	$14.00
L. Roze-Gulbe — Jāiztur, dzej.	$10.00
G. Ikona — Patiesības medībās, dzej.	$10.00
M. Lorbergs — Gruzdošais nemiers, dzej.	$ 9.00
L. Vilde — Alite Bišu muižā, jaunatnei	$10.00
E. Andersone — Vai darīju pareizi? īsrom.	$10.00
E. Andersone — Ziemsvētku pasakas	$10.00
Ed. Freimanis — Piedzīvojums Padomijā, rom.	$12.00
K. Ozoliņš — Ideāli liesmās, atm.	$12.00
I. Liepiņa — Brīnums, dzej.	$ 8.50
A. Ivaska — Līču loki — ainas un ainavas	$13.50
Tēvzemes arāju cilts, Jelgavas zemkopības skolas likteņgaitas	$35.00
J. Daģis — Prez. K. Ulmanis, II d.	$30.00
A. P. Balodis — Kosmosofija	$24.00
88 Latviešu tautas dejas un apdares	$25.00
A. Dzērvīte — Latvju raksti	$25.00
A. Jaunzeme — The Rhyme Chronicle of Livonia	$24.00
Dr. J. Siliņš — Mārtiņš Krūmiņš, monogr.	$31.50
P. Babris — Silent Churches	$24.95
Latvijas māksla I	$38.00
Latvijas māksla II	$48.00
Plēpis un viņa gravūra kokā	$50.00

Piedāvā dāvanām: gleznas, rotas, keramiku, ādas un koka izstrādājumus, audumus, kā arī citas mantas.

DV GRĀMATNĪCA, 491 College St., Toronto, Ont. M6G 1A5, tālr. 921-7121. Pasta sūtījumiem 10% piemaksa.

DV GRĀMATNĪCAS NODAĻA - SALONS, 4 Credit Union Drive, Toronto, Ont. M4A 2N8, tālr. 757-1482.

OPTICAL STUDIO
R. Schmid, Optician
VĀCU OPTIĶIS —

Speciālizējies kontaktlenžu nozarē. Lielā izvēlē eiropiešu aceņu rāmji.

1586 Bloor St. W., Toronto, vienu bloku no Latviešu kreditsab. Dundas - Bloor nodaļas. Tel. 535-6252.

Ātri, glīti un lēti
iespiežam
dažādus ielūgumus
Tel. 466-1514

PĀRDODAMA VASARNĪCA

lietošanas kārtībā uz 2 akriem zemes. Derīga arī ziemai — eļļas apkure. Daudz jaunu eglīšu. Otrā pusē upei Saulainē. **Zvanīt 421-5073 pēcpusdienās.**

SIDRABENĒ
pārdodama
vasaras māja.
zvanīt vakaros 466-9413.

Pensionārs

70. gados meklē dzīves draugu starp vientuļām tautietēm.
Oferte šās avīzes kantorī — „Pensionārs".

Jaunie autori!

Jūsu sacerējumus lietpratīgi sagatavo publicēšanai.

- * **Izvērtē**
- * **Novērš valodas kļūdas**
- * **Rediģē**
- * **Sagatavo salikumu**
- * **Iekārto manuskriptu iespiešanai**
- * **Palīdz aprēķināt publicēšanas izmaksu vai sagādā izdevēju**

Kvalificēti lietpratēji romānu, atmiņu, dzeju grāmatām kā arī organizāciju periodiskiem izdevumiem.

Tuvāka informācija:

Latvian Publishing Consultants
38 Morningside Ave.
Toronto, Ontario
M6S 1C4 Canada

Informācijai par abonementa maksas kārtošanu un ievietojamiem sludinājumiem lūgums zvanīt:

466-1514

Sludinājumus laikraksta nākošajam numuram pieņem līdz pirmdienas pēcpusdienai.

Anna Strauta

MĀJAS MĀTEI

Teļa šķēles ar sieru
(4 pers.)

1 mārc. teļa stēks, plāni sagriezts; sāls; svaigi samalti pipari, 1 sakulta ola, pievienojot 1 ēdamk. ūdens, 1/2 tase maizes drumstalas, saberzts parmesana siers, eļļa apcepšanai, tomātu biezenis (tomato sauce), 1 1/2 tējk. sāls. — Tā kā teļa gaļa pašreiz ļoti dārga, var lietot arī cūkas karbonādes.

Izdauza gaļas šķēles starp divām plastikas loksnēm. Apkaisa ar sāli un pipariem, iemērc sakultā olā, pēc tam maizes drumstalās, sajauktās ar parmesana sieru. Apcep karstā eļļā vidējā karstumā, kamēr vienādi brūnas no abām pusēm. Apceptās šķēles uzliek uz papīra dvielīša nosusināšanai, pēc tam ieliek cepumu pannā vienā kārtā, katru šķēli apklāj ar tomātu biezeni un strēmelēs sagrieztu mozarella sieru. Cep cepeškrāsnī vidējā siltumā (350 — 375°F) 15 min. vai kamēr siers izkusis. — Laiks apm. 35 min. Garnē ar pētersīļiem. Pasniedz ar rīsiem, nūdelēm vai jaunajiem kartupeļiem un zaļiem salātiem.

Marengo tipa teļa gaļa
(4 pers.)

1 1/2 mārc. teļa gaļa kubiņos, 2 ēdamk. milti, 1/4 t. sviests vai margarīns, 2 ēdamk. olīvu eļļas, 2 sasmalcināti sīpoli, 1 ķiploks, 2 ēdamk. tomātu biezeņa (tomato paste), 1 t. teļa buljona, 1/4 t. baltvīna, 1 1/2 tējk. sāls, pipari, 1 plāna šķēlīte apelsīnu mizas, 1 lauru lapa, 1/4 tējk. timiāns (thyme vircē), 4 unces sēņīšu.

Teļa gaļu apviļā miltos, izkausē pannā sviestu vai margarīnu ar eļļu, apcep gaļu no visām pusēm, kamēr brūna. Noliek gaļu citā traukā, samazina siltumu un pannā sutina sīpolu un ķiploku, kamēr sīpols mīksts. Pieliek tomātu biezeni, buljonu un vīnu, sāli, piparus, apelsīnu miziņu, lauru lapu un timiānu. Ieliek pannā gaļu, uzliek vāku un uz mazas uguns sutina 1 stundu. Pieliek sēnītes un sutina vēl 30 min. vai kamēr gaļa mīksta. Izņem apelsīnu miziņu un lauru lapu, pirms liek galdā. Garnē ar sasmalcinātiem pētersīļiem. Pasniedz ar rīsiem, nūdelēm, kartupeļu biezeni, saknēm vai salātiem.

KRUSTVARDU MIKLA

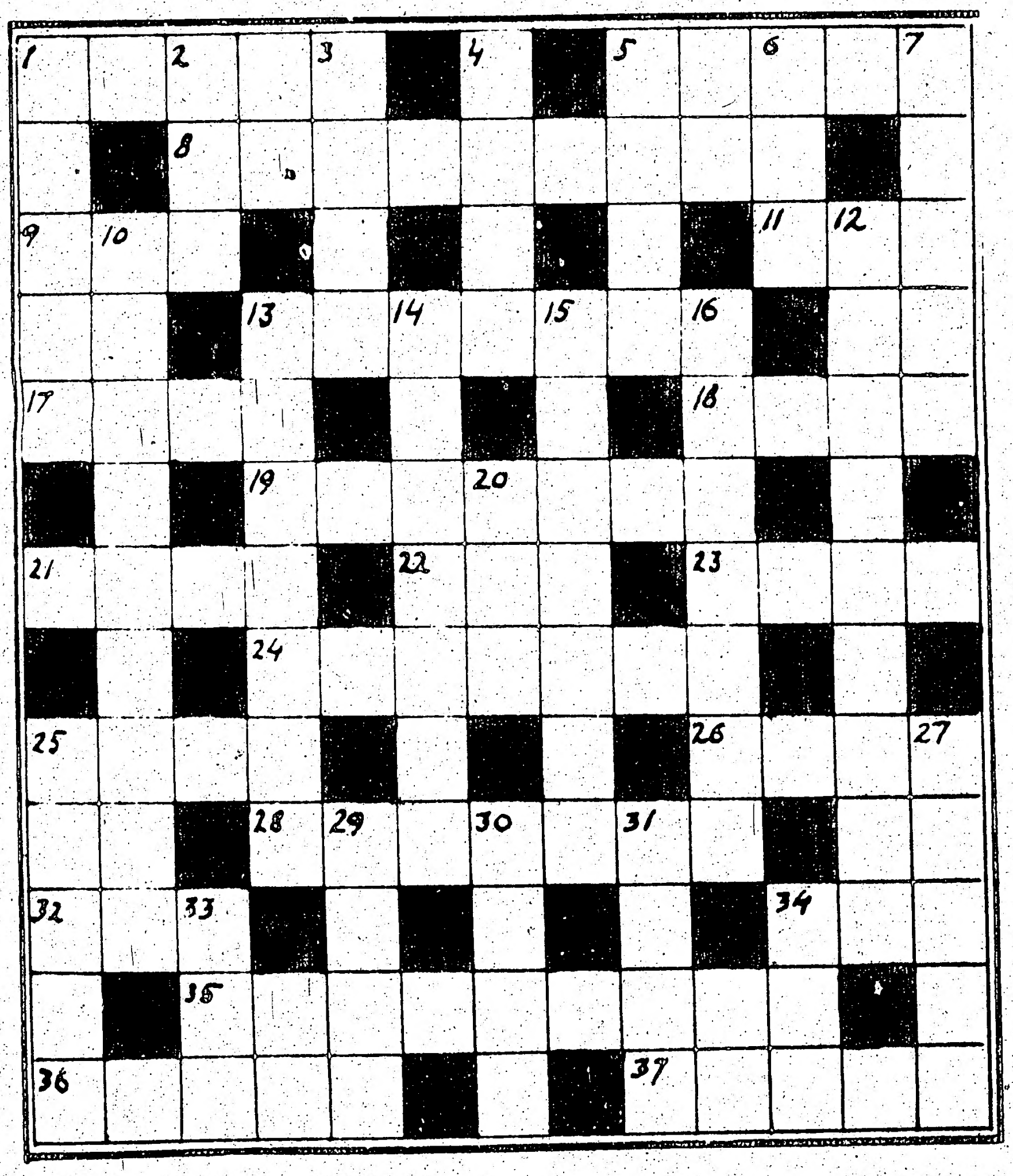

Līmeniski: 1. Skābens 5. Vācu filozofs 8. Pazīstama vieta dzimtenē 9. Laukuma mērs 11. Zvejošanas piederums 13. Apavi 17. Sievietes vārds 18. Jumta daļa 19. Jaundibināta valsts 21. Makšķerēšanas piederums 22. Maršala plāns (iniciāļi) 23. Štats ASV (oriģinālrakstībā) 24. Dievu dzēriens 25. Valsts Dienvidamerikā 26. Sniedzas 28. Augi 32. Sporta biedrība Latvijā (iniciāļi) 34. Ķeras 35. Dienesta pakāpe 36. Žogi 37. Dzīvnieki.

Stateniski: 1. Jēdziens ķīmijā 2. Ratu daļa 3. Indiešu pazīstams filmu aktieris 4. Slimības izsaukts bojājums 5. Sievietes vārds 6. Vācu motociklu firma 7. Latviešu admirālis 10. Piemiņas lieta 12. Jūras šaurums 13. Līnijas 14. Lizdas 15. Pilsēta Latvijā 16. Ķermeņa daļas 20. Strādāt 25. Latviešu filozofs 27. Zivis 29. Grieķu dievs 30. Pazīstams politiķis 31. Slavenas komiskas figūras vārds 33. Amerikāņu dienesta pakāpe (saīsināti) 34. Sporta biedrība Latvijā (iniciāļi).

Ātrā ananasu kafijas kūka

1 1/2 t. izsijāti milti, 2 tējk. cepampulveŗa, 1/4 tējk. sāls, 2 ēdamk. cukura, 1 ola, 1/2 t. piena, 1/2 t. karsēti augu tauki, 1/3 t. sasmalcināti ananasi, labi notecināti, 2 ēdamk. medus, 1 ēdamk. izkausēts cukurs, 3 ēdamk. sasmalcināti pekanrieksti.

Sasijā kopā miltus ar cepampulveri, sāli un cukuru. Sakuļ olu. Pielej pienu un atdzesētos izkausētos augu taukus. Pielej pie miltiem un maisa tik ilgi, kamēr sausās sastāvdaļas kļuvušas mitras. 8 unču lielu apaļo kūku pannu izsmērē un izkaisa ar miltiem. Ieliek mīklas maisījumu. Sajauc ananasu ar medu un sviestu un uzliek virs mīklas, virsū uzbeŗot pekana riekstus. Cep 400°F siltumā 30 min. Pasniedz siltu.

Rozīņu kafijas kūka

1 1/2 t. izsijāti milti, 1/2 tējk. sāls, 6 ēdamk. cukura, 2 tējk. cepampulveŗa, 1/2 tējk. allspice, 3/4 t. piena, 1 ola, 3 ēdamk. kausēta sviesta, 1/2 t. rozīņu, 1 tējk. kanēļa.

Sasijā kopā miltus, sāli, 6 ēdamk. cukura, cepampulveri un allspice virci. Pielej pienu, pieliek olu un sviestu. Sajauc. Pieliek rozīnes. Ieliek ar sviestu izsmērētā un miltiem izklātā 8 unču kūku formā ar noņemamām malām. Sajauc 1/4 t. cukura un kanēli. Pārkaisa pār mīklu. Atstāj uz 5 min. Cep krāsnī 350°F siltumā 25 — 30 min. Atdzesē. Pasniedz siltu.

Teļa gaļas ragū
(4 pers.)

1 1/2 mārc. teļa gaļa kubiņos, 1/2 t. sviesta vai margarīna, 1 sakapāts sīpols, 1/2 t. baltvīna, 2 lieli tomāti, sagriezti, 1 liels vai 2 mazi sarkanie saldie pipari, sāls, pipari, 1/2 tējk. cukura, sasmalcināti pētersīļi.

Gaļu apbrūnina sviestā vai margarīnā, pievieno sīpolu un cep, kamēr mīksts, pastāvīgi maisot. Pielej vīnu, uzliek pannai vāku un sutina 5 min. Pieliek tomātus, sarkanos piparus, sagrieztus mazās šķēlītēs un pēc garšas pieliek sāli, piparus un cukuru. Sutina uz mazas uguns 1 1/2 st., kamēr gaļa mīksta. Pasniedz apkaisītu ar sasmalcinātiem pētersīļiem. — Pasniedz ar rīsiem, kartupeļu biezeni vai vārītiem kartupeļiem un zaļām saknēm.

Iepriekšējās krustvārdu mīklas atrisinājums

Līmeniski: 1. Cedriņš 5. Adads 8. Īri 9. Snēpele 11. Nante 12. Sūtņi 14. Auša 17. Blēs 18. Platmale 19. Līna 21. Esme 23. Asperīns 24. Būri 25. Ēnot 28. Vilis 31. Reina 32. Ēsteris 3. .DDT 34. Siers 35. Soprāns

Stateniski: 1. Ciska 2. Diēzs 3. Īves 4. Siet 5. Aini 6. Annāles 7. Stērste 10. Lūnatiķi 13. Nameitis 15. Uri 17. Blese 19. Libergs 26. Nirza 27. Tosts 28. Vads 29. Lēts 30. Stop.

Ir tādas lietas

Ir tādas pilsētas zem saules,
ar ezeru gar malu
un ātrceļiem visapkārt,
ar dziesmu svētkiem
un pankūku pēcpusdienām,
ar rakstnieku cēlieniem un vakariem,
ar referātiem, karnevāliem un sakariem.

Ir tādi nami, kur sanāk tikai daži duči,
savilkti kā smagi kluči
un ir tādi nami, kur tikai cep un vāra,
kam pavārmākslā savi stiķi,
ar augstiem gradiem matēmatiķi:
alfa, beta, sigma, delta,
pasaule tiek jauna celta.

Logaritmi, deju ritmi
solī apkārt — 2 Pī R,
riņķī vien, riņķī vien . . .

Dejo, dejo, pagriezies,
tikai krāsni neapgāz!

Ir tādas studentu mītnes,
kur latviski runā divdesmit četras stundas:
dienā skaļām balsīm, naktī tikai čukstot.
Ar aprūpes līdzekļiem nu balsta lielo akciju
un ziedotājiem uzliek jaunu sankciju.
Šo mītni atbalstīt nav grēks,
kad vairojams ir tautas dzīvais spēks!

Ir tādas nometnes kā mazais reizes rēķins,
ko zinās ikviens pirmziemnieks,
kam matēmatika ir tīrais nieks:
1 x1, 2 x 2, 3 x 3.
To visu ņemiet vērā
vēlākajā dzīves ērā,
lai ar šito proporciju
sāktu lielo prelūdiju.

Pensionāriem 3 x 3,
ceļš uz tautas vairošanu īss.

Ir tādi ezeri,
gaŗi kā tautiska prievīte,
ar „Masku balli Vēja kalnā”,
kas izčibēja pirmā salnā.

„Iet latvieši caur gadu simteņiem”,
lokoties kā „Vēja kaņepe”,
tie būtu apskatāmi „Šoreiz bez grima”,
jo „Cēsis nav Rīga”
un „Hipokrāts spīlēs”.
Tā teicis „Mans draugs Žanis”,
bet Toronto ir sava „Vaga”,
ko arklā iejūdzies dzen vīrs kā lācis.
„Gaismu sauca, gaisma ausa”!

No indiāņu valodas atdzejojis
Jukums Jekums.

Aizvesto piemiņas dievkalpojumu pirmdien, 14. jūnijā, pl. 20 St. Paul's katedrālē (Bloor un Jarvis ielu krustojumā) rīko Baltijas tautu federācija.

Programmas mūzikālā daļā no latviešiem piedalās Anita Rundāne. **Noslēgumā runās parlamenta loceklis Michaels Vilsons.**

ATCERĒSIMIES MŪSU TAUTAS MOCEKĻUS!

Psīchologiskā . . .

(Turpinājums no 1. lp.)

Atgriežoties pie tā dēvētiem komūnistu varai noderīgiem idiotiem, Kremlis šo idiotu katalogam turpina pievienot arvien vairāk un vairāk vārdu. Vai kāds to varēja iedomāties, ka šajā katalogā iekļūs arī pasaules slavenākā evaņģelista vārds? Te gan jāpiezīmē, ka jau pirms viņa šajā pašā katalogā vairākas lappuses piepildītas ar Pasaules baznīcu apvienības augstāko funkcionāru vārdiem.

Viens no interesantākiem periodiskiem izdevumiem, kur polītiskais komentātors var uzdurties uz negaidītiem, bet ļoti zīmīgiem konstatējumiem, ir ASV izdotais žurnāls Commentary. Vēl interesantāks fakts ir tas, ka Commentary izdevēji un rediģētāji ir tikai pasaules žīdu visiespaidīgākie un varbūt arī visgudrākie intellektuāļi.

Vērtējot pašreizējo polītisko ainu, pieminētais žurnāls konstatē, ka Pad. savienība psīchologiskā karā īsā laikā atzīmējusi milzu panākumus. Šie panākumi nav nekas cits kā spēja mobilizēt Kremlim noderīgo idiotu miljonus visās pasaules malās. Cik patiess konstatējums! Diemžēl, šīs mobilizācijas tīklā, kā mums visiem zināms, iekritis arī viens otrs latviešu trimdinieks.

Turpmākos mēnešos pierādīsies, vai rietumu demokratijas patiesi labprātīgi pašas ielīdīs Kremļa propagandas lamatās.

Visas pasaules acis tagad raugās uz tagadējo brīvās pasaules vadoni ASV prezidentu Ronaldu Rēgenu. Viņa pašreizējās Eiropas misijas panākumiem vai neveiksmēm nebūs izšķirīga nozīme. Viss atkarīgs no tā, vai viņš spēs noņemt zvīņas no acīm amerikāņu sabiedrotiem un citām brīvām demokratijām, kuŗām Kremlis uzlicis galvā Ļeņina gatavoto idiota cepuri.

Izšķirīga ir rietumu pasaules militārā potenciāļa restaurēšana, jo tikai tā no Kremļa rokām būs iespējams izņemt izspiešanas ultimāta ieroci. Vēl svarīgāka ir pašas amerikāņu tautas un pārējo brīvo demokratiju apziņas un gribas atdzīvināšana aizstāvēt, ja nepieciešams, arī ar upuŗiem savu suverēnitāti — taisnību, tiesības un brīvību.

Folklandes kaŗš pavēris durvis Kremlim uz Dienvidamerikas kontinentu. Briti var sakaut arģentīniešu spēkus Folklandē, bet ar to šis rietumu pasaulei bīstamais un traģiskais kaŗš droši vien vēl nebeigsies. Arī te, malā stāvot, Pad. savienība var savā bilancē ierakstīt nenoliedzamus psīchologiskus un polītiskus panākumu laurus.

Rēgena izteiktā gatavība par atomieroču arsenāla samazināšanu varbūt apklusinās Kremlim noderīgo idiotu balsu skaļumu pašā Amerikā. Pēdējās dienās jau runā par konkrētām sarunām, pat par satikšanos ar Brežņevu, SALTa II līguma respektēšanu, un izteikta arī varbūtība par dzīvības dvašas iepūšanu detantes līķī.

Jādomā, ka tie ir tikai diplomātiski gājieni laika iegūšanai. Jācer, ka Rēgens paturēs savu stingro stāju un apņēmību runāt ar Kremli tikai spēkā, ne vājumā. Ja viņš to nedarīs, tad var gadīties, ka kādā dienā vēsturnieks ierakstīs arī viņa vārdu polītiski apmāto, Kremlim noderīgo idiotu katalogā.

Šīs vasaras tuvākie mēneši iezīmēs psīchologiskā kaŗa jaunās pozicijas, un mēs varam tikai cerēt, ka rietumi no nevarīgas atgaiņāšanās taktikas izšķirsies par pāriešanu uzbrukumā.

Aleksandrs Ķegumnieks

Jaunatnes iesvētes dievkalpojums Sv. Jāņa ev. lut. latviešu draudzē Toronto 30. maijā. Uzņ. 1. rindā no kr.: Marta Ozola, Anita Ozoliņa, draudzes pr-ks J. Koncis, archibīskaps A. Lūsis, māc. I. Gaide, Kristīne Kaņķe un Kristīne Kirkupa. 2. rindā no kr.: Kristīne Smilga, Laila Liepiņa, Anita Matuševica, Inta Bregže, Benita Brokchūzena, Sandra Bernaus, Anita Tanne un Amanda Sebre. 3. rindā: Mārtiņš Skuja, Zintis Pērkons, Dāvids Bernaus, Jānis Lapiņš, Kārlis Ozols, Pēteris Grasmanis, Trevors Brechmanis, Andris Briedītis, Harijs Skuja un Andris Bernaus.

Foto J. Liģers.

Atbalsta Portlandes ceļojumu

DV nodaļas pēdējā valdes sēdē 20. maijā DV namā pr-ža Z. Akota vadībā valde pēc tautas deju kopas Daugaviņa pārstāvja V. Cifersona lūguma piešķīra kopai 2,500 dol. 22 dejotāju braucienam uz Portlandes dziesmu svētkiem. Kopa 16 dejotāju sastāvā 23. aprīlī piedalījusies Bafalo Etniskā mantojuma festivālā.

Valde piešķīra 500 dol. Rīgas skautu un Gaujas gaidu vienībām sakarā ar iecerēto piedalīšanos Lielajā jubilejas nometnē Kāvu gaismā.

Aprūpes daļas vad. V. Jostiņš informēja par lielo darbu talku, kuŗā izkārtota vairāk nekā 2000 aplokšņu izsūtīšana 14. jūnija ziedojumu akcijas ietvaros.

Priekšs. vietn. R. Tūtiņš savukārt informēja, ka Polijas cīnītāju atbalstam organizētā akcija beigusies ar labiem panākumiem, jo 8 braucienu reizēs uz sagādes punktu nogādāti vairāk nekā 300 dažāda satura saiņi.

Kasiere Aina Selga informēja, ka saņemtas pateicības vēstules no TLB sestdienas skolas un TLTA ģimnazijas vadības par skolām piešķirtiem 480 dol. ar novēlējumu pēc skolu vadības atzinuma tos izmantot attiecīgiem abiturientiem bērnu vasaras nometņu apmeklēšanai. Vienas nedēļas uzturēšanās nometnē izmaksā 80 dol.

Sarīkojumu daļas vad. A. Vītols informēja par 14. jūnijam veltīto piemiņas vakaru 12. jūnijā plkst. 19 DV namā. Runās viesis no Čikagas Arvīds Elgūts.

O. K.

amber

AMBER PRINTERS &
PUBLISHERS LTD.
125 BROADVIEW AVENUE
TORONTO, ONTARIO

466-1514; 465-7902

DV Toronto nodaļas jaunā valde: 1. r. no kr. — I. Veckers, M. Lejiņa, A. Selga, valdes priekšsēdis Z. Akots, A. Jākabsons, R. Tūtiņš; 2. rindā — A. Pērkons, Alb. Vītols, V. Jostiņš, Ed. Tiltiņš, H ēkabsons, J. Ozoliņš, Alb. Šterns.

Foto J. Liģers.